

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

דוח מבקר פנים

שנת 2022

תוכן העניינים

עמוד	נושאי הביקורת	
2-4	מכתבי המבקר וראש המועצה	1
4-18	אגרות תלמידי חוץ – חינוך רגיל ומיוחד	2
19-35	מערך הפיקוח העירוני	3
36-48	הנגשת מוסדות חינוך	4
49-64	ניהול תבר"ם באגף הגזברות	5
65-81	ועד מקומי מתן	6
82-84	נספח - הבסיס החוקי לעבודת מבקר המועצה	7

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

כה' ניסן תשפ"ג
16 באפריל 2023

לכבוד
אשרת גני גוון
ראש המועצה

גברתי ראש המועצה,

הנני מתכבד להגיש לך דוח ביקורת פנים לשנת 2022, זאת על פי הוראות סעיף 170ג לפקודת העיריות (מכוח סעיף 13ה לפקודת המועצות המקומיות).

נושאי הדוח כללו, אגרות תלמידי חוץ, מערך הפיקוח באגף התפעול, הנגשת מוסדות חינוך, ניהול תבריי"ם וועד מקומי מתן.

לנוחות קוראי הדוחות ערכתי תקציר לדוח הביקורת, הכולל את עיקרי הממצאים וההמלצות בנושאים שבוקרו ומעקב אחר יישומן למועד הגשת הדוח.

להלן דגשים ועיקרי ההמלצות ליישום, כפועל יוצא מעבודת הביקורת לשנת 2022:

מערך הפיקוח העירוני

1. יש לבצע רה-ארגון במדור הפיקוח, הנסמך על ניתוח וזיהוי צרכי הפיקוח היוזם והמגיב (פניות ותלונות) ביישובי המועצה ובשטחים הפתוחים ובהתאם לכך, ביצוע שינויים בתוכניות העבודה, חלוקת העבודה בין הפקחים, שינוי ו/או תוספת בכוח אדם, הגברת המוטיבציה בקרב הפקחים, תיקצוב צרכים שוטפים, תיקצוב פרויקטים לייעול וקידום מערך הפיקוח, תיעוד אפקטיבי של עבודת הפיקוח וקבלת החלטות על בסיס ניתוח נתונים אובייקטיבי.

ראוי לציין כי במהלך השנה האחרונה, מדור הפיקוח עובר שינוי מקצועי משמעותי לטובה במסגרת המעבר לאגף אסטרטגיה וישובים בהנהלתו של מר אורי פדלון. ראי מסמך עדכון וסטטוס פעילות בהקשר לממצאי והמלצות הביקורת, עמ' 35-36 להלן.

אגרות תלמידי חוץ

2. על אגף החינוך לנהל מעקב ממוחשב (כגון תוכנת אקסל) אחר תשלומי אגרות חוץ השנתיים בחינוך הרגיל והמיוחד פר תלמיד, זאת כהשלמה למסמכים שנשלחים ו/או מתקבלים ל/מרשויות אחרות.

אייל

אלישמע

בית ברל

גביה פיליפ

אייל

גב אלישמע

גן בית ברל

גבי גבעת השלושה

גת גבעת חן

גן חיים

חוני גני עם

ירי גת רימון

ירי חגור

כפ חורשים

כפ ירחיב

כפ ירקונה

מג כפר מלל

מכ כפר מעש

נוו כפר סירקין

נוו מגשימים

נח מתן

נר נווה ימין

נר נווה ירק

עז נחשונים

עיר ניר אליהו

צוי נירית

צוי עדנים

צוי עינת

רס צופית

רס צור יצחק

שז צור נתן

שז רמות השבים

רמת הכובש

שדה ורבורג

שדי חמד

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

3. קיימת מגמת עלייה בתלמידי חינוך מיוחד תושבי דרום השרון הלומדים במוסדות חינוך מחוץ למועצה בשיעור של מעל 20% בין שנה"ל תשפ"ג (129 תלמידים) לתשפ"א (106 תלמידים). הביקורת ממליצה לבדוק את הסיבות והמגמות בעלייה בתלמידי חינוך מיוחד הלומדים מחוץ למועצה ולנוכח הממצאים לשקול מתן מענה חינוכי מתאים במועצה, לחלקם או מרביתם של תלמידים אלו.

הנגשת מוסדות חינוך

4. על המועצה באמצעות אגפי החינוך וההנדסה לפעול לעמידה בכל חובות ההנגשה בבית הספר בהם נמצאו פערים בדוחות שהוגשו על ידי יועצת הנגישות. כפועל יוצא, יש לגבש תוכנית פעולה מיידית לסגירת פערים בדרכים ובשירותים נגשים בבתי הספר בהם נמצאו ליקויי הנגשה.

ניהול תבר"ם באגף הגזברות

5. על אגף הגזברות לטייב את מערך התבר"ם במערכת הכספים, הכולל סגירת תבר"ם ישנים ללא תנועה ועדכון תבר"ם עם ניצול תקציבי נמוך. כמו כן, יש לערוך נהלים לטיוב מערך התבר"ם כמפורט בדוח, הנחוצים להסדרת העבודה מול אגפי המועצה בכל הנוגע לניהול תבר"ם לאורך תקופת פעילותו.

6. במטרה לבצע מעקב יעיל אחר הכנסות מגורמי מימון חיצוניים, יש להטמיע במערכת הכספים אפשרות להפקת דוחות בקרה ממוחשבים לאיתור הרשאות תקציביות שטרם התקבלו, למניעה וטיפול טרם ביטול ההרשאות התקציביות על ידי הגופים המממנים, שהם לרוב משרדי ממשלה ומפעל הפיס.

יצוין, כי הוראות סעיף 170ג הנזכר לעיל קובעות בין היתר, כי ראש המועצה תגיש את הערותיה על הדו"ח לוועדה לענייני ביקורת. רצוי, כי הערות אלו יתייחסו לעיקרי ההמלצות ליישום כמובא לעיל, ובדוח הביקורת השנתי, המובא להלן. יודגש, כי במידה וישנן המלצות ביקורת שהוחלט שלא ליישמן, יש לציין את הסיבות לכך.

ברצוני להודות לעובדי המועצה על שיתוף הפעולה בביצוע עבודת הביקורת ולחברי ועדת ביקורת על עבודתם בעיון ולמידת דוחות הביקורת ובגיבוש פתרונות לתיקון הממצאים וליישום ההמלצות.

בברכה,
רואי מסורי, דו"ח
מבקר פנים

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

אב תשפ"ג
אוגוסט 2023

לכבוד

רואי מסורי

מבקר המועצה וממונה תלונות הציבור

שלום רב,

הנדון: דוח מבקר המועצה לשנת 2022

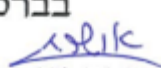
קבלתי ועיינתי בדוח הביקורת לשנת 2022.

אני מברכת על עבודת הביקורת שהתמקדה בנושאים הנוגעים לשיפור ולייעול עבודת גורמי המועצה השונים בעבודתם במועצה וביושבים למען התושבים.

אני מקבלת את המלצות הביקורת בנושאים שבוקרו בהם אגרות תלמידי חוץ, מערך הפיקוח העירוני, הנגשת מוסדות חינוך, ניהול תבר"ם באגף הגזברות וועד מקומי מתן.

המלצות דוחות הביקורת בתהליך יישום והן מסייעות לנו לשפר ולטייב תהליכים ושירות.

תודתי והערכתי לעוסקים במלאכה, לחברי ועדת הביקורת ולך, על העבודה המורכבת והחיונית, התורמת להמשך ניהולה של המועצה בבקרה, בפיקוח ובהתאם לסדרי מנהל תקין.

בברכה,

אשרת גני - גונן
ראש המועצה

העתקים:

חברי ועדת הביקורת, גילה פרין יו"ר; רחל רבר; יומטוב אלקבץ; אריק כספי; גלית גולי-אדם
אורי מרגלית – סגן ראש המועצה
ליטל רהב – סגנית ראש המועצה
שרון סספורטס – מנכ"ל המועצה
מאיה עוז – גזברית המועצה

אייל
אייל

אלישמע

בית ברל

גבעת השלושה

גבעת חן

גן חיים

גני עם

גת רימון

חגור

חורשים

ירחיב

ירקונה

כפר מלל

כפר מעש

כפר סירקין

מגשימים

מתן

נווה ימין

נווה ירק

נחשונים

ניר אליהו

נרית

עדנים

עינת

צופית

צור יצחק

צור נתן

רמות השבים

רמת הכובש

שדה ורבורג

שדי חמד

אגרות תלמידי חוץ – חינוך רגיל ומיוחד

מבוא

הרשות המקומית מופקדת על מתן פתרון חינוכי לתושביה על-ידי קיום מוסד העונה על צורכי שכבת הגיל והזרם החינוכי הנדרש או באמצעות מוסד חינוכי הנמצא בתחום שיפוטה של רשות אחרת שהרשות הגיעה להסכם אתה.

לא נמצא בתחומי הרשות המקומית פתרון חינוכי לתלמיד, כאמור לעיל, יתבטא קיום חובתה של הרשות המקומית במתן אישור לתלמיד ללמוד מחוץ ליישוב וב"תשלום עבור תלמידי חוץ" עבור הרשות הקולטת (תשלום אג"ח).

סיפקה הרשות מסגרת חינוכית לתלמיד, כאמור לעיל, והוריו מחליטים מיזמתם לשלחו ללמוד מחוץ לתחום השיפוט של הרשות המקומית שהוא מתגורר בה, יש לקבל אישור על כך מן הרשות השולחת והקולטת, וההורים יישאו בתשלום עבור תלמידי חוץ.

בתשלומים לתלמידי חוץ, ההתחשבות היא בין הרשויות לבין עצמן, או בין הרשויות לבעלויות בחינוך המיוחד, ואין לערב את ההורים בצורה כלשהי, למעט מקרים שבהם ההורים בחרו מיזמתם במוסד אחר מזה שהוצע לילדיהם על ידי הרשות המקומית.

רשות מקומית הקולטת במוסדות החינוך שבתחומה תלמידים מרשות מקומית שולחת וכן בעלות הקולטת תלמידים מהחינוך המיוחד זכאיות לגבות מהרשות המקומית השולחת "תשלום עבור תלמידי חוץ" בעד החלק היחסי של הוצאות החינוך הבסיסיות לתלמיד שאינן מכוסות על-ידי תקציב משרד החינוך ו/או על ידי משרדי ממשלה אחרים.

תשלום זה מחויב מתוקף אחריות של הרשויות המקומיות השולחות באשר לתלמידים הגרים בתחומן, על-פי הנקבע בחוקי החינוך.

משרד החינוך, בשיתוף עם מרכז השלטון המקומי, קבע לגבי תלמידים בחינוך המיוחד סולם תעריפים דיפרנציאלי, על פי סוג החריגות הכיתתיות. גובה התשלום נקבע על-פי רמות השירות המוכרות על-ידי המשרד ולא על-פי גירעונות תפעוליים. מסגרת "תשלומי החוץ" כוללת רמה בסיסית מחייבת לכל מסגרות החינוך המיוחד, על-פי קטגוריות שתפורטנה על פי רמות שירות נוספות. התשלום ייגבה לפי שלוש קטגוריות. השתייכותו של התלמיד לאחת הקטגוריות תיקבע בהתאם לאפיון החריגות הכיתתיות, על פי הנתונים הקיימים בקובץ המוסדות ומצבת התלמידים במשרד. מעבר לגבייה עבור רמת השירות הבסיסית רשות מקומית ובעלות זכאיות לגבות עבור שירותים נוספים.

מטרת הביקורת

בדיקת אופן ניהול קבלת ותשלום אגרת תלמידי חוץ בחינוך הרגיל ובחינוך המיוחד, תהליך איסוף הנתונים ותיעודם. לשם עריכת הביקורת התקיימו שיחות עם בעלי תפקידים באגף החינוך והגבייה, נסקרו כרטיסי הנהלת חשבונות, ונסקרו רישומים ומסמכים רלבנטיים.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

עיקרי הממצאים והמלצות

1. תחשיב ספציפי אגרת תלמידי חוץ - חטיבת ביניים וחטיבה עליונה

תלמידי חוץ (שאינם מתגוררים ביישובי המועצה) הלומדים בחטיבת ביניים ובחטיבה עליונה (עמיאסף וירקון) מחויבים בסכום של קבוע של 3,200 ₪ שנתי בהתאם לסל השירותים בפועל שניתן בבתי הספר.

סכום החיוב הנ"ל נקבע בהתאם להערכה כללית של השקעת המועצה בבתי הספר מעבר לדרישות משרד החינוך כמפורט בדוח, ולא בהתאם לתחשיב עלות המרכיבים הספציפיים שסיכומם עולה לסכום הנ"ל.

הביקורת מעירה, כי במטרה להגביר את השקיפות והגילוי הנאות בקביעת תחשיב אגרת החוץ ובדרישה לשלמו מתלמידים שאינם תושבי יישובי המועצה, על אגף החינוך לקבוע את סכום החיוב בהתאם לתחשיב ספציפי ולא בהתאם להערכה כללית בלבד.

תגובת אגף החינוך

התחשיב משתנה משנה לשנה אבל יש ביסוס מלא לקביעת הסכום של 3,200 ₪ לתלמיד.

2. מחלוקת כספית עם מועצה מקומית כוכב יאיר-צור יגאל

בהמשך לממצא לעיל, קיימת מחלוקת כספית עם מועצה מקומית כוכב יאיר-צור יגאל, הנובעת ממוכנותה של זו לשלם 3,000 ₪ אגרת חוץ ולא 3,200 ₪. גובה החוב בשנה"ל תשפ"ב עולה לסך 68,400 ₪, בגין 342 תלמידי כוכב יאיר-צור יגאל הלומדים בבית ספר עמיאסף כאמור (200 ₪ X 342 תלמידים). יצוין, כי סכומי אגרות חוץ (חינוך רגיל) השנתיים מכוכב יאיר-צור יגאל מהווים 60% מהסך הכולל של תשלומי אגרות החוץ למועצה ומספר תלמידי כוכב יאיר-צור יגאל מהווים 47% מכלל תלמידי רשויות אחרות הלומדים בבתי הספר של המועצה בשנה"ל תשפ"ב.

הביקורת מעריכה, כי אם חיוב אגרת חוץ בסך 3,200 ₪ היה נקבע לפי תחשיב ספציפי ומובנה ולא הערכה הנסמכת על פרמטרים כללים כמתואר לעיל, היה ניתן ביתר קלות לבוא לידי הסכמה עם כוכב יאיר-צור יגאל לגבי תשלום התעריף שנקבע על ידי אגף החינוך.

תגובת אגף החינוך

לא מוסכם, עובדה שכולם משלמים, רק הם לא.

3. מעקב תשלום אגרות חוץ לרשויות אחרות

מעבר לתיעוד אסמכתאות לתשלום במערכת הנהלת החשבונות בגין תלמידי דרום השרון הלומדים במוסדות חינוך ברשויות אחרות, אגף החינוך אינו מנהל מעקב ידני או ממוחשב (אקסל) הכולל את פרטי התלמיד, תעריף אגרת החוץ (חינוך רגיל ו/או מיוחד) ותשלום בפועל לרשות המקומית בה לומד התלמיד.

הביקורת ממליצה לבצע מעקב כנ"ל במטרה לוודא כי התשלומים בגין אגרות חוץ המשולמות לרשויות אחרות הן בהתאם לתעריף הנקבע על ידי משרד החינוך ולא מעבר.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

תגובת אגף החינוך

לא מוסכם. האגף מבצע מעקב לפי רשויות, לכל רשות שמשלמים לה או גובים ממנה יש רשימת תלמידים שבגנים משלמים ואותן הרשויות מאשרות.

4. חובות אגרות חוץ - תלמידי רשויות אחרות

בשנה"ל תשפ"ב למדו בבתי ספר של המועצה 227 תלמידי חוץ מרשויות אחרות, שהרשות השולחת אינה משלמת בעבורם אגרות חוץ ולפיכך הורי התלמידים אמורים לשאת בתשלום האגרה. מנתוני אגף החינוך עולה כי 54 תלמידים (24%) טרם הסדירו את תשלום האגרה לשנת תשפ"ב, בסך כולל של 106 אלפי ₪.

לביקורת נמסר, כי מנהלת ההכנסות המועצה בשיתוף מחלקת הגבייה ואגף החינוך, תוציא בימים הקרובים מכתב להורי התלמידים דרישה להסדרת ולתשלום חוב אגרת החוץ. במכתב מצוין גם כי חובות שלא יוסדרו תוך 30 יום יופנו לטיפול משפטי.

תגובת אגף החינוך

אגף החינוך ביצע עבודה נוספת, רשימת התלמידים שהוריהם לא שולמו צומצמה מ-54 תלמידים ל-17 תלמידים. הרשימה המצומצמת הועברה להמשך טיפול אגף גבייה, למיטב ידיעתי כבר נשלחו בקשות גבייה ונגבו חלק מהתשלומים. מדובר על כמות זניחה של תלמידים.

5. מעקב תשלום אגרות חוץ – חינוך מיוחד

במסמך חיוב מרשות מקומית תלמידי חינוך מיוחד, נבדקים פרטי התלמיד (שהינו תושב דרום השרון) והתעריף לחיוב (תואם את השירות החינוכי הניתן לו בהתאם לקטיגוריה שאושרה לתלמיד). לאחר הבדיקה, המסמך מועבר לחשב אגף החינוך לתשלום. פרט לבדיקה הנ"ל אין תיעוד במסד נתונים פנימי לבדיקה הנ"ל. כמו כן מבדיקה מדגמית של מסמכי חיוב, נמצא שעל חלקם אין חתימה וחותמת לאישור תשלום.

הביקורת מעירה, כי קיים צורך להשלים ולתעד את הבדיקות הנ"ל, באמצעות קובץ נתונים שנתי באקסל הכולל את פרטי התלמיד, בית הספר והרשות בה לומד, התעריף המבוקש על ידי הרשות המקומית והתעריף ששולם לאחר בדיקה במערכת מידע ודיווח חינוך מיוחד של משרד החינוך. קובץ נתונים זה, מהווה בקרה מתועדת לאימות פרטי התלמיד (שאכן תושב דרום השרון) ולגבי נכונות תעריף המחויב על ידי הרשות המקומית בה לומד התלמיד.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

6. מגמת עלייה בתלמידי חינוך מיוחד הלומדים במוסדות מחוץ למועצה

קיימת מגמת עלייה בתלמידי חינוך מיוחד תושבי דרום השרון הלומדים במוסדות חינוך מחוץ למועצה בשיעור של מעל 20% בין שנה"ל תשפ"ג (129 תלמידים) לתשפ"א (106 תלמידים).

הביקורת ממליצה לבדוק את הסיבות והמגמות בעלייה בתלמידי חינוך מיוחד הלומדים מחוץ למועצה ולנוכח הממצאים לשקול מתן מענה חינוכי מתאים במועצה, לחלקם או מרביתם של תלמידים אלו.

תגובת אגף החינוך

ישנה עלייה מתמדת של 20%-30%, בכמות תלמידי החינוך המיוחד, מדי שנה.

יותר ויותר תלמידים מאופיינים כתלמידי חינוך מיוחד.

בנוסף, בשנה"ל תשפ"ג נפתחו מספר מסגרות חינוך מיוחד בתוך הרשות אשר הביאו לחסכון בתשלום אג"ח – לדוגמא, פתיחת כיתה תקשורתית במעבר אפק וכיתה תקשורתית בעמי אסף. אם הכיתות לא היו נפתחות, התלמידים היו משובצים במוסדות חינוך מחוץ למועצה והיינו צריכים לשלם עבורם אגרות חוץ.

עדיין, תלמידים עם מורכבויות מסוימות, נדרשים ללמוד מחוץ למועצה, בבתי ספר ייחודיים שאין בתחום המועצה. כך קורה בכל רשות, גם ברשויות הגדולות.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

רקע

להלן הוראות חוזר מנכ"ל משרד החינוך בנושא תשלום עבור תלמידי חוץ

החוזר קובע כי, רשות מקומית הקולטת במוסדות החינוך שבתחומה – בין בחינוך הרגיל ובין בחינוך המיוחד – תלמידים מרשות מקומית שולחת, זכאים לגבות מהרשות המקומית השולחת "תשלום עבור תלמידי חוץ" בעד החלק היחסי של הוצאות החינוך הבסיסיות לתלמיד בגין רכיבים תפעוליים של המוסד החינוכי שאינם מכוסים על-ידי תקציב משרד החינוך ו/או על ידי משרדי ממשלה אחרים.

משרד החינוך, קבע תעריפים לתשלום עבור תלמידי חוץ בחינוך הרגיל. תעריפים אלו מעודכנים ומפורסמים פעם בשנה, לאחר תחילת שנת הלימודים.

הרשות המקומית השולחת תנפיק עבור התלמיד "אישור תלמיד חוץ" שבו היא מאשרת את שיבוצו של התלמיד וכן את התחייבותה לתשלום החוץ כלפי הרשות/הבעלות הקולטת ותישא בתשלום החוץ במהלך כל תקופת לימודיו של התלמיד במוסד החינוך.

אם סיפקה הרשות המקומית פתרון שיבוצ לתלמיד בתחומי הרשות, והוריו מחליטים מיזמתם לשלחו ללמוד מחוץ לתחום השיפוט של הרשות המקומית שהוא מתגורר בה, על ההורים לקבל אישור על כך מן הרשות השולחת והקולטת, וההורים יישאו בתשלום עבור תלמיד החוץ מכיסם.

הרשות המקומית השולחת אינה חייבת במימון הסעות עבור תלמיד בגין יזמתם של ההורים (או של התלמיד) ללמוד מחוץ לתחום השיפוט של הרשות המקומית שהתלמיד מתגורר בה.

גזבר הרשות המקומית/מנהל מחלקת החינוך ברשות הקולטת יפנה בכתב דרישה לתשלום למנהל מחלקת החינוך של הרשות השולחת. הגזבר/מנהל מחלקת החינוך יציין בדרישת התשלום את שנת הלימודים שבגינה נדרש תשלום, את סכום החיוב, את שמות התלמידים ואת מספרי הזהות שלהם, וכן את פרטי חשבון הבנק של הרשות המקומית/הבעלות הקולטת לצורך העברת הכספים.

סוגי המסגרות בהם לומדים תלמידים תושבי דרום השרון מחוץ למועצה:

1. חינוך מיוחד - מסגרות חינוכיות מותאמות לתלמידי החינוך המיוחד (שפרירים/בית אקשטיין)
2. מיפוי מרצון - תלמידים שלמדו ביסודי במסגרות חוץ על פי מיפוי של משרד החינוך ובחרו להמשיך במסגרות הלימוד החיצוניות הממשיכות אותן (קריית סביונים/ גני יהודה/ זיו בו ציון)
3. דתי/חרדי - מסגרות חינוכיות מסורתיות/דתיות/חרדיות (אלומות רחל/ ממ"ד בר אילן/דתי עתידי)
4. ייחודים - מסגרות חינוכיות בעלות ייחודיות בית ספרית המאפיינת את תפיסת עולמם (מיתר-אנתרופוסופי/חקלאי- הכפר הירוק/תלמה ילין/דמוקרטי)
5. בחירת הורים - בתי ספר שנבחרו על פי שיקול ההורים והתלמידים.

סגנית מנהלת אגף החינוך אחראית על הליך גביית ותשלום אגרות תלמידי חוץ.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

להלן מספר תלמידי יישובי דרום השרון הלומדים בבתי ספר ברשויות אחרות (כולל ח.מיוחד) ומספר תלמידי רשויות אחרות הלומדים בבתי ספר בדרום השרון בשנות הלימודים תשפ"ב ותשפ"ג.

שנת לימודים	תלמידי רשויות אחרות הלומדים בבתי ספר בדרום השרון (כולל חינוך מיוחד)	תלמידי יישובי דרום השרון הלומדים בבתי ספר ברשויות אחרות (כולל חינוך מיוחד)
תשפ"ג	885	1,540
תשפ"ב	954	2,000

תלמידים המתגוררים ברשויות שכנות ו/או אחרות ולומדים במוסדות החינוך של המועצה

תלמידים שאינם מתגוררים במועצה יכולים לבצע רישום למוסדות החינוך העל יסודי בהתאם למספר קריטריונים:

- יכולת בית הספר לקלוט את התלמידים.
- בכפוף להסדרת תשלום אגרת תלמידי חוץ – באמצעות הרשות השולחת או באופן עצמאי על ידי הורי התלמיד.
- תושבי שכונת בלינסון בפתח תקווה – בכפוף להסדרת תשלום אגרת תלמידי חוץ ובאמצעות מערכת הרישום.

סקירת הליך הרישום למוסדות חינוך במועצה

הורי תלמיד/ה המעוניינים לרשום את בנם/בתם לבית ספר יסודי או חטיבה-תיכון במועצה, מעבירים אישור לימודי חוץ מהרשות בה מתגוררים, למזכירת אגף החינוך.

פניית ההורים מועברת לבדיקת הנהלת בית הספר תוך בחינת השפעת קליטת התלמיד/ה על מדדים בית ספריים כגון, מספר התלמידים ביחס לכיתות בכל שכבה וכן בדיקה פדגוגית ספציפית לגבי התלמיד/ה המיועד/ת, נתוני תעודות מבית הספר בו למד/ה התלמיד/ה הן מבחינת הישגי התלמיד/ה והן מדדי התנהגות.

לאחר אישור קבלת התלמיד/ה לבית הספר, על הורי התלמיד/ה להמציא התחייבות הרשות המקומית בה הם מתגוררים, על תשלום אגרת חוץ בהתאם לנתוני משרד החינוך. במידה והרשות אינה משתתפת בתשלום, על ההורים לעדכן פרטי אשראי לחיוב באתר אגף החינוך במטרה לוודא חיוב ותשלום אגרת לימודים לתלמיד/ה חוץ. תלמידי חטיבה ותיכון החל מכיתה ז' ומעלה מחויבים בתשלומים נוספים ככלל התלמידים תושבי המועצה, זאת בהתאם לדרישות בית הספר.

להלן נתוני תלמידי חוץ הלומדים במוסדות החינוך במועצה – בהתאם לסוג המשלם (רשות שולחת/הורי התלמיד):

מספר תלמידים	תלמידי חוץ – שנה"ל תשפ"ב
727	תלמידי חוץ – תשלום אג"ח על ידי הרשות השולחת
227	תלמידי חוץ – תשלום אג"ח על ידי הורי התלמידים
954	מספר תלמידים – חינוך רגיל ומיוחד

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

תגובת אגף החינוך

יש לציין כי הושרש נוהל עבודה חדש באגף, על פיו תלמידי חוץ המבקשים להירשם ללימודים במוסדות חינוך במועצה, נדרשים, לפני ביצוע הרישום, בהעברת צ'ק לחשב האגף, אשר יבטיח גביית תשלומי אג"ח חוץ לאורך כל שנות לימודיו של התלמיד במועצה, מבלי שנצטרך לרדוף אחרי ההורים.

תלמידי חוץ לפי חתך רשויות מקומיות

להלן התפלגות תלמידים המתגוררים ברשויות מחוץ למועצה ולומדים בבתי ספר בתחום שיפוט המועצה,

רשויות המשלמות אגרות חוץ	תשפ"ב	תשפ"ג
מ.א שומרון	142	161
פתח תקווה (שכונת בילינסון הסמוכה לכפר סירקין)	154	156
צור יגאל כוכב יאיר	342	330
אלפי מנשה	67	60
חינוך מיוחד - רשויות שונות	22	
מספר תלמידים	727	
רשויות שאינן משלמות אגרות חוץ (תשלומים ע"י הורי התלמיד)		
הוד השרון	21	
כפר סבא	80	
פתח תקווה (תלמידים שאינם משכונת בילינסון)	60	
ראש העין	12	
רעננה	11	
אחרים	43	
מספר תלמידים	227	
מספר תלמידים כולל	954	885

תלמידי רשויות אחרות הלומדים במוסדות החינוך במועצה

בית ספר	תש"פ	תשפ"א	תשפ"ב	תשפ"ג
חינוך על יסודי	504	501	676	621
חינוך יסודי	121	112	196	177
בית מיתר (אנטרופוסופי)	53	74	82	87
סה"כ	678	687	954	885

מעקב גביית אגרת חוץ מרשויות מקומיות והורי התלמידים

כאמור לעיל, גביית אגרות חוץ נחלקת בין תלמידים שהרשות השולחת משלמת, לבין תלמידים שהרשות השולחת אינה משלמת ולפיכך הורי התלמידים נושאים בתשלום האגרה.

תשלום אגרות חוץ על ידי הרשויות השולחות

ניהול חיוב ותשלום אג"ח, נערך בין אגף החינוך במועצה לבין יחידות החינוך ברשות השולחת. לאחר שהרשות השולחת מאשרת את מצבת התלמידים הלומדים במוסדות דרום השרון – המתגוררים בשטח שיפוטה, אגף החינוך שולח מכתב חיוב הכולל בקשה לתשלום אג"ח. מכתב החיוב כולל את בתי הספר בהם לומדים תלמידי הרשות השולחת, מס' התלמידים בכל מוסד, תעריף החיוב לתלמיד והסכום הכולל לתשלום. מנהלת ההכנסות המועצה, מבצעת מעקב כי הרשויות השולחות מעבירות למועצה תשלומים בהתאם לסכומים במכתבי החיוב.

להלן דרישות החיוב והתשלומים שהתקבלו לגבי שנה"ל תשפ"ב:

רשות שולחת	מספר תלמידים	דרישות חיוב	תשלומים שהתקבלו	יתרה לגבייה	הערות
מ.א שומרון	142	454,400	454,400	-	
עיריית פתח תקווה	154	115,821	115,821	-	
צור יגאל כוכב יאיר	342	1,094,400	1,026,000	68,400	חוב בגין מחלוקת על תעריף החיוב
אלפי מנשה	67	153,896	153,896	-	
חינוך מיוחד - רשויות שונות	22	131,758	*82,683	5,477	חוב בבירור
סה"כ	727	1,818,517	1,750,117	73,876	

* לאחר קיזוז אגרות חינוך מיוחד סך 43,598 ₪ בגין תלמידי דרום השרון הלומדים בכוכב יאיר-צור יגאל

מהנתונים לעיל עולה, כי ליתרות שטרם נגבו, הסכומים בדרישות החיוב שולמו על ידי הרשויות השולחות.

תשלום אגרות חוץ על ידי הורי התלמידים

בשנה"ל תשפ"ב למדו בבתי ספר של המועצה 227 תלמידי חוץ מרשויות אחרות, שהרשות השולחת אינה משלמת בעבורם אגרות חוץ ולפיכך הורי התלמידים אמורים לשאת בתשלום האגרה. מנתוני אגף החינוך עולה כי 54 תלמידים (24% מתוך 227) בסך כולל של 106 אלפי ₪, טרם הסדירו את תשלום האגרה לשנת תשפ"ב.

מנהלת ההכנסות המועצה בשיתוף מחלקת הגבייה ואגף החינוך, תוציא בימים הקרובים מכתב להורי התלמידים דרישה להסדרת ולתשלום חוב אגרת החוץ. במכתב מצוין גם כי חובות שלא יוסדרו תוך 30 יום יופנו לטיפול משפטי.

ס.מנהלת אגף החינוך האחראית על ניהול תשלומי אגרות החוץ, מסרה כי החובה לעדכן פרטי אשראי של ההורים לתשלום אגרות החוץ, קיים רק בשנתו הראשונה של התלמידים במערכת החינוך של המועצה (לרוב כיתות א' ו-ז), אך כאשר התלמיד כבר לומד במערכת קיים קושי לחייב את ההורים בתשלום אגרת החוץ.

תלמידי יישובי דרום השרון הלומדים במוסדות חינוך ברשויות אחרות

הוראות משרד החינוך קובעות כי רשות מקומית שאין בתחום שיפוטתה מוסד הנותן מענה לתושבי הרשות, כגון חינוך ממ"ד, חינוך חרדי וחינוך מיוחד, על הרשות לאפשר ולאשר לתלמידים החפצים בכך ללמוד במוסדות חינוך ברשויות אחרות שיש בתחום שיפוטן מוסדות מתאימים ולשאת בסכומי האגרה כנקבע בהוראות משרד החינוך. בהתאם לכך, המועצה נושאת בתשלום אגרות חוץ לרשויות אחרות עבור תלמידי המועצה שאינם לומדים בחינוך ממלכתי.

סקירת הליך הרישום למוסדות חינוך מחוץ למועצה

הורים לתלמידים המתגוררים ביישובי המועצה ומעוניינים שילדיהם ילמדו במוסדות מחוץ למועצה, פונים לאגף החינוך

באמצעות טופס מקוון באתר המועצה, בו הם מפרטים את הסיבות לבקשתם בצירוף מסמכים רלוונטיים.

במועצה 13 בתי ספר יסודי וחטיבה-תיכון המוגדרים כחינוך ממלכתי. עם זאת, לתלמידי חינוך מיוחד, תלמידי חינוך דתי (להלן-ממ"ד) וחינוך חרדי אין מוסדות לימוד בתחומי המועצה ולפיכך, תלמידים אלו לומדים במוסדות חינוך מותאמים ברשויות אחרות.

בנוסף לכך, ישנם תלמידי חינוך ממלכתי המעדיפים או נצרכים ללמוד במוסדות חינוך ברשויות אחרות כגון בתי ספר דמוקרטי, אנטרופוסופי, או בתי ספר המתמחים במגמות לימוד ספציפיות כגון, אומנות וחינוך גופני. תלמידי חינוך ממלכתי המעוניינים ללמוד במוסדות מחוץ למועצה, פונים למנהלת מחלקת בתי ספר באגף החינוך העורכת בדיקת היתכנות מול בתי הספר. לרוב מדובר בתלמידים שסיימו בית ספר יסודי ומבקשים ללמוד במוסדות חטיבה ותיכון מחוץ למועצה. אישור לימודי חוץ ניתן לתלמיד לאחר שבבדיקה מול בית הספר במועצה בו היה אמור ללמוד (לרוב עמיאסף או ירקון) נבדק נושא השיבוץ, דהיינו אי רישומו של התלמיד בשנת הלימודים הבאה אינו משבש את מערך מצבת התלמידים באותה שכבה (פתיחת או סגירה כיתה). עם זאת, תלמידים אלו אינם זכאים לתשלום או השתתפות באגרת חוץ לרשות בה הם לומדים פרט למקרים חריגים בה ניתן אישור תשלום (עד 5 מקרים בשנה).

נתוני תלמידי דרום השרון הלומדים ברשויות שכנות/אחרות

תש"פ	תשפ"א	תשפ"ב	תשפ"ג	
1,001	1,471	1,590	1,110*	חינוך רגיל
96	106	116	129	חינוך מיוחד
173	168	186	206	ממלכתי דתי
96	110	108	95	חרדי
1,366	1,855	2,000	1,540	סה"כ

*מתוכם 212 תלמידי צור יצחק הלומדים בחטה"ב בכוכב יאיר-צור יגאל

העלייה במספר תלמידי דרום השרון הלומדים ברשויות שכנות (חינוך רגיל), נובע בעיקר מתלמידי צור יצחק בכיתות ז' ועד ט' הלומדים בכוכב יאיר-צור יגאל. משנה"ל תשפ"ג מגמה זו בירידה בעקבות פתיחת חטיבת ביניים חדשה בצור יצחק.

תעריפי אגרות החוץ

משרד החינוך בשיתוף עם משרד האוצר, משרד הפנים ומרכז השלטון המקומי, קבע תעריפים לתשלום עבור תלמיד חוץ בחינוך הרגיל. התעריפים מבוססים על שיעורי התשלום שנקבעו בתקנות לימוד חובה התשס"ה-2005, (תלמידים הלומדים ברשות חינוך מקומית אחרת) ולאחר שהוצמדו למדד.

להלן התעריפים לשנות הלימודים תשפ"ב ו-תשפ"ג (₪):

סוג התעריף	תשפ"ב	תשפ"ג
תלמיד בגן הילדים ובבית הספר היסודי	679	707
תלמיד בחטיבת הביניים	868	904
תלמיד בחטיבה העליונה	872	908

חשוב אגרת חוץ לתלמיד בגן הילדים ובבית הספר היסודי – בהתאם לתעריף שנקבע על ידי משרד החינוך. עם זאת, תלמידי חוץ הלומדים בחטיבת ביניים ובחטיבה עליונה (עמיאסף וירקון) מחויבים בסכום של קבוע של 3,200 ₪ שנתי ולא בהתאם לתעריפי משרד החינוך. ס.מנהלת אגף החינוך מסרה כי, המועצה קבעה התעריף הנ"ל לתלמידי חוץ חטה"ב ועליונה בהתאם לסל השירותים בפועל שניתן בבתי הספר. יצוין, כי תלמידי חוץ אינם זכאים להסעות, אלא מגיעים לבתי הספר בכוחות עצמם, פרט לתלמידי שכונת בילינסון שמוסעים על ידי מחלקת התחבורה של המועצה בעלות של 3,000 ₪ לתלמיד.

מבדיקה מדגמית, עלה כי תלמידים מחוץ למועצה מחויבים בתעריף אגרת חוץ בהתאם לנ"ל, דהיינו 679 ₪ לתלמידי גן ויסודי ותעריף 3,200 ₪ לתלמידי חטיבות ביניים ועליונה (שנה"ל תשפ"ב).

הרכב תחשיב 3,200 ₪ תעריף אגרות חוץ לתלמידי חטיבות ביניים ועליונה שאינם תושבי המועצה

- ס.מנהלת אגף החינוך מסרה כי הבסיס לתחשיב נקבע בהתאם למרכיבים הבאים,
- שעות תוספתיות במימון המועצה מעבר לתקצוב משרד החינוך. כך לדוגמא, בבית הספר עמי אסף מתקצבות על ידי המועצה 350 שעות בהיקף שנתי של כ-3.5 מיליון ₪.
  - תוספת תקני מדריכי מוגנות במימון המועצה
  - פרויקטים להעשרה – הרצאות, כנסים-מרכז יזמות וחדשנות.
  - הוצאות נוספות המתקצבות על ידי המועצה - הוצאות מחשוב, תוספות הצללה, הצטיידות.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

הביקורת מעירה, כי ככול שמרכיבים הנ"ל מהווים בסיס לחישוב התעריף, קיים צורך בתחשיב עלות המרכיבים הספציפיים שסיכומם יעלה לסך 3,200 ₪. זאת במטרה להגביר את השקיפות והגילוי הנאות בקביעת תחשיב אגרת החוץ ובדרישה לשלמו מתלמידים שאינם תושבי יישובי המועצה.

הצורך לכך גם עולה מהמחלוקת הקיימת עם מועצה מקומית כוכב יאיר-צור יגאל לגבי גובה תעריף אגרת חוץ. עיקר המחלוקת נובע מכך, שכוכב יאיר-צור יגאל מוכנים לשלם סך 3,000 ₪ אגרת חוץ לתלמידים תושבי כוכב יאיר-צור יגאל, הלומדים במוסדות המועצה ולא סך 3,200 ₪. הביקורת מעריכה, כי אם היה סך 3,200 ₪ היה מהווה סיכום עלויותיהם של שירותים הניתנים על ידי המועצה ולא הערכה הנסמכת על פרמטרים כללים כמתואר לעיל, היה ניתן ביתר קלות לבוא לידי הסכמה עם כוכב יאיר-צור יגאל לגבי תשלום התעריף שנקבע על ידי אגף החינוך.

הכנסות והוצאות אגרות חוץ

להלן ביצוע הכנסות והוצאות בפועל - בשנים 2019-2021 (באלפי ₪)

בצוע 2021	בצוע 2020	בצוע 2019	
1,834	1,226	1,396	סך הכנסות מאגרות חוץ
1,507	1,812	1,429	תלמידי חוץ חינוך מיוחד
498	310	305	תלמידי חוץ חינוך רגיל
2,005	2,122	1,734	סך הוצאות אגרות חוץ
171	896	338	עודף הוצאות על הכנסות אלפי ש"ח
9%	42%	19%	עודף הוצאות על הכנסות באחוזים

נתוני תקציב וביצוע 2022 ביחס לתקציב 2023

תקציב 2023	בצוע 2022	תקציב 2022	
1,994	1,957	2,036	תלמידי חוץ חינוך רגיל
112	105	117	תלמידי חוץ חינוך מיוחד
2,106	2,062	2,153	סך הכנסות מאגרות חוץ
350	355	500	תלמידי חוץ חינוך רגיל
1,800	1,975	1,800	תלמידי חוץ חינוך מיוחד
2,150	2,330	2,300	סך הוצאות אגרות חוץ
44	268	147	עודף הוצאות על הכנסות אלפי ש"ח
2%	13%	7%	עודף הוצאות על הכנסות באחוזים

מנתוני הביצוע בשנים 2019-2022 עולה,

חינוך רגיל

1. קיימת מגמת עלייה בהכנסות מאגרות חוץ (תלמידי רשויות אחרות הלומדים במוסדות המועצה).
2. הכנסות המועצה מאגרות חוץ גדולות (פי 4 ויותר) מהוצאות אגרות חוץ לרשויות אחרות (נתוני ביצוע 2022)

חינוך מיוחד

3. קיימת מגמת עלייה בהוצאות אגרות חוץ (תלמידי דרום השרון הלומדים במוסדות ברשויות אחרות).
4. המועצה משלמת אגרות חוץ לרשויות אחרות (פי 10 ויותר) מאשר מקבלת מרשויות אחרות.

יחס תלמידי תושבי דרום השרון הלומדים מחוץ למועצה - לתלמידי חוץ הלומדים במוסדות דרום השרון

<u>חינוך רגיל</u>	תשפ"ג	תשפ"ב	תשפ"א	שיעור השינוי תשפ"ג ביחס לתשפ"א
תלמידי דרום השרון הלומדים מחוץ למועצה	1,540	2,000	1,855	17% ירידה
תלמידי חוץ הלומדים במוסדות דרום השרון	885	954	687	29% עלייה
יחס תלמידי דרום השרון לתלמידי חוץ	1.7	2.1	2	

קיימת **מגמת ירידה** ביחס בין תלמידי דרום השרון לתלמידי חוץ בחינוך רגיל, הנובעת בעיקר מירידה במספר תלמידי דרום השרון בחינוך רגיל, הלומדים במוסדות מחוץ למועצה.

<u>חינוך מיוחד</u>	תשפ"ג	תשפ"ב	תשפ"א	שיעור השינוי תשפ"ג ביחס לתשפ"א
תלמידי דרום השרון הלומדים מחוץ למועצה	129	116	106	22% עלייה
תלמידי חוץ הלומדים במוסדות המועצה	28	22	25 (הערכה)	12% עלייה
יחס תלמידי דרום השרון לתלמידי חוץ	4.6	5.27	4.2	

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

קיימת **מגמת עלייה** ביחס בין תלמידי דרום השרון לתלמידי חוץ בחינוך המיוחד, הנובעת בעיקר מעליה במספר תלמידי חינוך מיוחד תושבי דרום השרון, הלומדים במוסדות מחוץ למועצה.

אגרות חוץ בגין חינוך מיוחד

בסעיף 2 לחוק חינוך מיוחד (להלן גם-חנ"מ), תשמ"ח-1988 (להלן-החוק) נקבע, מטרת החינוך המיוחד היא לקדם ולפתח את כישוריו ויכולתו של הילד בעל הצרכים המיוחדים, לתקן ולשפר את תפקודו הגופני, השכלי, הנפשי וההתנהגותי, להקנות לו ידע, מיומנות והרגלים ולסגל לו התנהגות מקובלת בחברה, במטרה להקל על שילובו בה ובמעגל העבודה. בסעיף 3 לחוק נקבע, כי ילד בעל צרכים מיוחדים זכאי לחינוך מיוחד חנם במוסד לחינוך מיוחד באזור מגוריו; לא נמצא מוסד כאמור באזור מגוריו, אחראית רשות החינוך המקומית למתן חינוך מיוחד לילד במוסד מתאים, קרוב ככל האפשר לאזור מגוריו, אף אם המוסד נמצא בתחום שיפוטה של רשות מקומית אחרת. לא נמצא בתחומי הרשות המקומית פתרון חינוכי לתלמיד, כאמור לעיל, יתבטא קיום חובתה של הרשות המקומית במתן אישור לתלמיד ללמוד מחוץ ליישוב וב"תשלום עבור תלמידי חוץ" לרשות הקולטת.

להלן נתוני תלמידי חינוך מיוחד תושבי יישובי המועצה,

תלמידי חנ"מ תושבי דרום השרון	תשפ"ג	תשפ"ב	תשפ"א
לומדים במוסדות המועצה	295	266	243
לומדים מחוץ למועצה	129	116	106
משולבים במוסדות חינוך רגילים במועצה	206	152	127
סה"כ תלמידי חינוך מיוחד	630	534	476

תלמידי חנ"מ המתגוררים מחוץ למועצה	28	22	25 (הערכה)

ילדי חנ"מ המשולבים במוסדות חינוך רגילים

קיימת מגמה הולכת וגוברת לשלב תלמידי חינוך מיוחד במוסדות החינוך הרגילים של המועצה. תלמידים אלו לומדים בכיתות רגילות ומקבלים התאמות ותמיכות המסייעות להם להשתלב בלימודים ולעמוד במטלות הלימודיות. נתוני שנה"ל תשפ"ג ביחס לשנה"ל תשפ"א מראים עליה של מעל 60% במספר ילדי חנ"מ המשולבים במוסדות חינוך רגילים.

תעריפי אגרות חוץ חינוך מיוחד

מדי שנה מפרסם משרד החינוך בחוזרי מנכ"ל תעריף תשלומים לתלמיד בחינוך המיוחד, אלה הקטגוריות שלפיהן ייגבה התשלום:

1. הקטגוריה הראשונה

מתייחסת לכיתות מיוחדות של החינוך הרגיל שלומדים בהן תלמידים בעלי חריגויות קלות. כוללות תלמידים בעלי משכל גבולי רב בעייתיים, בעלי הפרעות התנהגותיות/ הפרעות רגשיות קשות, לקויי למידה, מעוכבי התפתחות, מעוכבי שפה, עיוורים, לקויי ראייה ולקויי שמיעה.

2. הקטגוריה השנייה (א')

מתייחסת לכיתות הכוללות תלמידים בעלי חריגויות קלות בבתי ספר ובגני ילדים בחינוך המיוחד. כיתות הכוללות תלמידים בעלי הפרעות התנהגותיות/ הפרעות רגשיות קשות, לקויי למידה רב-בעייתיים, מעוכבי התפתחות ומעוכבי שפה.

3. הקטגוריה השנייה (ב')

מתייחסת לתלמידים לקויי חושים בבתי ספר ובגני ילדים בחינוך המיוחד.

4. הקטגוריה השלישית (א')

מתייחסת לכיתות הכוללות תלמידים בעלי לקויות קשות בגני ילדים, בבתי ספר של החינוך המיוחד ובכיתות מיוחדות בבתי ספר של החינוך הרגיל, למשותקי מוחין ולבעלי נכויות פיזיות קשות, לבעלי פיגור בינוני רב-בעייתי.

5. הקטגוריה השלישית (ב')

מתייחסת לכיתות הכוללות תלמידים בעלי לקויות קשות בגני ילדים, בבתי ספר של החינוך המיוחד ובכיתות מיוחדות בבתי ספר של החינוך הרגיל, לאוטיסטים ולבעלי הפרעות נפשיות.

הביקורת ערכה בדיקה מדגמית של מסמכי דרישות החיוב לתשלום אגרות חוץ חינוך מיוחד בגין תלמידי דרום השרון.

הרשות המקומית דורשת התשלום	מספר תלמידי חינוך מיוחד (תושבי דרום השרון)	סכום החיוב בש"ח	אישור מנהלת מחלקת חינוך מיוחד
הוד השרון	16	138,282	חתימה וחתימת אישור לתשלום
כפר סבא	21	155,865	אין חתימה לאישור לתשלום
ראש העין	3	22,951	אין חתימה לאישור לתשלום

משיחה עם מנהלת מדור חינוך מיוחד באגף החינוך, עולה כי כשמגיע מסמך חיוב מרשות מקומית תלמידי חינוך מיוחד, נבדקים פרטי התלמיד שהוא אכן תושב דרום השרון והאם התעריף לחיוב תואם השירות החינוכי הניתן לו בהתאם לקטגוריה שאושרה לתלמיד. לאחר הבדיקה, מנהלת מדור חינוך מיוחד חותמת על המסמך ומעבירה לתשלום. פרט לבדיקה הנ"ל אין תיעוד במסד נתונים פנימי לבדיקה הנ"ל. כמו כן מבדיקה מדגמית של מסמכי חיוב על חלקם אין חתימה וחתימת אישור תשלום.

הביקורת מעירה, כי קיים צורך להשלים ולתעד את הבדיקות הנ"ל, באמצעות קובץ נתונים שנתי באקסל הכולל את פרטי התלמיד, בית הספר והרשות בה לומד, התעריף המבוקש על ידי הרשות המקומית והתעריף ששולם לאחר בדיקה במערכת מידע ודיווח חינוך מיוחד של משרד החינוך. קובץ נתונים זה, מהווה בקרה מתועדת לאימות פרטי התלמיד (שאכן תושב דרום השרון) ולגבי נכונות תעריף המחויב על ידי הרשות המקומית בה לומד התלמיד.

מערך הפיקוח העירוני

מבוא

אגף תפעול הוא הזרוע הביצועית במתן שירות תכליתי ואפקטיבי לתושבי המועצה. האגף מורכב ממחלקות בעלות אופי תפעולי, ביטחון ובטיחות, תברואה איכות סביבה ורישוי עסקים, תחבורה, מחלקת שירות שטח (טכנית) ופיקוח עירוני.

מטרת המדור לפיקוח עירוני כפי שהוגדר בתוכנית העבודה, הם שמירת הסדר הציבורי, הניקיון, והתברואה ברחבי המועצה באמצעות קיום פעילות בקרה ומעקב בשטחים הפתוחים וביישובים. כפועל יוצא מכך, מפקחי המועצה אמונים על ביצוע פעילויות מיוחדות וסמויות ללכידת עברייני סביבה וביצוע אכיפה שוטפת על פי אכיפה מנהלית ואכיפה לפי חוקי עזר של המועצה. המפקחים פועלים בעיקר לאיתור השלכת פסולת ביתית, בניין ועוד, אכיפת מקרים של הוצאת גזם ופסולת שלא בימי פיגור, צמחייה פולשת, מפגעי רעש, מפגעי ריח. בנוסף לכך, פועלים גם לאכיפה הנדרשת ברישוי עסקים ובתביעה העירונית.

משימות העל של מדור הפיקוח העירוני, כפי שהוגדרו בתוכנית העבודה לשנת 2022,

ביצוע פעילויות מיוחדות וסמויות ללכידת עברייני סביבה.

ביצוע אכיפה שוטפת על פי אכיפה מנהלית ואכיפה לפי חוקי העזר.

סיכום הממצאים וההמלצות

עבודת הביקורת העלתה כי, שירותי הפיקוח מהווים גורם חשוב וחיוני לתושבי המועצה. הדבר בא לידי ביטוי בהיקפי הפעילויות היזומות ופניות התושבים לקבלת סיוע בשמירה על שגרת חיים תקינה, ניקיון ואיכות סביבה, טיפול במפגעי רעש, בעיות חנייה, סכסוכי שכנים ועוד.

מנתוני פעילות הפיקוח כפי שתועדו תוכנת מוקד המועצה נמצא, כי הפעילות והמענה בפועל של הפקחים למשימות עולות ביותר מ-30% על המתוכנן, בהתאם לנתוני שנת 2021, דבר המקשה על התמודדות אפקטיבית עם רצף המטלות וטיפול בפניות שהולך ועולה עם השנים, זאת ביחס לגידול במספר תושבי המועצה ובשאיפה לעליה באיכות השירות.

ניתן לקבוע עוד כי, עם הקשיים האובייקטיביים, מדור הפיקוח מנוהל באופן שאינו ממצה את יכולותיו באופן מיטבי. הדבר בא לידי ביטוי בין היתר בפערים במספר המטלות היזומות (טיאוט וכדו') בין היישובים, פערים בהספקים (מטלות יזומות ומענה לפניות) בין הפקחים ופערים במספר דוחות הקנסות המשויכות לכל פקח ופקח.

לביקורת נמסר, כי בתנאי השכר הנוכחיים הפקחים מבצעים את תפקידם ברמה סבירה, אך קיים קושי לגייס פקחים צעירים.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

תודה נתונה למנהל אגף התפעול וסגנו, מנהל מדור פיקוח ומנהל מוקד המועצה על העברת נתונים ושיתוף פעולה בעבודת הביקורת.

להלן הממצאים.

1. מנתוני פעילות מדור הפיקוח לשנת 2021, עולה פער בגובה 30% ביחס בין תכנון לביצוע. כתוצאה מכך, משאבי מדור הפיקוח שהותאמו לנפח עבודה שנתי, נתנו בפועל מענה לנפח עבודה הגדול בכשליש מהמתוכנן.
  2. תקציב מדור הפיקוח לשנת 2022 בסך 900 אלפי ₪, מורכב ברובו מעלויות שכר, ללא תיקצוב פעולות שוטפות. ס.מנהל אגף תפעול ומנהל מדור פיקוח מסרו לביקורת, כי הדבר אינו מאפשר רכישת אמצעים בסיסיים (מים, אמצעי מיגון ועוד) וכן מרכיבים טכנולוגיים מתקדמים, העשויים לשפר ולייעל את עבודת הפיקוח.
  3. תכנית התבר"ים של אגף התפעול לשנת 2002 המתוקצבת בסך 6 מיליון ₪, אינה כוללת פרויקטים במדור פיקוח.
  4. נוכחות הפקחים אינה שווה או דומה ביישובי המועצה. לדוגמא, בחודש ינואר 2022, 7 ביקורי פקחים בנירית, ירחיב ושדי חמד לעומת אחד בלבד בכפר מלל, ירקונה, אייל וגבעת השלושה. יצוין, כי תוכנית העבודה החודשית מגדירה כי פקח יגיע אחת ליומיים לכל יישוב (10 ביקורים בחודש עבודה רגיל).
  5. בשונה מתוכנית העבודה, בה לכל פקח מוגדרת גזרת יישובים תחת אחריותו, בפועל הפקחים מבצעים משימות ספציפיות בכל היישובים. לדוגמא, הפקח א.מ. מפקח על עבודת קבלן הטיאוט ואילו הפקח י.ו. אחראי על תחזוקת פחי אשפה – זאת, בכל יישובי המועצה. כתוצאה מכך, עבודת הפקחים מנוהלת בהתאם למשימות הנ"ל ופחות בשירותי פיקוח ביישובים שהוגדרו תחת אחריותם.
  6. מנהל מדור פיקוח עבר הכשרה בתחום אכיפה סביבתית, אך בפועל אינו מורשה לפעול ולהטיל קנסות. כתוצאה מכך, אין למועצה פקח המורשה להטיל קנסות על עבירות איכות סביבה.
  7. למועד הביקורת, תקן פקח היישוב צור יצחק אינו מאויש. מצב זה מכביד על עבודות הפיקוח השוטפות ביישובי המועצה בכלל ובצור יצחק בפרט, המצריך תשומות פיקוח רבות.
  8. באגף התפעול או במבנה המועצה לא הוקצה לפקחים חדר עבודה במשמש לעבודה משרדית, שהייה ומנוחה בין ולאחר שעות הפעילות ובימים גשומים בהם לא מתאפשרת עבודה מחוץ למבנה מקורה.
- תגובת מנהל אגף התפעול
- משרדו של מנהל מדור פיקוח אמור לשמש חדר עבודה ומנוחה לפקחים.

9. עבודות הפקחים היוזמות מתועדות במערכת מוקד המועצה באמצעות שיחות טלפון שהם עורכים בסופו של יום עבודה. התיעוד נעשה במלל בלבד, באופן שלא ניתן לגזור ממנו מידע ניהולי חיוני. בנוסף לכך, עבודת הפקחים מתועדת במערכת המוקד, האמורה לתעד פניות מתושבים וגורמי חוץ בלבד. לדבר השלכות ניהוליות רבות כמפורט בגוף הדוח.

10. פניות תושבים המצריכות טיפול מדור פיקוח, מתועדות במוקד המועצה. עם זאת, מנהל מדור פיקוח מסר כי הוא מטפל באופן אישי בפניות רבות מתושבים, המתקשרים או שולחים הודעות למכשיר הנייד האישי שלו. פניות אלו אינן מתועדות במוקד המועצה.

תגובת מנהל אגף התפעול

הנושא מטופל על ידי מנהל האגף בהוראה מפורשת למנהל מדור הפיקוח לא לקבל טלפונים אישיים וכל הפניות צריכות להיות מנותבות דרך המוקד.

11. ניתוח נתונים מעלה, כי 28.5% מתלונות תושבים המצריכות טיפול פיקוח מתקבלות למוקד המועצה בין השעות 17:00 ועד 23:00, כאשר אין פיקוח זמין במועצה. בגוף הדוח מובאות דוגמאות לתלונות שהתקבלו במוקד המועצה בשעות הערב ולא טופלו תוך פרק זמן סביר, עקב חוסר בפיקוח זמין.

12. בשנת 2021 הופקו 1,043 דוחות קנסות פיקוח, בסכום חיוב כולל של 402 אלפי שח. מתוכם שולמו עד למועד הביקורת 238 אלפי ₪ (שיעור גבייה 60%). שיעור הקנסות שמפיק הפקח י.ק הינו 60% בקירוב מסך הדוחות פי שלוש מההספק של הפקחים האחרים, נתון המצביע על חוסר איזון בעבודת הפקחים.

תגובת מנהל אגף התפעול

גביית החובות איננה באחריות של אגף תפעול אלא באחריות אגף הכנסות מרגע שהקנס יוצא לתושב האחריות עוברת להכנסות לגבייה.

עיקרי ההמלצות

יש לבצע רה-ארגון במדור הפיקוח, הנסמך על ניתוח וזיהוי צרכי הפיקוח היוזם והמגיב (פניות ותלונות) ביישובי המועצה ובשטחים הפתוחים ובהתאם לכך, ביצוע שינויים בתוכניות העבודה, חלוקת העבודה בין הפקחים, שינוי ו/או תוספת בכוח אדם, הגברת המוטיבציה בקרב הפקחים, תיקצוב צרכים שוטפים, תיקצוב פרויקטים לייעול וקידום מערך הפיקוח, תיעוד אפקטיבי של עבודת הפיקוח, קבלת החלטות על בסיס ניתוח נתונים אובייקטיבי ועוד.

1. הגדרת מטרות ויעדים ארוכי טווח באופן שייתן מענה לאתגרי הפיקוח בהתאם למשימות.

2. התאמת משאבי פיקוח, ציוד וכוח אדם לנפח הפעילות הגדל והולך.

3. גיבוש תכנית תבר"ם רב שנתית לייעול ושדרוג טכנולוגי, כגון יחידת רחפנים, מצלמות ועוד.

4. תכנית עבודה כללית ופר יישוב (במידת הצורך), שתגדיר צרכים ותגבש פתרונות אפקטיביים וברי ביצוע.

5. השלמת תקנים והכשרות פקחים בהקדם (הסמכת פקח צור יצחק והכשרת פקח איכות סביבה).

6. הקצאת חדר לפקחים באופן שיאפשר תנאי עבודה הולמים.

7. מערכת דיווח יומית ו/או על בסיס פעילות, באמצעות תוכנת מוקד המועצה תוך הפרדה בין דיווח פעילות לתיעוד פניות תושבים וגורמי חוץ (לחילופין תוכנת דיווח ייעודית שלא באמצעות מוקד המועצה).
8. קבלת ותיעוד פניות תושבים במערכת מוקד המועצה ולא בטלפון הנייד.
9. בדיקת האפשרות לעבודת פקחים במשמרת ערב, במטרה לתת מענה בזמן סביר ל 30% מתלונות תושבים המצריכות טיפול אמצעי פיקוח.
10. הגברת מאמצי גביית חובות בגין דוחות קנסות פיקוח, תוך בקרה ומעקב משולבת של אגף התפעול ומחלקת הגבייה.

סקירת חוקי העזר של המועצה בתחום פיקוח עירוני

סמכויות הפיקוח חוקי העירוני נסמכות על חוקי עזר שהותקנו על ידי המועצה. באמצעות חוקים אלו מממשת המועצה את סמכויותיה בתחום הפיקוח והאכיפה בתחום שיפוטה, כחלק מהשירות הכולל לתושבים. חוק העזר העיקרי שמכוחו פועל מערך הפיקוח העירוני הוא - מניעת מפגעים ושמירת הניקיון והסדר, התשנ"א-1991. בנוסף לכך, ישנם 12 חוקי עזר* נוספים שתוקנו בתחילת שנות ה-90, ושחלקם אינם רלוונטיים או שאינם מעודכנים למציאות החיים הקיימת בתחום השיפוט של המועצה וביישובי המועצה.

*12 חוקי העזר שתיקנה המועצה בנוסף לחוק מניעת מפגעים ושמירת הניקיון והסדר, שמכוחם הסמכות לביצוע פיקוח הם, הסדרת גדר חיה, הדברת מזיקים, הריסת מבנים מסוכנים, סימון רחובות ולוחיות מספר בבניינים, איסור רוכלות, שימור רחובות, הסדרת השמירה, פתיחת בתי עסק וסגירתם, ניקוי מגרשים וחצרות, הוצאת אשפה, מודעות ושלטים, פיקוח על כלבים.

תעריפי דרגות הקנס נקבעים בהתאם לצו המועצות המקומיות (עבירות קנס), תשל"ג-1973. הקנסות נעים בין 85 ש"ח ועד קנס מקסימלי של 730 ₪ בחוקי העזר.

החלת חוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית - סמכויות פקחים), התשס"ח-2008

החלת חוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית - סמכויות פקחים) (להלן-החוק) מאפשרת לרשויות מקומיות לפעול ולאכוף לפי חוק זה, במקום הקבוע בחוקי העזר שלהן בכל הנוגע לאכיפה סביבתית. החוק נכנס לתוקף בשנת 2009, אך מליאת המועצה דאז קבלה החלטה שלא להחיל את החוק בתחום שיפוטה של המועצה אלא להמשיך לפעול בהתאם לחוקי העזר הישנים של המועצה משנות ה-90.

לאחרונה, אגף התפעול העלה את הצורך לאכוף מפגעי סביבה לפי חוק אכיפה סביבתית ולא בהתאם לחוקי העזר הקיימים וזאת לצורך התאמת סמכויות האכיפה למציאות השוררת בשטח. למועד הביקורת, החוק טרם הובא לאישור מליאת המועצה אך קיימת כוונה להעלותו לאישור המליאה בקרוב. יצוין כי החוק כאמור, יסמך את המועצה באמצעות פקחיה לבצע אכיפה אפקטיבית יותר במניעת מפגעים ושמירת הסדר והניקיון, הסדרת ניקוי מגרשים וחצרות, מודעות ושלטים וניקוי מדרכות. החלת החוק תאפשר גם לכשהדבר יידרש, הטלת קנסות הגבוהים באופן משמעותי מהקנסות הקבועים כעת.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

כתבי מינוי והכשרות הפקחים העירוניים

בהתאם לסעיף 63 (סמכויות המועצה) ובכפוף להחלטת מליאת המועצה, ראש המועצה מוסמכת למנות עובדים לעסוק בפיקוח ובהתאם לכך להיכנס לכל קרקע בזמן סביר כדי לברר האם קוימו הוראות חוקי העזר שתיקנה המועצה.

לביקורת נמסרו כתבי מינוי לארבעה פקחים, החתומים על ידי ראש המועצה.

בכתבי המינוי מפורטים חוקי העזר שיש בסמכות הפקחים לבצע פעולות אכיפה והטלת קנסות.

לצורך הכשרתם בתחומי הפיקוח השונים בהתאם לחוקי העזר, נדרשים הפקחים לקבל הסמכה לביצוע עבודתם. להלן התחומים שלהם הוסמכו הפקחים:

שם הפקח	אכיפה ופיקוח עירוני	אכיפת אופניים (חשמלי)	אכיפה סביבתית
א.ז.	✓	✓	✓
י.ו.	✓	✓	אין הסמכה
י.ק.	✓	✓	אין הסמכה
א.מ.	✓	✓	אין הסמכה

ס.מנהל אגף התפעול מסר כי מנהל מדור פיקוח עבר הכשרה בתחום אכיפה סביבתית, אך בפועל אינו מורשה לפעול ולהטיל קנסות. משמעות הדברים היא, שלמועצה אין פקח המורשה להטיל קנסות במקרי עברות איכות סביבה.

שנת 2021 – פירוט המשימות תכנון ביחס לביצוע

משימה	תכנון	ביצוע
ביצוע אכיפה שוטפת על פי אכיפה מנהלית ואכיפה לפי חוקי עזר *	2,000	2,600
מעקב אחרי קבלנים (טיאוט)	792	748
סכסוכי שכנים	50	84
מעקב וביצוע של פינוי פסולת בניין	70	122
טיפול במפגעי קמינים (אש) וזיהומי אוויר	50	70
טיפול בעסקים לא חוקיים	25	39
טיפול בניקוי מגרשים פרטים במושבים	80	115
פתיחת מפגעי חסימת דרכים + עבירות חנייה	250	320
בירורים שוטפים בנוגע לעבודת הפיקוח	100	126

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

סה"כ טיפול לפי חלוקת נושאי המשנה	3,417	4,498

* בממוצע 10 פניות ביום, הדורשות טיפול פקחים

מהנתונים עולה גידול בשיעור 30% ביחס בין תכנון לביצוע. משמעות הדברים, משאבי מדור הפיקוח שהותאמו לנפח עבודה שנתי, נתנו בפועל מענה לנפח עבודה הגדול בכשליש מהמתוכנן.

תכנית עבודה לשנת 2022 – תקציב מדור פיקוח

משימה מתוקצבות	תקציב (באלפי ₪)
תשלום שכר פקחים (מנהל ושלושה פקחים)*	547
פקח צור יצחק (יגויס במהלך 2022)	120
עלויות אחזקת רכב וטלפון סלולרי	77
עלות מערכת ניהול דוחות חניה	160
סה"כ	897

- שכר שלושת הפקחים בסך 350 אש"ח מתוקצב, כחלק מתקציב מחלקת תברואה ואיכות סביבה.
- תקציב 2022 כולל 273 אש"ח, הכנסות מקנסות חנייה שנכללות בתקציב אגף התפעול אך אינן משויכות למדור פיקוח. בשיחות עם ס.מנהל אגף תפעול ומנהל מדור פיקוח נמסר, כי תקציב מדור פיקוח מתוקצב בחסר באופן שאינו מאפשר עמידה במשימות הרבות. כמו כן, אין מדור הפיקוח אינו מתוקצב לצרכים שוטפים (כגון, מים, כובעים, ציוד שוטף ועוד).

מנהל המדור ביקש להוסיף, כי הוא פועל לחסוך כסף למועצה והדבר בא לידי ביטוי בתחומים רבים, לדוגמא מדור הפיקוח גורר בממוצע אחת לחודש רכב נטוש ברחבי המועצה (12 רכבים בשנה). עלות האחסון הינה 50 ₪ ליום. עם זאת, בהתאם להסדר הרכבים נגררים למגרש ללא עלות אחסון. חישוב פשוט מראה, כי החיסכון לרכב עומד על 15 אלפי ₪ לרכב לשנה ובעלות שנתית לכל הרכבים בסך 180 אלפי ₪ לשנה.

תכנית התבר"ם אגף התפעול לשנת 2022

סך התקציבים הבלתי רגילים (תב"ר) לשנת 2022 הינו כ-6 מיליון ₪. תכנית התבר"ם של אגף התפעול לשנת 2002 המתוקצבת בסך 6 מיליון ₪, אינה כוללת תב"ר במדור פיקוח.

מומלץ, כהכנה לקראת שנת התקציב הבאה לבצע בדיקה התאמה בין משימות מדור הפיקוח לבין העלויות הנדרשות לביצוע המשימות, זאת על מנת להימנע מתקציב חסר הפוגע בתפקוד ובשירות לתושבים. בנוסף לכך, יש להשקיע מחשבה בתכנון פרויקטים לשיפור וייעול מערך הפיקוח ולתקצב זאת במסגרת תכנית תבר"ם באגף התפעול.

הפעלת רחפנים כאמצעי משלים למשימות פיקוח - כתבה באתר "ישראל היום" אוקטובר 2021

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

רחפנים מסייעים בשדרוג מערך אבטחה כאשר מגוון השימושים האפשריים ברחפנים הוא עצום ומשתלב בכל מעגלי האבטחה: גילוי והתראה, הרתעה ואזהרה, סיכול ומניעה רחפנים המיועדים לביצוע פעילות סיור ותצפית מסייעים בתיעוד פעילויות בזמן אמת ובכך מייצרים הרתעה ומסייעים לכוחות האבטחה בשגרה ובחירום, הפעלת רחפן בכל מסגרת ארגונית, מקצועית או מסחרית מחייבת רישיון מטיס ועמידה בכללים וחוקים החלים על הפעלת אמצעים, לרבות מצלמות במרחב הציבורי.

מנהל המדור מסר, כי הוא רואה חשיבות רבה בהפעלת מערך רחפנים, כחלק מעבודת הפיקוח השוטפת, מעקב אחר פעילויות לא חוקיות בתחומי היישובים ובשטחים הפתוחים. בהתאם לכך, מומלץ כי במסגרת תקציבי התב"ר של אגף התפעול לשנת התקציב הבאה 2023, תתוקצב תכנית לרכישת והפעלה מבצעית של רחפנים כחלק ממערך הפיקוח ופקחי המועצה יוכשרו מקצועית לתפעול מערך הרחפנים.

שכר ושווי רכב

כל פקח עושה שימוש ברכב מועצה המשמש אותו לעבודה השוטפת בעבודת הפיקוח ביישובים. הרכבים אינם צמודים לפקחים לשימוש פרטי. בתחילת יום עבודה מגיעים המתחם המועצה לאסוף את הרכבים ובסופו של יום עבודה מחנים את הרכבים במתחם המועצה. בהתאם לכך, הפקחים אינם משלמים שווי רכב. לעומת הפקחים, למנהל המדור רכב צמוד ובהתאם לכך נזקף לו שווי רכב בשכר. לטענתו, למרות שהרכב משמש אותו גם לצרכיו הפרטיים, במהלך חודש עבודה הוא יוצא לעשר קריאות בממוצע מעבר לשעות העבודה ולפיכך, יש לזקוף לו שווי יחסי בשכר ולא את הסכום המלא. תגובתה של חשבת השכר במועצה היא, כי בהתאם לכללי רשות המיסים, כל רכב שנעשה בו שימוש פרטי כלשהוא, מחייב זקיפת שווי מלא.

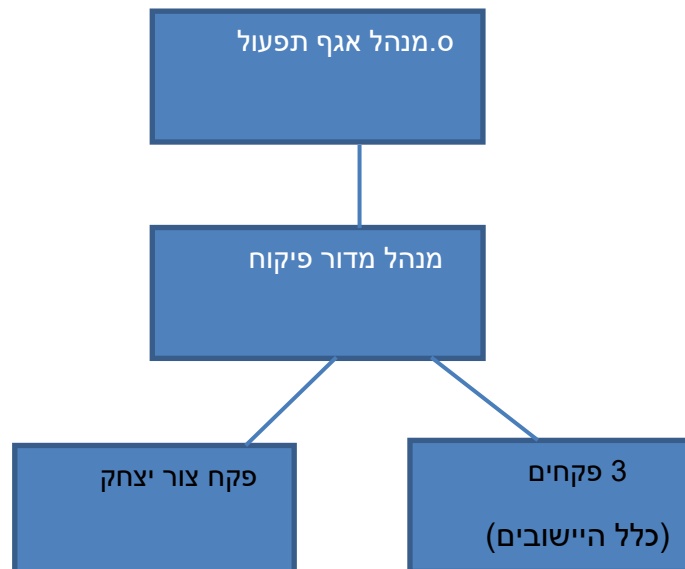
מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

מבנה ארגוני מדור פיקוח

להלן מבנה מדור הפיקוח הכפוף מנהלית לסגן מנהל אגף התפעול.
מדור הפיקוח כולל 5 תקנים המאוישים על ידי 5 פקחים במשרה מלאה (מנהל + 4 פקחים).
יצוין, כי למועד הביקורת נקלט פקח המיועד ליישוב צור יצחק אך טרם החל בתפקידו.

מנהל המדור מסר, כי לפני כחודש נכנס לתפקידו עובד המיועד לביצוע עבודות פיקוח ביישוב צור יצחק. עובד זה טרם הוכשר כפקח מכיוון שלא השתלם עדיין בקורס פיקוח ואכיפה. מצב זה מכביד מאוד על עבודות הפיקוח השוטפות בצור יצחק ובכל יישובי המועצה, זאת מכיוון שצור יצחק מצריך תשומות פיקוח רבות שבמצב הנוכחי אינן זמינות.

לביקורת נמסר בתגובה, כי הפקח המיועד לצור יצחק, יצא להשתלמות בקורס פיקוח ואכיפה.

התנהלות מדור הפיקוח

פעילות הפקחים מתבססת על תכנית עבודה חודשית (פעילות יזומה) ועל בסיס טיפול בפניות למוקד המועצה מתושבים או מזכירות היישובים (פעילות מגיבה).

תכנית עבודה חודשית

תכנית עבודה חודשית נערכת על ידי סגן מנהל אגף התפעול בתחילת חודש עבודה ומועברת לידיעת מזכירי היישובים. לדברי סגן מנהל האגף, העיקרון המנחה בתוכנית העבודה החודשית היא, כי הפקחים יחלקו את היישובים שבאחריותם לשתי קבוצות, כך שינכחו פיזית ביישובים במחצית מימי העבודה בכל חודש. עבודת הפיקוח ביישובים מתבססת על אכיפה יזומה וכן על דרישות פיקוח של מזכירי היישובים, בתחומי אשפה וגזם, מפגעים, פחים שבורים, חנייה ועוד.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

בנוסף לכך, הפקחים מבצעים פעילויות נוספות כגון פיקוח על פעילות רכב הטיאט על ידי קבלן חיצוני (פעמיים בחודש בכל יישוב), החלפת פחים שבורים, אכיפה סביבתית (איתור וטיפול בפסולת ואשפה באתרים לא מורשים) וסכסוכי שכנים.

סגן מנהל האגף העלה צורך בהוספת תקן לעובד שטח למטרת פיקוח על קבלני פינוי ופסולת ברחבי המועצה.

חלוקת תפקידים – מנהל המדור והפקחים

מנהל המדור מסר כי תפקידו כולל, ניהול חלוקת עבודה ובקרה אחר עבודת שלושת הפקחים תחתיו (ועובד נוסף שיוסמך בקרוב כפקח צור יצחק), סיור שוטף בניידת באבטחת שוטרי מג"ב וכן כמגשר מוסמך מטעם המועצה בפתרון חיכוכים ומחלוקות בין תושבים.

פעילות הפיקוח והאכיפה ביישובים נחלקת לכאורה, בין שלושת הפקחים כלהלן,

שם הפקח	פיקוח ואכיפה ביישובים	מס' יישובים
י.ו.	גבעת חן, רמת השבים, ירקונה, כפר מלל, גני עם, מגשימים, סירקין, גבעת השלושה, כפר מעש, גת רימון, עינת, נחשונים, תחנת רכבת ראש העין	13
י.ק.	רמת הכובש, שדה ורבורג, צופית, גן חיים, עדנים, נווה ימין, נווה ירק, אלישמע, שטחים פתוחים	8
א.מ.	צור נתן, אייל, שדה חמד, נווה ימין, ניר אליהו, בית ברל, חגור, חורשים, ירחיב, מתן, נירית	11

מנהל המדור מסר, כי בפועל שניים מתוך שלושת הפקחים מתפקדים באופן מלא ואילו הפקח הנוסף עוסק בעיקר בתחזוקת פחי האשפה של התושבים (מדבקות ומיספור).

ס.מנהל האגף הממונה על מדור הפיקוח מסר, כי פקחי המדור מתאפיינים בגיל מתקדם, יוצאי צבא שמשלימים הכנסה בעבודה ששכרה נמוך, ברמה טכנולוגית שאינה תואמת את צרכי התיעוד והדיווח, ולפיכך עבודתם של הפקחים מתאפיינת בחוסר מוטיבציה והעדר "ראש גדול".

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

התפלגות מטלות פיקוח יזומות ביישובים

להלן התפלגות מטלות פיקוח יזומות לפי יישובים בחודש ינואר 2022 (סה"כ 130), כפי שתועדו (רשומות) בתוכנת פניות למוקד המועצה. לדברי ס.מנהל האגף מדובר בחודש עבודה רגיל ומייצג.

ישוב	מספר מטלות פיקוח יזומות חודש ינואר 2022
מתן	11
רמות השבים	10
ירחיב, נירית, צור יצחק, שדי חמד	7
גן חיים, נווה ימין, צופית	6
חגור, שדה ורבורג, אלישמע	5
ניר אליהו, עדנים	4
גבעת חן, כפר סירקין, נווה ירק, עינת,	3
בית ברל, גני עם, גת רימון, חורשים, כפר מעש, מגשימים, נחשונים, צור נתן	2
אייל, גבעת השלושה, ירקונה, כפר מלל, רמת הכובש	1
קריית המועצה ושטחים פתוחים	7

מהתפלגות המטלות לעיל עולה כי מספר המטלות היזומות אינו זהה או דומה בכל היישובים, בפער של 7 ומעלה (לדוגמא, רמות השבים ביחס לכפר מלל), זאת בניגוד לתוכנית החודשית שבה מוגדר כי פקח יגיע אחת ליומיים לכל יישוב (לפחות 10 ביקורים בחודש עבודה רגיל). אמנם ניתן לקבל, כי העבודה בפועל אינה תואמת אחת לאחת לתוכנית העבודה אך, פער בביקורי פקחים כמוצג לעיל, בלתי מתקבל על הדעת.

טיפול בפניות למוקד המועצה

פניות תושבים למוקד המועצה בנושאי שיטור ופיקוח מועברות באמצעות הודעת ס.מ.ס ודוא"ל לטיפול מנהל המדור ולידיעת סגן מנהל האגף. מנהל המדור בוחר האם לטפל בפנייה או להעבירה לטיפול אחד הפקחים. אחת לשני ימי עבודה, נערכת פנייה יזומה ממוקד המועצה למנהל המדור לבדיקת סטטוס פניות פתוחות ולסגירה במידת הצורך.

תיעוד במוקד המועצה

בחודש ינואר 2022, תועדו 237 רשומות בתוכנת מוקד המועצה תחת מחלקת איכות סביבה, כאשר מתוכם 131 רשומות הן תיעוד מטלות פיקוח יזומות יומיות על ידי המפקחים ואילו 106 רשומות הן פניות תושבים ו/או יישובים שהועברו לטיפול מדור פיקוח, כמתואר בטבלה להלן.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

רשומות בתוכנת מוקד המועצה בחודש ינואר 2022 תחת מחלקת איכות סביבה (מדור פיקוח)

סוג רשומות	מס' רשומות
תיעוד מטלות פיקוח יזומות	131
פניות תושבים ו/או יישובים	106
סה"כ	237

מהנתונים לעיל עולה, כי מרבית הרשומות במוקד המועצה תחת מדור הפיקוח, מתעדות דיווח יזום של הפקחים וחלקן הקטן יותר הן רשומות המתעדות פניות תושבים. להלן ממצאי הביקורת בנושא,

- מוקד המועצה שהינו גוף העוסק בטיפול בפניות תושבים וגורמי חוץ, בפועל מתעד פעולות שהן כחלק משגרת העבודה של מדור הפיקוח.
- אין אפיון נפרד המבדיל בין פניות גורמי חוץ לתיעוד עבודות הפיקוח – כל הרשומות מוגדרות כ"פנייה רגילה".
- כלל הרשומות מוגדרות ב"דחיפות רגילה" (בעייתי בכלל ולא רק באבחנה בין הנ"ל).
- זמן הטיפול ברשומות המתועדות את עבודות הפיקוח היזומות מוגדר "0". דבר המקטין את ממוצע זמן הטיפול בכלל הפניות ובכך מעוות את זמני הטיפול האמיתיים.
- מתוך 106 פניות תושבים ו/או יישובים, רק ב-27 הסטטוס הוגדר כ"פנייתך טופלה". בשאר הפניות נרשמו הערות אך לא הוגדר סטטוס.

התפלגות הנושאים בטיפול מדור פיקוח לשנת 2021

להלן התפלגות הנושאים בטיפול מדור פיקוח לשנת 2021, כפי שתועדו במערכת מוקד המועצה, יצוין, כי מנהל מדור פיקוח מסר כי נוסף על נתוני הטבלה, הוא מטפל באופן אישי בעשרות פניות בחודש המגיעות למכשיר הנייד האישי שלו. פניות אלו אינן מתועדות במוקד המועצה.

נושא משנה	סך הפניות	%
ביקורות	2,598	57.80%
ניקוי כביש	748	16.60%
רעש חריג	262	5.80%
עבירות חניה	204	4.50%
ניקוי מגרשים וחצרות/ פיקוח גזם	115	2.60%
חסימות מעבר	111	2.50%
פינוי פסולת לא חוקית	92	2.00%
סכסוכי שכנים	79	1.80%
בירורים	70	1.60%
מענה טלפוני לנציגי המחלקה	56	1.20%
מפגעי אש	43	1.00%
עסקים ללא היתר/ מפגעים	39	0.60%

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

0.70%	30	פינוי פסולת בניין
0.60%	27	זיהום אויר
0.20%	10	ניכוש עשבים שוטים
0.10%	5	סכסוכים במשפחה/ אירועי אלימות
0.10%	5	רכב נטוש
0.00%	2	כללי
0.00%	2	התקהלות
100.00%	4,498	סה"כ

מנתוני הטבלה עולה, כי במערכת המוקד תועדו כ-4,500 רשומות של מדור הפיקוח כאשר 2,600 (60%) הם דיווחי ביצוע (רשומות שאינם פנייה מגורם חיצוני), בסוף יום עבודה של הפקחים. בבדיקה עלה, כי פקחי המועצה מתעדים את עבודתם בשיחת טלפון יזומה למוקד ובה מוסרים דיווח על פעילותם ביום העבודה שהסתיים. מנהל המדור ומנהל המוקד מסרו, כי בחודשים האחרונים הפקחים אינם מוסרים דיווח יומי כאמור, דהיינו עבודת הפקחים אינה מתועדת במוקד או בכל אמצעי אחר ידני או דיגיטלי (זאת פרט להפקת דוחות פיקוח כפי שיפורט בהמשך).

בסקירת קובץ אקסל הכולל את פרטי דיווחי הביצוע של הפקחים, כאמור לעיל, עולה כי פרט לשדה מלל שבו מתוארת עבודת הפקחים (כל פקח בנפרד) ביום עבודה מסוים, שאר השדות אינם כוללים כל מידע נוסף העשוי לסייע בניתוח ופילוח הנתונים לצרכי מעקב וניהול. בפועל הדיווח המילולי אינו משמש כלל את מדור הפיקוח, אגף התפעול או גורם אחר במועצה בעיבוד הנתונים לצרכי סטטיסטיים ניהוליים.

טענתו של ס.מנהל האגף היא, כי הפקחים מתקשים טכנולוגית ולפיכך הדיווח בשיחה יזומה למוקד והתיעוד המילולי הוא המיטב שניתן לעשות על מנת לתעד את עבודת הפקחים.

בשיחה עם מנהל המוקד נמסר, כי תוכנת הדיווח למוקד המשמשת את התושבים פשוטה וקלה לתפעול ויכולה לשמש גם את הפקחים בדיווח מטלות יזומות או כתגובה לפניות מוקד. הדיווח כולל, תאריך ושעת דיווח, שם הפקח, יישוב, אופי הפעילות, שיוך לפניית תושב, אופן סטטוס הטיפול ועוד. הדיווח באופן זה יאפשר שליטה ובקרה וניתוח נתונים מהימן בכל זמן נתון.

הצורך בפיקוח אקטיבי בשעות הערב

פקחי המועצה פעילים במסגרת שעות העבודה, דהיינו 8:00 ועד 16:30 (לעיתים גם מוקדם או מאוחר יותר בהתאם לצורך). הביקורת בדקה, את פיזור התלונות ברות הפיקוח לאורך שעות היממה במהלך שנת 2021 (עד חודש נובמבר) *תלונות ברות פיקוח – תלונות המטופלות תוך פרק זמן קצר על ידי פקחי המועצה.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

מפגעי אש	שירות וטרינרי	שכנים, עבירות חנייה, חסימות רכב	זיהום אוויר, ריח חריף	רעש חריג	
14	132	109	160	89	*ערב ולילה 17:00-5:00
13	165	153	179	44	צהריים 12:00-17:00
17	215	134	236	106	בוקר 5:00-12:00

*משעה 23:00 מספר הפניות קטנה באופן משמעותי (8 קריאות מתחילת השנה בקטגוריות הנ"ל)

ניתוח הנתונים מעלה כי 28.5% מהתלונות הנ"ל מתרחשות החל משעה 17:00 ועד 23:00, כאשר אין פיקוח זמין במועצה.

להלן דוגמאות לתלונות שהתקבלו במוקד המועצה בשעות הערב ולא טופלו עקב חוסר בפיקוח זמין.

נושא התלונה	תאריך ושעת פתיחת התלונה	פרטי התלונה	תאריך ושעת סגירת התלונה	סיכום סגירת התלונה
עבירות חניה	20:46 7.11.21	רכבים חונים וחוסמים בצד הדרך. התושב מבקש מענה מידי.	11:19 9.11.21	"בוצעה אכיפה מוגברת במקום"
רעש חריג	22:30 6.11.21	רעש בלתי נסבל ובלתי סביר מהפארק עם בוקסות.	15:18 8.11.21	"הפנייה טופלה" (ללא פירוט נוסף)
ריח חריף	19:41 17.10.21	תושב מדווח על ריח חריף של פלסטיק שרוף הנמשך כבר כחצי שעה.	14:49 18.10.21	"פקח לא מצא את המפגע אנא המשיכו לדווח אם התופעה ממשיכה להתרחש"
מפגעי בעלי חיים	22:03 8.11.21	מתלונן על רעש של כלב של שכנים שאינו מפסיק לנבוח.	21:44 10.11.21	"לא נשמעו נביחות, יש לברר מאיפה הכלבים"

פרטי התלונות, תיעוד הטיפול (נושא, פרטים, שעה וסגירת התלונה) מצביעות על כך, מחוסר בפיקוח זמין התלונות לא טופלו סמוך למועד הקבלה. סיכום סגירת התלונה מהווה נימוק לסגירת התלונה איך אינו מצביע על טיפול מעשי לפתרון הבעיה לשביעות רצון התושב, כאשר נושא התלונה מתרחש ומהווה מטרד.

פיקוח זמין בשעות בהן התקבלו התלונות - הערב והלילה, יטפל בסבירות גבוהה באופן מעשי להסרת המפגעים לשביעות רצון התושב/המתלונן.

דוחות קנס – שנת 2021

בשנת 2021 הופקו 1,043 דוחות קנסות פיקוח, בסכום חיוב כולל של 402 אלפי שח. מתוכם שולמו עד למועד הביקורת 238 אלפי ₪ (שיעור גבייה 59%).

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

דוחות קנסות לפי פקחים/נושאים

מספר דוחות בשנת 2021	פקח/נושא
198	א.מ
611	י.ק
180	י.ו
20	א.ז
34	שירותים וטרינרים
1,043	סה"כ

מהנתונים עולה, כי שיעור הקנסות שמפיק הפקח י.ק הינו 60% בקירוב. פי שלוש מההספק של הפקחים האחרים.

ס.מנהל האגף הסביר זאת בכך, שהפקח כי הוא יותר עוסק גם במעקב ומתן דוחות לנהגי משאיות השופכים פסולת בניין בשטחים הפתוחים. נתון זה מצביע בין היתר על היקף בעיית שפיכת הפסולת וזיהום השטחים הפתוחים והצורך הדחוף לתגבר את הפיקוח למניעת עבריינות זיהום ופגיעה בשטחים הפתוחים ברחבי המועצה.

דוחות קנסות לפי יישובים

מספר דוחות בשנת 2021	יישוב/אתר	מספר דוחות בשנת 2021	יישוב/אתר
77	נווה ימין	133	מתחם רכבת ראש העין
30	נווה ירק	19	מתחם בית ברל
5	ניר אליהו	20	אלישמע
15	נירית	3	גבעת חן
21	עדנים	8	גני עם
57	צופית	6	גן חיים
336	צור יצחק	5	גת רימון
2	גבעת השלושה	8	כפר מעש
3	רמת הכובש	20	חגור
2	חורשים	32	ירחיב
38	רמות השבים	2	כפר מלל
11	שדה ורבורג	30	כפר סירקין
9	שדי חמד	2	מגשימים
5	אחרים	40	מתחם המועצה
		104	מתן
1,043	סה"כ		

מהנתונים לעיל עולה, כי ביישובים צופית, רמות השבים, ירחיב, כפר סירקין ונווה ירק מספר דוחות הפיקוח גבוה באופן משמעותי ביחס לשאר יישובי המועצה (פרט לצור יצחק ומתן בהם מספר הדוחות תואם לגודלם של היישובים)

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

סמנהל האגף, הסביר את הפער בכך שבניישובים הנ"ל מספר משקי הבית גדול יותר מיישובים אחרים, לכן בבדיקת היחס בין מספר דוחות הניתנים ביישובים ביחס למספר משקי הבית מתקיימת יחסיות סבירה.

התפלגות דוחות פיקוח לפי תעריפי קנס וחוב ביחס לתשלום בפועל

תעריף הקנס ₪	מספר דוחות	סכום חוב כולל ₪	שולם בפועל למועד הביקורת ₪
100	3	300	200
250	514	128,500	83,465
320	10	3,200	1,920
475	43	20,425	8,655
500	461	230,500	142,250
730	2	1,460	0
1,000	2	2,000	0
1,500	7	10,500	1,500
5,000	1	5,000	0
סה"כ	1,043	401,885	237,990

*קנסות 1,000 ומעלה בגין הפרות תקנות קורונה

דוחות פיקוח - נתוני חוב מול גבייה בשנים 2018-2021 (אלפי ₪)

שנה	מספר דוחות	סכום חוב כולל ₪	שולם בפועל למועד הביקורת ₪	שיעור גבייה
2021	1,043	402	238	59%
2020	1,176	383	318	83%
2019	557	215	177	82%
2018	374	132	108	82%

קיימת מגמת עליה במספר הדוחות השנתיים. שיעור הגבייה מתייצב על 80% בקירוב. עם זאת שיעור הגבייה בשנת 2021 נמוך יחסית ועומד על 60%.

כ"ה בניסן ה'תשפ"ג

16 אפריל 2023

לכבוד
רואי מסורי
מבקר המועצה

הנדון: התייחסות לדו"ח המבקר לגבי מדור הפיקוח

שלום רב,

בחודש דצמבר 2022 הועבר מדור הפיקוח לאחריות אגף אסטרטגיה ויישובים. במהלך החודשים האחרונים בוצעו שינויים רבים במדור והסדרות של נושאים שונים, להלן תמצית השינויים אל מול דו"ח הביקורת האחרון שפורסם:

1. **בתוכנית העבודה מוגדרת גזרת יישוב לכל פקח** – בעקבות מקרים של טלפונים לעובדים שבחופש וכאלו שיצאו לפנסיה הופסקה החלוקה היישובית לפי פקחים, כל הפקחים עובדים בכל רחבי המועצה.
2. **אין תקצוב פעולות שוטפות ומחסור באמצעים בסיסיים** – הוגדר תקציב כבר בתקציב 2023, ישנו חדר פקחים במוקד עם ספה למנוחה ומחשב, בוצעה הצטיידות של ציוד לפקחים ובניהם: מצלמת גוף, מכונת קפה, כיבוד קל לשעות האחרונות בחוץ, בקבוקים טרמיים ועוד. בוצע מיתוג על כלי הרכב של הפיקוח ונקנה פנס כתום מהבהב.
3. **תוכנית העבודה החודשית מגדירה כי פקח יגיע אחת ליומיים לכל יישוב** – תוכנית העבודה הנוכחית נגזרת מהקריאות במוקד ומהקפצות שונות לאירועים. הופסקה ההגדרה של כמה פעמים צריך להיכנס ליישוב.
4. **פקח שאחראי על עבודת קבלן טיאוט** – כבר לא באחריות הפיקוח, כעת האחריות תחת אגף תפעול.
5. **לא הוקצה משרד לעבודה משרדית ומנוחה** – הוקצה משרד קבע במוקד המועצה עם ספה, מחשב, מכונת קפה, קפסולות קפה.
6. **פניות לפלאפונים של הפקחים** – הופסק הנוהג הזה, כל הפניות עוברות דרך המוקד, יצא מסמך הנחייה ליישובים שהפניות לפיקוח אך ורק דרך המוקד.
7. **שיעור גבייה של 60% בלבד ב-2021** – נושא הגבייה באחריות חברת מילאון, ככל שמתרחקים ממועד הדו"ח ניתן להפעיל יותר סנקציות כלפי החייבים ואחוז הגבייה גדל, לצורך העניין במועד כתיבת דו"ח הביקורת הגבייה עמדה על 60% וכיום האחוז של אותה 2021 כבר על 86%.
8. **צורך בפיקוח בשעות הערב** – יש רצון משותף עם מג"ב להתחיל להפעיל נידת משולבת בשעות הצהריים-ערב שתיתן מענה לקריאות אלה, בימים אלו נבדקת הזמינות של צוות הפיקוח לשעות הערב. נכון להיום מענה דחוף ניתן באמצעות הקפצה ע"י ארז.
9. **הצורך לאכוף מפעלי סביבה לפי חוק אכיפה סביבתית ולא בהתאם לחוקי העזר** – ישנה החלטת מליאה בנושא מלפני חודש וחצי, מחכים לפרסום ברשומות, ארז הוסמך ופורסם ברשומות כפקח איכות סביבה.
10. **שלושה פקחים ללא הסמכה סביבתית** – לא בוצע קורס פיקוח איכות סביבה בחודשים האחרונים, ברגע שייפתח כזה יישלחו אליו פקחים נוספים מהמועצה.
11. **מנהל מדור פיקוח עבר הכשרה בתחום אכיפה סביבתית, אך בפועל אינו מורשה לפעול ולהטיל קנסות** – עבר הכשרה, אושר ומורשה לאכוף.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

12. הכנסות מקנסות חנייה אינן משויכות למדור פיקוח – החל משנת התקציב 2023, משויך למדור הפיקוח.

13. פקח נוסף שעוסק בעיקר בתחזוקת ומספור פחי אשפה – הופסק, הועבר לאחריות אגף תפעול.

14. תוכנת דיווח למוקד יכולה לשמש את הפקחים בדיווח מטלות – טרם נמצאה תוכנה כזאת, כרגע נשענים על קריאות במוקד.

נושאים נוספים:

1. נקנו מצלמות ציידים לאכיפת עבירות פסולת בשטחים פתוחים, כרגע בפיילוט בחווה החקלאית ותוך חודש פריסה בשטח
2. פורסם נוהל מצלמות גוף ושמירת חומרים
3. כל הפקחים מוכשרים ועברו קורס והסכמה נדרשת
4. באחת המליאות הקרובות אמור להיות מאושר חוק עזר חדש בנושא חנייה
5. התקבלו הצעות מכל הקבלנים שעובדים בשירות הפיקוח ונפתחה להם הזמנת מסגרת

אורי פדלון

מנהל אגף אסטרטגיה ויישובים

המועצה האזורית דרום השרון

הנגשת מוסדות חינוך

מבוא

בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, נקבע עקרון היסוד, "זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות ומחויבותה של החברה בישראל לזכויות אלה, מושתתות על ההכרה בעקרון השוויון, על ההכרה בערך האדם שנברא בצלם ועל עקרון כבוד הבריות". כן נקבע בחוק זה, כי מטרתו היא "להגן על כבודו וחירותו של אדם עם מוגבלות, ולעגן את זכותו להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים, וכן לתת מענה הולם לצרכיו המיוחדים באופן שיאפשר לו לחיות את חייו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי מלוא יכולתו".

"נגישות" מוגדרת, כאפשרות הגעה למקום, תנועה והתמצאות בו, שימוש והנאה משירות, קבלת מידע הניתן או המופק במסגרת מקום או שירות או בקשר אליהם, שימוש במתקניהם והשתתפות בתכניות ובפעילויות המתקיימות בהם והכול באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי.

נגישות פיזית היא תנאי מוקדם לקיום שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות לאנשים בעלי מוגבלות. בסעיף 19 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, נקבע כי "מקום ציבורי יהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות".
הוועדה הציבורית לבדיקת חקיקה מקיפה בנושא זכויות אנשים עם מוגבלות מצאה כי "למעלה מ-10% מהאוכלוסייה בישראל הינם אנשים עם מוגבלות פיזית, שכלית או נפשית. זוהי קבוצת מיעוט אשר סבלה בעבר ועדיין סובלת מהפליה, קיפוח, סגרגציה (הפרדה) ונחיתות חברתית-כלכלית. מערכות החברה השונות וסביבת חייו של אדם בישראל מתוכננות ופועלות לרוב מבלי לקחת בחשבון את הדרכים והנסיבות של המשתתפים לקבוצה זו".

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות מטיל חובה ישירה על הרשויות המקומיות להנגשת כל המקומות שבאחריות הרשות, וכל השירותים שהרשות מספקת, בתוך פרק זמן קצוב. הנגישות הנדרשת היא לכל סוגי המוגבלות. חובות אלה באות לאפשר לאדם עם מוגבלות לממש זכויותיו.

הנגשת רשות מקומית היא תהליך מורכב, הנוגע למרבית תפקידיה ותחומי הפעילות שלה:
הרשות כבעלים וכיזם - הרשות המקומית מחויבת להנגיש את כל מבני הציבור, הרחובות, השטחים הפתוחים והתשתיות בתחומה.
הרשות כספק שירותים - הרשות המקומית מחויבת להנגיש את השירותים שהיא מספקת לכלל הציבור ואת המקומות שבהם הם ניתנים.
הרשות כגוף רישוי ואכיפה - כגוף האוכף את חוקי התכנון והבניה ואת חוק רישוי עסקים, ניתנת לרשות המקומית הסמכות לאכוף את החקיקה הנוגעת לנגישות הפעלת בקרת נגישות בהליכי תכנון ורישוי היא כלי רב כוח לשינוי.

מטרת הביקורת

לבחון את אופן טיפול גורמי המועצה בנגישות מוסדות החינוך, עמידה בהוראות החוק והתקנות המחייבים בתחום. בדוח ניתנה גם סקירה קצרה על סטטוס הנגשת מוסדות ציבור במועצה וביישובים.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

נסקרו תבר"ם ותנועות כספיות, תוכניות להנגשת מוסדות החינוך, תוך מתן דגש על עמידה בדרישות המפורטות בתקנות ובחוזרי מנכ"ל משרד החינוך ובהנחיות שהופצו עד כה.

עיקרי ממצאי הביקורת

1. המועצה לא עמדה במועדים הקבועים בחוק בעניין החובה להנגשת מוסדות חינוך (עד מאי 2019).
2. הביקורת העלתה כי המועצה לא הגישה באופן ישיר או באמצעות בתי הספר תוכניות הנגשה ודוחות שנתיים למשרד החינוך, כמחויב בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות. עם זאת, בבתי הספר החדשים בוצעו התאמות הנגישות הנדרשות לפי חוק. בבתי ספר קיימים ובגני ילדים, בוצעו התאמות לאורך השנים האחרונות ומבוצעות כיום בהתאם לצורכי ההנגשה לתלמיד או הורה בעל מוגבלות.
3. ממצאי סקר הנגישות בבתי הספר העלו כי רק 4 בתי ספר מתוך 13, עומדים באופן מלא בדרישות ההנגשה הקבועות בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות (התאמת נגישות במוסד חינוך קיים).
4. במספר מוסדות חינוך (שני בתי ספר וגן ילדים), ההנגשה אקוסטית נעשתה לאחר תחילת שנת הלימודים (שנה"ל תשפ"ב) מפאת עיכוב בהרשאה התקציבית ממשרד החינוך. המשמעות היא, כי עד לביצוע ההנגשה, התלמידים הזקוקים להנגשה למדו בכיתה לא מונגשת.
5. נמצאו תב"רים פרטניים במימון מלא של משרד החינוך, שבוצעו אך טרם דווחו לקבלת החזר מימון. בנוסף לכך, ישנם הוצאות שנכללו בתבר"ם ואינן משויכות להנגשה וכן הוצאות הנגשה שנרשמו בתבר"ם אחרים ולא בתב"ר המיועד לפרויקט ההנגשה הספציפי.

המלצות

1. על המועצה באמצעות אגפי החינוך וההנדסה לפעול לעמידה בכל חובות ההנגשה בבית הספר בהם נמצאו פערים בדוחות שהוגשו על ידי יועצת הנגישות.
2. יש לגבש תוכנית פעולה מיידית לסגירת פערים בדרכים ובשירותים נגישים בבתי הספר בהם נמצאו ליקויי הנגשה.
3. בבתי הספר בהם קיים חוסר בפיר מעלית (בית חינוך מתן, בית אקשטיין וביה"ס מיתר) יש לתכנן, לתקצב ולפעול לקבלת הרשאה למימון מלא או חלקי ממשרד החינוך.
- בעניין זה, עדכנה סגנית מנהלת אגף החינוך - כי הועברה פניה למשרד החינוך לתקצוב הנגשה כללית, אך בתגובה נמסר, כי התקצוב לכך הוא ממקורות הרשות המקומית ולא ממשרד החינוך.
4. יש לבצע מעקב מתמשך לדווח הוצאות וקבלת כספים בגין הרשאות הנגשה שאושרו על ידי משרד החינוך (ההמלצה מבוצעת).
5. מומלץ על איגוד כלל עלויות ההנגשה לתב"ר נגישות אחד, ללא פיזור במספר רב של תבר"ם לכל הגשה פרטנית. כפועל יוצא, של יישום ההמלצה הוקם תב"ר נגישות כללית, הכולל את תקציבי ההנגשות האקוסטיות הנדרשות בבתי הספר ממקורות משרד החינוך ומקורות עצמיים (לדוגמא, עלות הנגשה כיתת שמע בבית הספר מוערכת בכ-50 אלפי ₪).

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

משרד החינוך מתקצב 30 אלפי ₪ בלבד. המימון המשלים ממקורות המועצה). עוד יצוין, כי תב"ר נגישות כללית תוקצב בשנת 2022 בסך 500 אלפי ₪ למימון הנגשת 10 כיתות אקוסטיות. לדברי סגנית מנהלת אגף החינוך, בשנת 2023 התב"ר יתוקצב בסך 500 אלפי ₪ נוספים.

סיכום

ניתן לקבוע כי המועצה באמצעות אגפי החינוך וההנדסה, פועלת לסגירת פערי הנגשה בבתי הספר ולביצוע הנגשות אקוסטיות ופיזיות בגני ילדים בהתאם לצרכים. קיימת חשיבות להשלמת ביצוע תכניות נגישות בבתי הספר ולסגירת פערי הנגשה בטווח הקצר תוך הקצאת תקציב ייעודי לכך, זאת במטרה למלא אחר צרכי הנגישות הקיימים והעתידיים בבתי הספר ולעמוד בתקנות הנגישות שנקבעו על ידי משרד החינוך.

רקע נורמטיבי

1. חוק התכנון והבניה, התשכ"ה- 1965 (להלן חוק התכנון והבניה), והתקנות שהותקנו מכוחו קובעים את אופן ההנגשה של מבני ציבור ומוסדות חינוך; חוק שוויון הזדמנויות והתקנות שהותקנו מכוחו קובעים את הסידורים שנדרשים להנגשה ואת פרקי הזמן הנדרשים להנגשת בניינים קיימים.

2. בשנת 2011 התקין שר המשפטים את תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), התשע"ב- 2011 (להלן תקנות התאמת נגישות בבניינים ציבוריים), ואלה נכנסו לתוקפן בשנת 2012. בתקנות נקבעו לוחות זמנים הדרגתיים להנגשת מבנים. מועדי ההנגשה המצוינים בלוחות הזמנים האמורים נקבעו לפי מספר המבנים שיש להנגישם המצויים בבעלותו של גורם אחד ולפי מצבם הפיזי של מבנים אלה. ביצוע ההנגשה יסתיים לא יאוחר מהמועדים האלה: במגזר הפרטי עד נובמבר 2015, במגזר הציבורי עד נובמבר 2017 וברשויות המקומיות וברשויות מוסדיות עד נובמבר 2021.

3. בעניין הנגשת מוסדות חינוך ושירותי חינוך נקבע בסעיף 19לג לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות כי שר החינוך יקבע בתקנות התאמת נגישות במוסדות חינוך קיימים (למעט גני ילדים) בשני נושאים בלבד: בניית פיר מעלית בבניין מרכזי אחד; ובניית תא שירותים נגיש לנשים ותא שירותים נגיש לגברים בקומת הכניסה בבניין המרכזי (להלן הנגשה בסיסית). בספטמבר 2011 פרסם שר החינוך את תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות במוסד חינוך קיים) התשע"א- 2011 (להלן תקנות התאמת נגישות במוסד חינוך קיים). בתקנות אלה נקבעו חובת ההתקנה של פיר מעלית ושל תאי שירותים במוסדות חינוך קיימים וכן הוראות לגבי תחזוקתם, לפי המצוין בתקן.

4. בסעיף 19לג לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות נקבע כי החלת הוראות הנגישות על מוסדות החינוך תיעשה בהדרגה, במשך 12 שנה, מ- 1.5.07 עד 1.5.19, בפריסה שווה בכל אחת משנים אלה. בהיעדר קביעה בנוגע לפריסה, תחול חובת ההנגשה במלואה לא יאוחר מ- 1.5.19.

5. בסעיף 19לד לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות נקבעה הזכות ל"נגישות פרטית" לתלמיד עם מוגבלות ולהורה עם מוגבלות למוסד חינוך או גן ילדים ולשירותי החינוך שהם נותנים. בסעיף זה גם נקבע כי שר החינוך יתקין תקנות בדבר ההתאמות הנדרשות, ובכלל זה תקנות להתקנת מעלית נגישה בבניין מרכזי אחד ולהתקנת תאי שירותים נגשים. כמו כן, על השר להתקין תקנות להנגשת הכניסה לבניין המרכזי ולהנגשת הדרכים למבנים סמוכים, לאולם הספורט ולחצר, וכן להתאמת אמצעי גישה לבעלי מוגבלות חושית ולהתאמות אחרות הנדרשות כדי לאפשר לתלמיד ולהורה נגישות סבירה.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

6. במאי 2008 פרסם במשרד החינוך **נוהל בדבר "קבלת תקציב סיוע - סידורי נגישות פיזית וחושית במוסדות חינוך"** (להלן הנוהל). בנוהל נקבע כי "בתי ספר שבהם לומדים תלמידים עם מוגבלות, ושאינן בהם סידורים מתאימים המאפשרים להם להגיע לכל מרחבי הלמידה המופיעים בפרוגרמה החינוכית והפיזית של משרד החינוך ולהשתמש בהם, **זכאים לסיוע כספי לשם ביצוע פתרון הנדסי מתאים**". בנוהל מעודכן מנובמבר 2011 נקבע כי סיוע כזה יינתן גם למוסדות חינוך שבהם לומדים תלמידים שהוריהם הם בעלי מוגבלות.

7. בדצמבר 2011 פרסם מנכ"ל משרד החינוך חוזר בדבר "הקדמת הרישום לילדים בעלי צרכים מיוחדים הזקוקים להנגשה פיזית של המוסד החינוכי". בחוזר, שנכנס לתוקף ביום 1.1.2012, נקבע כי **ניתן לרשום ילדים בעלי צרכים מיוחדים כ- 15 חודשים לפני תחילת הלימודים, כדי שהרשות המקומית תיערך בזמן להנגשת המוסד החינוכי שאליו נרשמו ילדים אלה**.

8. בנובמבר 2013 פרסם משרד החינוך **חוברת תדריך –הנגשה כללית לבתי ספר קיימים** - תדריך מקוצר תכנון וביצוע במטרה לסייע בתכנון וביצוע ההתאמות הנדרשות במבנה קיים ובהגשת תיק התכנון לאישור ותקצוב משרד החינוך.

9. על פי סעיף 20 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, הוקמה באוגוסט 2000 **נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות לאנשים עם מוגבלות**. תפקידה של הנציבות הם לקדם את מימוש עקרונות היסוד שעליהם מושתת חוק זה, למנוע הפליה של אנשים עם מוגבלות, לעודד את השתלבותם ואת השתתפותם הפעילה של אנשים עם מוגבלות בחברה ולמלא את התפקידים שהוטלו עליה בחוק. בראש הנציבות עומד נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות לאנשים עם מוגבלות (להלן הנציב).

תכנית הנגשה כללית רב שלבית (ללא מוסדות חינוך)

בחקיקה נקבע כי הנגשת מבני ציבור קיימים תיעשה בהדרגה. הנציב המליץ בשנת 2009 לרשויות המקומיות להכין תכנית רב-שלבית ליישום ההנגשה שבתחום שיפוטן. התכנית תכלול סקר נגישות ולוח זמנים לביצועה כנדרש בתקנות התאמת נגישות בבניינים ציבוריים, פירוט של מגננוני התיאום לניהולה של התכנית, להטמעתה ולבקרה עליה, וכן אומדן עלויות. להצלחת יישום התכנית על הרשות המקומית למנות את אחד מעובדיה הבכירים מנכ"ל הרשות או בעל סמכויות רחבות מקבילות למוביל התכנית.

לאחרונה מונה רכז נגישות מועצתי (הנדסאי עובד אגף ההנדסה) שסיים קורס "הכשרת רכזי נגישות ברשויות המקומיות". כמו כן, הוקמה ועדת נגישות בראשות סגנית ראש המועצה לבקרה ומעקב אחר יישום הוראות החוקים והתקנות בנושא במבני המועצה, בתי הספר וביישובי המועצה באמצעות הוועדים המקומיים והאגודות השיתופיות.

במסגרת החובה החוקית נערכה תוכנית רב שלבית 4 שנתית מתוקצבת וחתומה על ידי ראש המועצה. התכנית הוגשה לנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות לאנשים עם מוגבלות (להלן-הנציבות) בחודש מרס 2022. התכנית איננה כוללת בתי ספר מכיוון שהמועדים הקבועים בחוק בעניין החובה להנגשת מוסדות חינוך, הסתיימה בחודש מאי 2019.

וועדת הנגישות במועצה

בתחילת השנה נוכחית הוקמה וועדת נגישות בראשות סגנית ראש המועצה, שמטרתה לעקוב להמליץ ולפקח על ביצוע הנגשה במבנים בתחומי המועצה וביישובים. חברים הועדה חולקו לצוותי עבודה לפי תחומים, קריית המועצה, יישובים, חינוך ונגישות וירטואלית. הצוותים ירכזו את כלל הדרישות והנתונים בכל תחום ויקבעו תיעדוף הפרויקטים להנגשה לטווח הקצר והארוך.

ראש צוות הנגשת מוסדות חינוך (להלן גם-מוס"ח) בוועדה היא סגנית מנהלת אגף החינוך המרכזת את תחום הנגישות במוס"ח, חברה נוספת בצוות היא אם לתלמיד בעל צרכים מיוחדים ושני עובדי מועצה נוספים המסייעים בתחום הנגשת מוס"ח.

תכנית רב שלבית להנגשת מבני ואתרים ציבוריים

התכנית הרב שלבית כוללת מבנים בבעלות ובשימוש המועצה ואתרים "שאינם בניין" הכוללים גנים ציבוריים, אתרי ספורט ומגרשי משחקים.

1. רשימת מבני מועצה (לא מוסדות חינוך) ומבני ציבור ביישובים הקהילתיים מתן וצור יצחק שהינם בבעלות המועצה אך בשימוש הוועדים המקומיים (ראה טבלה בעמוד הבא)
  2. רשימת אתרים "שאינם בניין" כמתואר לעיל, ביישובים מתן וצור יצחק.
- בנוסף לכך, המועצה מסייעת ליישובים בדיווח לנציבות רשימות מבנים ואתרים "שאינם בניין" ביישובי המועצה, שאינם בבעלות המועצה. יצוין, כי גם יישובי המועצה מחויבים להגיש תכנית נגישות מבני ציבור לנציבות (מבנים שבשימוש הוועדים המקומיים אך הבעלות של האגודות השיתופיות). סקר מבנים נערך לאחרונה ביישובי המועצה ועל בסיס הסקר הוכנה לכל יישוב תכנית רב שלבית כנ"ל שהוגשה לנציבות כחלק מתכנית הרב שלבית של המועצה
- להלן רשימת מבני מועצה שאינם מוסדות חינוך במסגרת התוכנית הרב שלבית לארבע שנים, כפי שהוגשה לנציבות בחודש מרס 2022.

#	שם המבנה	מיקום	השירותים הניתנים במבנה	התאמות הנגישות שנדרש לבצע	מועד ההנגשה
1	משרדי המועצה	קריית המועצה	גביה, הנדסה, ועדת תכנון ובניה, רווחה, תרבות, רישוי עסקים, אולם כנסים, שירותי דת	התאמות במדרגות (בחלקם), התאמות במעלית קיימת, הוספת מעלון, התאמות בבית שימוש נגיש	יוגש עד 3/2024
2	מבנה שירות פסיכולוגי חינוכי	קריית המועצה	שרות פסיכולוגי, להורים והילדים	התאמות במדרגות, הוספת מעלית	יוגש עד 3/2026
3	היכל התרבות דרום השרון	קריית המועצה	כנסים, מופעים.	התאמות במדרגות	יוגש עד 3/2026

התכנית הרב שלבית כוללת בנוסף מבני ציבור ביישובים הקהילתיים מתן, צור יצחק ורמות השבים שהינם בשימוש הוועדים המקומיים אך בבעלות המועצה ולפיכך המועצה חייבת בהנגשתם.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

הרחבת פרויקט ההנגשה

בנוסף וכהשלמה לתוכנית הרב שלבית לעיל, נערכה תכנית רחבה יותר להנגשת כלל המבנים האתרים שמחויבים בנגישות. תוכנית ההנגשה כוללת כתבי כמויות וטבלאות אמדנים לביצוע ההנגשות בלוחות זמנים קרובים יותר מאשר הוגש לנציבות ומחויב לפי חוק. התכנית כוללת מבנים נותני שירות, אתרים "שאינם בניין" המחויבים בנגישות, תחנות אוטובוס המתקצבים ע"י משרד התחבורה ומוסדות חינוך.

הנגשת מוסדות חינוך

בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות נקבע כי הוראות הנגישות הנוגעות למוסדות החינוך ושירותי החינוך יוחלו בהדרגה ובפריסה שווה על פני שנים עד לסיום המלא, לא יאוחר מיום 1 במאי 2019. סעיף 19לג לחוק קובע כי בכל מוסד חינוך, למעט גני ילדים יבוצעו התאמות נגישות מסוימות בלבד בבניין המרכזי במוסד, בניית פיר מעלית ובניית שני תאי שירותים (להלן הנגשה כללית של מוסד חינוך). כמו כן נקבע, כי בעלי מוסדות חינוך יגישו לשר החינוך מדי שנה דוח בדבר הנגשת מוסדות החינוך ושירותי החינוך שבוצעה בשנה החולפת. חובה זו הוחלה מספטמבר 2011 מועד פרסום תקנות נגישות במוסד חינוך קיים.

הביקורת העלתה כי המועצה לא הגישה באופן ישיר או באמצעות בתי הספר תוכניות הנגשה ודוחות שנתיים למשרד החינוך, כמחויב בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות. עם זאת, ראוי לציין, כי בבתי הספר החדשים בוצעו התאמות הנגישות הנדרשות לפי חוק. בבתי ספר קיימים ובגני ילדים, ההתאמות בוצעו לאורך השנים האחרונות ומבוצעות כיום בהתאם לצורכי ההנגשה לתלמיד או הורה בעל מוגבלות.

מוסדות חינוך ומספר תלמידים במוסדות החינוך במועצה

מספר תלמידים			מס' מוסדות חינוך			מוסד חינוכי
תש"פ	תשפ"א	תשפ"ב	תש"פ	תשפ"א	תשפ"ב	
3,561	3,648	3,568	10	10	10	בתי ספר א' – ו'
2,938	3,008	2,912	2	2	2	בתי ספר ז' – יב'
2,099	1,951	1,868	77	76	73	גני ילדים

רישום ומעקב אחר צרכי הנגשה של בעלי מוגבלויות

סגנית מנהלת אגף החינוך, מרכזת את דרישות ההנגשה השונות, המגיעות באופן ישיר על ידי הורי התלמידים, מוסדות החינוך (בתי הספר, גני ילדים) והמחלקות הרלוונטיות באגף החינוך (גני ילדים, בתי ספר וחינוך מיוחד). באגף החינוך נערכת בדיקת זכאות תלמיד להנגשה מול גורם רלוונטי במשרד החינוך, בהתאם לסוג ההנגשה הנדרשת (מוטורית, אקוסטית וויזואלית). במידה וקיימת זכאות על פי מסמכים רפואיים, נתוני התלמיד מוקלדים למערכת דיווח של משרד החינוך – "פורטל רשויות ובעלויות". מתנהל מעקב לקבלת הרשאה תקציבית וכאשר ההרשאה מתקבלת מבוצעת ההנגשה המתאימה.

סקר הורים לריכוז צרכי נגישות במוסדות החינוך

לאחרונה, נשלח סקר נגישות וצרכים מיוחדים (באמצעות הודעות SMS), לכל הורי התלמידים הלומדים או שילדיהם יקלטו בשנים הקרובות במוסדות החינוך של המועצה. בסקר נשאלו ההורים לגבי קיום צרכים מיוחדים ובהם צרכי נגישות, אפיון הצרכים (מחלה, מוגבלות פיזית או נפשית) בגיבוי מסמכים רפואיים רלוונטיים.

מטרת הסקר היא לבצע מעין "יישור קו" לגבי היקף ומאפייני צרכי נגישות וצרכים מיוחדים של תלמידים והוריהם, במטרה לבחון האם אמצעי הנגישות תואמים את הצרכים וסגירת פערים במידת הצורך.

תוצאות הסקר כללו גם התייחסות לצרכים שאינם נכללים בהגדרת נגישות, כגון אלרגיה, אוטיזם, סכרת ועוד. פרטי התלמידים מועברים לידיעתם וטיפולם של מחלקות חינוך מיוחד, גני ילדים, בתי ספר – למתן מענה לצרכים במסגרת בתי הספר וגני הילדים.

נתוני הסקר רוכזו בטבלת נתונים שתהווה מעתה והלאה בסיס למעקב וטיפול אחרי צרכי נגישות תלמידים והורים במוס"ח. המידע שנאסף בסקר ושיאסף בעתיד, מועבר להנהלות בתי הספר וגני הילדים לבדיקה האם צרכי הנגישות כפי שעלו על ידי ההורים מותאמים או שיש להיערך להתאמתם בשנת לימודים הנוכחית או הבאה.

לדוגמא, ילד כבד שמיעה הלומד בגן המותאם אקוסטית ועולה בשנה"ל הבאה לכיתה א', יש להתאים עבורו כיתה אקוסטית וכך בכל שנה עד שיסיים את לימודיו בבית הספר.

תלמידים תושבי המועצה הלומדים במוס"ח מחוץ למועצה, הרשות הקולטת היא האחראית להתאמת הנגישות, זאת במעקב של אגף החינוך של המועצה.

בהתאם לנתוני הסקר כ-30 תלמידים והורים במוס"ח המועצה זקוקים להתאמות נגישות. עם זאת, אגף החינוך פועל להשלמת נתונים באמצעות מידע מבתי הספר וגני הילדים במטרה לייצר כאמור, מאגר נתונים שלם של צרכי הנגישות במוס"ח.

בהתאם לנתונים, צרכי ההנגשה שטרם טופלו או צרכים שיש להתאימם לשנה"ל הבאות, מחולקים לקבוצות סוגי הנגשה, בעיקר פיזית ואקוסטית.

כך לדוגמא, הורה שהעלה צורך בהנגשה אקוסטית, מצרף מסמכים רפואיים כגון תוצאות בדיקות שמיעה והמלצות רפואיות בעניין. מנהלת בית הספר בליווי מקצועי של יועץ אקוסטי בוחנים כיתת לימוד מתאים להנגשה. במידה וקיימת כיתה מונגשת היועץ בוחן האם מאפייני ההנגשה בכיתה תואמים לצרכי התלמיד כבד השמיעה.

המסמכים הרפואיים והמלצת היועץ ובית הספר מועברים לעיון ואישור משרד החינוך לקבלת הרשאה תקציבית לביצוע ההנגשה המתאימה.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

מספר הכיתות האקוסטיות בבתי הספר,

בית ספר	מספר כיתות	בית ספר	מספר כיתות
עמי אסף	5	אהרונוביץ'	2
ירקון	5	מתן	3
צור יצחק	4	מעבר אפק	3
יחדיו	4	כצלסון	2
צופית	3	יצחק נבון	1

פרטי הבקשות להנגשה כפי שהוגשו למשרד החינוך בשנים 2020-2022,

שנה	מס' בקשות להנגשה	סוגי הבקשות
2022	10	9 הנגשות אקוסטיות ואחת פיזית
2021	8	7 הנגשות אקוסטיות ואחת פיזית
2020	7	הנגשות אקוסטיות

סגנית מנהלת אגף החינוך מסרה כי כלל ההנגשות לעיל אושרו על ידי משרד החינוך ובוצעו על ידי המועצה.

לביקורת נמסר, כי במספר כיתות לימוד בשני בתי ספר וגן ילדים (בית חינוך "ירקון" - 2 כיתות, "בית אקשטיין" בכפר מלל - 2 כיתות וכתה בגן "אלמוג") ההנגשה האקוסטית נעשתה מספר חודשים לאחר תחילת שנת הלימודים תשפ"ב, עקב אי קבלת הרשאה ממשרד החינוך עד לפתיחת שנת הלימודים. המשמעות היא, שהתלמידים הזקוקים להנגשה אקוסטית בכיתות אלו, החלו את שנת הלימודים בכיתה לא מונגשת (!).
יצוין, כי שנת הלימודים תשפ"ג נפתחה ללא פערי נגישות.

תוצאות סקר הורים לריכוז צרכי נגישות במוסדות החינוך

להלן ריכוז תוצאות הסקר בהתאם לסוג המוגבלות כפי שדווחו על ידי הורי התלמידים,

סוג המוגבלות	מס' תלמידים/הורים
מוגבלות שמיעה	7
מוגבלות פיזית	5
מוגבלות ראייה	3
אלרגיה מסכנת חיים	9
אוטיזם	7
מחלה כרונית	1
סה"כ	32

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

מתוך 32 תגובות לסקר, 15 הורים דיווחו על מוגבלות פיזית, שמיעה או ראייה הדורשת הנגשה. שאר הדיווחים מתארים מוגבלויות אחרות שאינם דורשות התאמת הנגשות פיזיות בבתי הספר או בגני הילדים.

להלן סטטוס ההנגשה הנדרשת למוגבלויות שמיעה, פיזית וראייה בהתאם לנתוני הטבלה לעיל,

בית ספר / גן ילדים	ההנגשה מיועדת	בית ספר/גן ילדים	סוג הלקות	סטטוס ההנגשה הנדרשת בהתאם לאגף החינוך
בית ספר יצחק נבון	לתלמיד/ה	בית ספר	מוגבלות בשמיעה	בוצעה הנגשה
גן אלמוגן	לתלמיד/ה	גן ילדים	מוגבלות בשמיעה	בוצעה הנגשה
בית חינוך מתן	לתלמיד/ה	בית ספר	מוגבלות בשמיעה	בוצעה הנגשה
חטיבת ביניים תמר	לתלמיד/ה	בית ספר	מוגבלות בשמיעה	באחריות עיריית הוד השרון
בית חינוך עמי אסף	לתלמיד/ה	בית ספר	מוגבלות בשמיעה	המקום נגיש
חטיבת ביניים אילן רמון	לתלמיד/ה	בית ספר	מוגבלות בשמיעה	באחריות מ"מ כוכב יאיר
גן סיגלון	לתלמיד/ה	גן ילדים	מוגבלות בשמיעה	בוצעה הנגשה
בית ספר יצחק נבון	אם התלמיד/ה	בית ספר	מוגבלות פיזית	בוצעה הנגשה
גן רגבים	אם התלמיד/ה	גן ילדים	מוגבלות פיזית	בוצעה הנגשה
גן שרונים	אם התלמיד/ה	גן ילדים	מוגבלות פיזית	המקום נגיש
בית חינוך ירקון	אם התלמיד/ה	בית ספר	מוגבלות פיזית	המקום נגיש
בית ספר יצחק נבון	לתלמיד/ה	בית ספר	מוגבלות פיזית	בוצעה הנגשה
בית ספר יצחק נבון	לתלמיד/ה	בית ספר	מוגבלות ראייה	בוצעה הנגשה
בית ספר ברוש כפר סבא	לתלמיד/ה	בית ספר	מוגבלות ראייה	בוצעה הנגשה

יצוין, כי אגף החינוך בהובלת סגנית מנהלת האגף, פעל להנגשת מוסדות החינוך לקראת פתיחת שנת הלימודים הנוכחית כאשר כלל כיתות הלימוד וגני הילדים הנ"ל נגישים ומותאמים באופן הנותן מענה למוגבלות התלמידים או הורי התלמידים.

סקר נגישות במוסדות בבתי הספר

בנוסף לעריכת הסקר ההורים הנ"ל, במהלך שנת 2022 בוצע סקר נגישות ב-13 בתי הספר של המועצה, על ידי יועצת נגישות חיצונית. מטרת הסקר היא לתעד מצב קיים בעיקר בבתי הספר לגבי אמצעי הנגישות בפועל.

בסקר נבדקו הקיום והתקינות של אמצעי הנגישות בבתי ספר הוותיקים (למעט בתי הספר החדשים שקיום אמצעי נגישות מחויב ומובנה) בהתאם לדרישת התאמת נגישות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

התאמות נגישות שיש לבצע במוסד חינוך קיים

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות קובע כי בבית ספר קיים נדרש לבצע שלוש התאמות נגישות עיקריות,

- פיר מעלית - פיר מעלית שיותקן בבניין המרכזי, על הפיר להיות מתאים למעלית, במידות 180*180 ס"מ או 160*200 ס"מ

- בתי שימוש נגשים - בקומת הכניסה של הבניין המרכזי יש להתקין 2 בתי שימוש נגשים (בנים ובנות).

- דרך נגישה - על מנת שיהיה ניתן לעשות שימוש במעלית ו/או בבית שימוש, יש לוודא כי מובילה אליהם דרך נגישה, דרך נגישה צריכה להוביל ממבנים אחרים בבית ספר, מכיתות הלימוד הסמוכות, ממרחבי הלימוד, מהחניה, מהחצר ומהכניסה למגרש ועד לפיר המעלית ולבתי שימוש הנגשים.

להלן בתי הספר בהם קיימים חוסרים וליקויים באמצעי הנגשה כנדרש בתקנות,

המוסד החינוכי	נושא ההנגשה		
	פיר מעלית	תאי שירותים מונגשים	הנגשת דרכי גישה ומעברים
בית חינוך ירקון	יש	תיקון ליקויים	יש
בית ספר אהרונוביץ'	יש	תיקון ליקויים	חלקי
בית חינוך צור יצחק	יש	תיקון ליקויים	חלקי
בית ספר יחדיו	לא רלוונטי	אין	אין
בית ספר מעבר אפק	לא רלוונטי	יש	אין
בית חינוך מתן	אין	אין	חלקי
בית מיתר	אין	אין	חלקי
חוה חקלאית	לא רלוונטי	אין	אין
בית אקשטיין	אין	חלקי	חלקי

ממצאי הסקר העלו כי רק 4 בתי ספר מתוך 13, עומדים באופן מלא בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות במוסד חינוך קיים). הביקורת מתריעה, כי בהתאם לנתונים לעיל מרבית בתי ספר בתחום שיפוטה של המועצה אינם עומדים בחובת ההנגשה.

להלן סיכום הערות יועצת הנגישות בדוחות הנגישות הפרטניים לבתי הספר שנמצאו בהם ליקויי נגישות,

1. בית חינוך – צור יצחק

- קיימת דרך נגישה למבנה המרכזי ולמגרש הספורט
- יש לטפל ב"דרך נגישה" לאולם הספורט.
- קיימים בתי שימוש נגשים שיש לבצע בהם התאמות נגישות שונות.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

2. בית ספר אהרונוביץ

- קיימת דרך נגישה למבנה המרכזי.
- יש לטפל ב"דרך נגישה" לאולם הספורט.
- קיימים בתי שימוש נגישים שיש לבצע בהם התאמות נגישות שונות.

3. בית חינוך ירקון

- קיימות דרכים נגישות.
- קיימים בתי שימוש נגישים שיש לבצע בהם התאמות נגישות שונות.

4. בית ספר "בית מיתר"

- יש לתכנן במבנה המרכזי פיר מעלית ושני תאי "בית שימוש נגיש"
- יש לבצע התאמות נגישות לכבש קיים.

5. בית חינוך מתן

- קיימת דרך נגישה למבנה המרכזי (להוסיף בית אחיזה בכבש הקיים)
- יש לתכנן ולבנות "פיר מעלית" בבניין המרכזי.
- יש לתכנן ולבנות 2 תאי בית שימוש נגיש בבניין המרכזי.
- יש לתקן את 2 הכבשים המובילים למבנה מס' 3.

6. בית ספר מעבר אפק

- קיימים 2 תאי בית שימוש נגיש תקינים, לאחד מהתאים אין "דרך נגישה".
- אין צורך לבנות "פיר מעלית" בבית הספר – מבנים חד קומתיים.
- בוצעו "כבשים" לחלק המבנים, אך רובם לא תקינים.

7. בית ספר בית אקשטיין

- קיימת דרך נגישה למבנה המרכזי, חסר דרך נגישה מהחניה.
- נבנו בתי שימוש נגישים בשנה האחרונה, אך הם אינם תקינים כמעט בכל פרמטר.
- יש לתכנן ולבנות "פיר מעלית" בבניין המרכזי.

8. בית ספר יחדיו

- בית הספר בנוי מ-12 מבנים חד קומתיים, יש לתכנן "דרך נגישה" לכל המבנים בשטח בית הספר.
- יש לטפל ב"כבשים" הקיימים ולבצע התאמות המפורטות בסקר.
- יש לתכנן ולהוסיף 2 תאי בית שימוש נגיש.
- אין צורך לבנות "פיר מעלית" בבית הספר - מבנים חד קומתיים.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

תב"ר הנגשה כללי ותבר"י הנגשה פרטניים במוסדות החינוך

ניתן לחלק את חובת ההנגשה במוסדות החינוך, להנגשה כללית ולהנגשה פרטנית. תקציבי ההנגשה הכללית של מבני ציבור ואתרים "שאינם בניין" בבעלות ובהפעלת המועצה ממומנים מקרנות הרשות, דהיינו ממקורותיה העצמיים של המועצה. לעומת זאת, צרכי הנגשה פרטנית בגני ילדים ובתי ספר ממומנים על ידי משרד החינוך. במערכת הדיווח הכספי של המועצה מנוהלים תבר"ם כללים, ותבר"ם פרטניים להנגשת כיתות בגני ילדים ובתי ספר.

תב"ר הנגשה כללי (תב"ר הנגשה כללי ותבר"ר נגישות תחנות אוטובוס), מיועד לתכנון ומימון אמצעי נגישות כנדרש על ידי הנציבות, במבנים ואתרי מועצה שאינם מוסדות חינוך. התבר"ר ממומן כאמור מקרנות המועצה ולמועד הביקורת עומד על סך 600 אלפי ₪.

להלן פרטי תבר"י הנגשה פרטניים במוסדות החינוך, כמופיע במערכת הדיווח הכספי של המועצה,

תבר"ר	שם תבר"ר	מטרה	תקציב	ביצוע	הערות אגף גזברות
1624	נגישות מוסדות חינוך	עבודות נגישות בארבעה בתי ספר - ירקון, אהרונביץ, מעבר אפק וממלכתי מתן.	440,000	229,693	העברת הוצאות שלא שייכות.
1656	הנגשת ליקוי שמיעה גן יערה	הנגשת כיתת גן - גן יערה	30,000	21,973	יש לדווח למשרד החינוך
1686	הנגשת 7 כיתות לליקוי שמיעה עמי-אסף	הנגשת שבע כיתות שמע בעמי-אסף משנת 2018	210,000	0	יש לבדוק האם הנגישות בוצעה
1703	הנגשת כיתה לליקוי שמיעה צופית	הנגשת כיתת שמע בצופית	30,000	28,743	יש לדווח למשרד החינוך
1704	הנגשת 2 כיתות אקוסטיות ב"ס ירקון	הנגשת 2 כיתות אקוסטיות ירקון	60,000	28,327	יש לדווח למשרד החינוך ובדיקת ביצוע כיתה שניה
1705	נגישות פיזית פרטנית ב"ס ירקון	נגישות פיזית פרטנית ירקון	26,126	26,126	יש לדווח למשרד החינוך
1706	הנגשת כיתה לליקוי שמיעה מיתר	כיתת שמע במיתר	30,000	0	יש לבדוק האם הנגישות בוצעה
1715	נגישות פיזית פרטנית עמי אסף	נגישות פיזית פרטנית עמי אסף	21,879	21,879	יש לדווח למשרד החינוך
1724	נגישות פיזית פרטנית צור יצחק	נגישות פיזית פרטנית צור יצחק	20,000	20,000	יש לדווח למשרד החינוך
1736	נגישות פיזית פרטנית ב"ס מרום השרון	התקנת מעלית בבית ספר מרום השרון	347,000	303,968	יש לבדוק האם הפרויקט הסתיים ולדווח למשרד החינוך
1748	עמי אסף, הנגשת 4 כיתות ליקוי שמיעה	ארבע כיתות שמע עמי-אסף	120,000	33,733	יש לבדוק האם הנגישות בוצעה ולדווח למשרד החינוך
1749	יצחק נבון הנגשת כיתת ליקוי שמיעה	הנגשת כיתה ביצחק נבון	30,000	28,588	יש להעביר הוצאות שלא משויכות לתבר"ר ולדווח למשרד החינוך
1750	גן ברמות השבים הנגשת כיתת ליקוי שמיעה	הנגשת כיתה ברמות השבים	30,000	27,696	יש לדווח למשרד החינוך
1751	ב"ס יחדיו הנגשת כיתות ליקוי שמיעה	שתי כיתות ביחדיו - הנגשה אקוסטית	60,000	59,306	יש לדווח למשרד החינוך

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

1819	כיתות שמע אקוסטיות בבתי ספר וגני ילדים	לא ברור איפה הכיתות - ישנם רק שתי הרשאות מצורפות כלומר 60,000	450,000	413,571	יש לבדוק האם הנגישות בוצעה ולדווח למשרד החינוך
1884	נגישות אקוסטית לכיתות גן ובתי ספר	שבע כיתות נגישות במכלול מסדות	210,000	0	יש לבדוק ביצוע
1916	נגישות פיזית פרטנית - מעלית ב"ס כצנלסון	מעלית בית ספר כצנלסון	249,935	0	טרם בוצע
		סה"כ	2,364,940	1,243,603	

מסקירת התבר"ם, נמצא כי ישנם תב"רים פרטניים במימון מלא של משרד החינוך, שבוצעו אך טרם דווחו לקבלת החזר מימון. בנוסף לכך, ישנם הוצאות שנכללו בתבר"ם ואינן משויכות להנגשה וכן הוצאות הנגשה שנרשמו בתבר"ם אחרים ולא בתב"ר המיועד לפרויקט ההנגשה הספציפי.

סגנית מנהלת אגף החינוך מסרה, כי מנהל הרכש ורכז הנגישות המועצתי פועלים להגשת בקשות להחזרים בגין הנגשות שבוצעו. כמו כן, לפני בתחילת שנת 2022 הוסדר נושא התב"רים, נסגרו תב"רים ישנים ונפתח תב"ר אחד כולל לשנת לימודים (תב"ר חינוך כללי).

בהתאם לכך, מומלץ להמשיך ולעקוב אחר קבלת החזרי הוצאות שנכללו בתבר"י ההנגשה הפרטניים ובמידת הצורך לדווח ללא דיחוי למשרד החינוך במטרה לקבל החזרי הוצאות ההנגשה.
כמו כן, יש לוודא כי תב"ר חינוך כללי, ישמש לריכוז כלל עלויות מימון פרויקטים להנגשה פרטניים ממשרד החינוך וממקורות עצמיים.

ניהול תבר"ם (תקציבים בלתי רגילים)

מבוא

פעילות המועצה האזורית דרום השרון (להלן-המועצה) מתבצעת במסגרת תקציב מאושר הכולל תקציב רגיל ותקציב בלתי רגיל. התקציב הרגיל משמש למימון פעולות שוטפות (שירותים ממלכתיים ומקומיים) המבוצעות על בסיס שנתי וכולל הכנסות עצמיות (ארנונה, אגרות והכנסות למימון שירותים ספציפיים), תשלומים ממשרדי ממשלה (כגון ממשרד החינוך וממשרד הרווחה), מענקים ממשרד הפנים וסיוע ממוסדות ציבוריים נוספים (כגון תמיכת מפעל הפיס בפרויקטים מוגדרים).

סעיף 213 לפקודת העיריות מגדיר תקציב בלתי רגיל (להלן - תב"ר), "תקציב של עירייה המיועד לפעולה חד-פעמית או לתחום פעילות מסוים, הכולל אומדן תקבולים ותשלומים לאותה פעולה או לאותו תחום פעילות, וכספים שיועדו על פי דין למטרות שאינן תקציב רגיל". תב"ר משמש למימון פרויקטים חד-פעמיים הנמשכים לעתים מעבר לשנת תקציב אחת, נושאים לרוב אופי של עבודות פיתוח תשתיות או רכישת נכסים ומוגדרים כהשקעה. תוכנית העבודה של תב"ר נגזרת מתוכנית רב-שנתית הנקבעת בהתאם לסדרי העדיפויות של הרשות המקומית והגדרת מקורות מימון למימון הפרויקטים.

תקנה 15 לתקנות הרשויות המקומיות (הכנת תקציבים) תשל"א-1971, קובעת את מקורות המימון של התב"ר, בהם הקצבות מהתקציב הרגיל; השתתפויות בעלים; השתתפויות הממשלה; השתתפויות של מוסדות ותרומות; יתרות מתקציבים בלתי רגילים קודמים; הכנסות מקרנות הרשות; מילואות מבנקים ומוסדות אחרים.

לכל תב"ר יוגדרו מקורות מימון ספציפיים וייעוד הכספים בתב"ר אמור לעמוד בתנאים ובסייגים החלים על מקורות מימון מסוימים. כך לדוגמה, בהתאם לסעיף 188 לפקודת העיריות, "התמורה שנתקבלה ממכירת מקרקעין תשמש אך ורק לקניית מקרקעין ואולם רשאי שר הפנים אם ראה שטובת הציבור דורשת זאת, להתיר עשיית שימוש אחר בתמורה". דוגמה נוספת הם מענקים או כספי השתתפות משרדי ממשלה המיועדים בדרך כלל למטרה מסוימת ולא ניתן להשתמש בהם, אלא בהתאם להנחיות ולתנאים שקבעו הגורמים המממנים.

המועצה מוגדרת כ"רשות איתנה" החל משנת 2014. בהתאם לכך, סעיף 19 לתקנות קובע כי אישור תבר"ם ברשויות איתנות מצריך אישור מליאת המועצה בלבד, ללא צורך באישור משרד הפנים.

נכון למועד עריכת דוח הביקורת, במערכת הכספים מתועדים 274 תב"רים פתוחים (פעילים ולא פעילים) בתקציב של 586 מיליון ש"ח.

עיקרי הממצאים וההמלצות

1. במערכת הכספים נמצאו מעל 30 תבר"ם שנפתחו עד לסוף שנת 2018, ללא תנועת הכנסות ו/או הוצאות בתבר"ם אלו בשנת 2022.

מומלץ לסגור תבר"ם אלו לאחר אישור מליאת המועצה ולהוציאם ממערכת הכספים, זאת לאחר בדיקה שאכן אינם פעילים.

2. מתוך 86 תבר"ם שאושרו בשנת 2019, נותרו פתוחים 38 תבר"ם (תבר"י מועצה בלבד ללא תבר"י פיתוח ביישובים). בבדיקה נמצא כי בתבר"ם פתוחים אלו שיעור הניצול/ביצוע התקציבי עומד על 64% בלבד.

על אגף הגזברות לעדכן את תקציבי תבר"ם פתוחים אלו ולהתאימם להערכת הביצוע בפועל. כמו כן, מומלץ לאחר בדיקה, לסגור תבר"ם שאינם פעילים.

3. מאגף הגזברות נמסר כי קיימות נורמות עבודה לניהול תבר"ם אך ללא נהלי עבודה כתובים ומאושרים.

בהתאם לכך, הביקורת ממליצה על עריכת נוהל הכנת תב"ר ופיקוח על ביצועו ועל נוהל סגירת שנת תקציב – כמפורט להלן בדוח הביקורת. עריכת נהלים אלו חיונית להסדרת העבודה מול אגפי המועצה ו"לישור קו" בנוגע לניהול תב"ר לאורך תקופת פעילותו.

4. לא קיימת הנחייה אחידה לפתיחת תב"ר. בפועל בקשה לתב"ר חדש/תוספת תב"ר מוגשת מאגפי המועצה לגזברות – במייל חופשי ולא כמסמך מוגדר הכולל נתונים נדרשים לתהליך אישור וביצוע התב"ר.

הביקורת ממליצה על הקמת בקשה אחידה במסגרת טופס מקוון לפתיחת/תוספת לתב"ר, כולל פנייה ממחלקה (איש קשר), מטרת התב"ר, מקורות מימון, צפי הוצאות כולל הוצאות תפעול, שם התב"ר, התקופה הצפויה בה התב"ר פעיל, אישור הנתונים על ידי מנהל האגף ואישור קבלה על ידי אחראית תבר"ם באגף הגזברות. הנתונים הנ"ל גם יוצגו בהליך אישור התב"ר במליאת המועצה.

5. נמצא כי שלא בהתאם להנחיות משרד הפנים, תוכנית הפרויקטים הרב-שנתית של המועצה אינה כוללת מידע אודות מועד התחלת ביצוע תב"ר (בפועל או מתוכנן), משך הזמן המשוער ואת השפעת הפרויקט על ההוצאות השוטפות (תקציב רגיל) ועל מצבת כוח האדם.

בתכנית התבר"ם הרב שנתית, שממנה נגזרות התוכניות השנתיות, יש להתייחס בהסברים ועלויות לכלל השפעות הפרויקטים על התקציב הרגיל לטווח הארוך (לדוגמא, עלויות אחזקת מבנים, תוספת כוח אדם), גאנט ביצוע הפרויקט ועוד.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

6. אין למועצה חשבונות בנק נפרדים לניהול כספים המיועדים לתקציבים בלתי רגילים בכלל ולניהול הנושאים/תחומים בנפרד כפי שנקבע בחוזרי מנכ"ל (מים וביוב, כבישים, מדרכות ותיעול וכו'). ללא ניהול כספי נפרד כמחויב, המועצה למעשה עוברת לכאורה על הוראות מפורשות הדורשות הפרדה מוחלטת בין ניהול כספים המיועדים למטרות שוטפות ובין כספים המיועדים לפרויקטים המנוהלים באמצעות תקציבים בלתי רגילים.

בהתאם לכך, ובהיעדר הוראה אחרת המייתרת קביעה זו, המועצה באמצעות אגף הגזברות נדרשת לייעד חשבונות בנק נפרדים לתקציבי פיתוח בנפרד מחשבונות הבנק לפעילויות כספיות שוטפות. יודגש, כי אין לפתוח חשבון בנק נפרד לכל תב"ר אלא הפרדה בפעילות הכספית השוטפת, ללא שוטפת.

7. בבדיקה עלה כי במודול תבר"ם במערכת הנהלת החשבונות, לא ניתן לבצע מעקב יעיל אחר הכנסות מגורמי מימון חיצוניים, לרבות ביצוע בקרה תקציבית על פרויקטים הכוללים הרשאות תקציביות מגורמי מימון חיצוניים. יודגש, כי בהיעדר מעקב ממוחשב כאמור, המעקב אחר התקדמות הפרויקטים נעשה באופן ידני הכולל בדיקה פרטנית דבר המקשה על איתור סכומי הרשאות שטרם התקבלו.

יש להטמיע במערכת, אפשרות להפקת דוחות בקרה ממוחשבים לאיתור הרשאות תקציביות שטרם התקבלו, למניעה וטיפול טרם ביטול ההרשאה התקציבית על ידי הגוף המממן.

8. מסקירת הצגת התבר"ם לאישור סכומי בסיס ו/או הגדלות בישיבת מליאת המועצה, עלה כי שיטת ההצגה הנוכחית אינה מאפשרת תמונה כוללת ומעקב אפקטיבי לחברי המליאה בעיקר בתבר"ם מתמשכים בהם בוצעו מספר הגדלות במשך תקופה ארוכה. טענה זו אף הועלתה מספר פעמים על ידי חברי מליאת המועצה בדיון לאישור סכומי תבר"ם. בנוסף לכך, שימוש בשיטה ההצגה הנוכחית עלול לגרום לטעויות הן בסכומים המאושרים והן בייחוס מקורות השימוש, כפי שמצאה הביקורת במעקב ובדיקת אישור סכומי ההגדלות בתב"ר מס' 1576 (תוספת כיתות בבית חינוך ירקון).

הביקורת ממליצה על שינוי שיטת הצגת הבקשות לאישור תבר"ם חדשים ולתוספת הגדלות לתבר"ם קיימים בישיבות המליאה, באופן שיפרוס מידע מלא לחברי המליאה על פרטי התב"ר וסכומי הבסיס וההגדלות שאושרו במליאות המועצה הקודמות כרקע לבקשת השינוי (גידול/קיטון) הנוכחי. שיטת הצגה זו גם תאפשר בחינה מעמיקה של התפתחות התב"ר והצורך בשינוי הנוכחי, טרם הבאתו שוב לאישור חברי המליאה. ראו מודל לשיטת ההצגה המעודכנת עמ' 14 לדוח.

9. מבדיקת הביקורת עולה כי בין השנים 2019 ועד ינואר 2022, אושרו בסך הכול (ומעבר למוצג בטבלה לעיל) במליאת המועצה 24 תבר"ם בהיקף של 4.6 מיליון ₪ שכלל לא בוצעו, דהיינו לא התקבלו הכנסות ולא הוצאו הוצאות למימוש הפרויקט נשוא התב"ר. יודגש, כי עקב אי ביצוע התבר"ם לא התקבל מימון חיצוני ממשרדי ממשלה שהיה עשוי להתקבל אם וכאשר היו נעשות עבודות (הוצאות) למימוש הפרויקט.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

לנוכח היקף מספר התבר"ם שלא בוצעו, שהם 10% ממספר התבר"ם שאושרו במליאת המועצה (2% מסך תקציב התבר"ם שאושרו), הביקורת ממליצה כי כחלק מהליך בדיקת פרויקט וקליטתו כתב"ר, טרם אישורו במליאת המועצה, יש לבדוק סבירות מימוש/ביצוע ובהתאם לכך, להימנע מלאשר במליאת המועצה פרויקטים/תבר"ם שבסבירות גבוהה לא ימומשו.

10. נמצאו תבר"ם שלא בוצעו בהם פעולות בשנים 2021-2022, אך הם מוגדרים במערכת כפתוחים. בבדיקה עלה כי בחלקם של התבר"ם אין סיבה מוגדרת להיותם פתוחים ללא ביצוע פעולות, פרט לכך שהסיבה לכך הינה חוסר בקרה ותשומת לב.

הביקורת ממליצה, כי במטרה לעמוד בהנחיות הדיווח הכספי, תבר"ר שהסתיימה בו העבודה ונזקפו בו כלל ההכנסות וההוצאות יובא סמוך למועד זה לאישור סגירה במליאת המועצה ולא רק בסוף שנת העבודה כנהוג עד כה. בנוסף לכך, יש לבצע מעקב פרטני אחר תבר"ם ללא תנועה. במקרים בהם הופסק ביצוע תבר"ר ללא קביעת מועד חידוש העבודה, או שהעבודה הופסקה מעל לתקופה של 12 חודשים, ולא קיים גירעון מימוני בתבר"ר, ייסגר התבר"ר ויוצא מקובץ התבר"ם במערכת הנהלת החשבונות לאחר קבלת אישור מליאת המועצה.

11. המלצות נוספות לייעול מערכת התבר"ם

- בקשה לפתיחת תבר"ר – הקפדה על הפרטים הבאים : יוזם/מבקש התבר"ר (איש קשר), שם התבר"ר, מטרתו, מקורות המימון, היקף הוצאות, משך/תקופת פעילות התבר"ר וחתימות לאישור מנהל האגף וגזבר.
- בקשת תוספת לתבר"ר – סיבת התוספת, מקורות מימון, היקף הוצאות וחתימות כנ"ל לאישור.
- שיתוף וזרימת מידע – שיתוף אחראית תבר"ם בגזברות בכלל הפגישות העוסקות בנושאי תבר"ר לעדכון הצרכים והדרישות בתבר"ר, כולל סיורים בשטח בפרויקטים בבנייה.
- דוחות בקרה רבעון/חציון - הפקת וניתוח דוחות כגון, מיצוי הכנסות ממקורות חיצוניים (קבלת הסברים מיוזמי התבר"ם באגפים), עודף/גרעון תקציבי ומימוני בתבר"ם לקראת סוף שנת תקציב, הפרשים בין אישורי תקציב לביצוע תקציב תבר"ם ובדיקת יתרות בקרנות הרשות.
- הטלת אחריות על מנהלי האגפים - לניהול התבר"ם באגפם ומיצוי ההכנסות ממקורות חיצוניים.

מטרת הביקורת

לבחון נאותות התנהלות המועצה בכל הנוגע לניהול תב"רים. הבדיקה כללה בחינת מדגם תב"רים מתוך מערכת ניהול הכספים באגף הגזברות.

הביקורת כללה פגישות עבודה עם אחראי תבר"ם באגף הגזברות, גזבר המועצה וסגניתו ובעלי תפקידים באגפי המועצה השונים. כמו כן, התקבלו קבצי נתונים ומסמכים ונערכה בדיקת ניהול התבר"ם במערכת הנהלת החשבונות של המועצה ועיון בפרוטוקולי מליאת המועצה ומסמכי אישורי הרשאה תקציבית משרדי ממשלה.

פירוט הממצאים

גזבר המועצה, באמצעות מנהל מדור תבר"ם באגף הגזברות, אחראי על ניהול התבר"ם. כחלק מתוכניות העבודה לשנה העוקבת, מנהלי האגפים מגישים תוכנית פרויקטים לדיון בהנהלת ומליאת המועצה (ראש המועצה, מנכ"ל וחברי המליאה) לקביעת סדרי העדיפויות למימוש הפרויקטים המבוקשים. לכל פרויקט מאושר נפתח מס' תב"ר במערכת הכספים, נקבעים אבני דרך לביצוע ומקורות מימון פנימיים (קרנות פיתוח) ו/או חיצוניים (משרדי ממשלה, הלוואות וכו').

להלן נתונים על היקפי התבר"ם שאושרו במליאת המועצה משנת 2019 ועד למועד הביקורת. יצוין כי הנתונים מתייחסים לתבר"ם פתוחים ותבר"ם שנסגרו במהלך השנים 2019-2022.

הנתונים מוצגים באלפי ש"ח,

נתוני כלל התבר"ם – פתוחים וסגורים

מספר התבר"ם שאושר*	סך תקציבי התבר"ם	סך הוצאות התבר"ם (מצטבר)**	אחוז ביצוע	
86	188,586	140,510	75%	2019
67	34,235	22,700	66%	2020
51	60,381	30,835	51%	2021
43	23,244	5,028	22%	2022
247	306,447	199,074		סה"כ

*כולל 34 תבר"ם שהסתיימו ונסגרו

**סך הוצאות בתבר"ם בשנים העוקבות. לדוגמא 140 מ' ש"ח הוצאו בשנים 2019-2022 לתבר"ם שנפתחו בשנת 2019.

נתוני כלל התבר"ם – פתוחים בלבד

מהטבלאות לעיל עולה בין היתר,

- בהתייחס לתבר"ם שאושרו בשנת 2019, בוצעו בפועל עד למועד הביקורת, הוצאות בשיעור 75% מסך תקציבי התבר"ם הפתוחים והסגורים ו-64% מסך תקציבי התבר"ם הפתוחים בלבד.
- מסך 86 התבר"ם שנפתחו בשנת 2019 נותרו פתוחים למועד הביקורת 38 תבר"ם, דהיינו לאחר כשלוש שנים בממוצע מאישורם, כ-44% מהתבר"ם עדיין מוגדרים כפעילים (זאת ללא 30 תבר"ם לישובים שנפתחו בשנת 2019 ומוגדרים כתבר"ם מתמשכים).

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

כמסקנה מהנ"ל, על אגף הגזברות לעדכן את תקציבי התבר"ם ולהתאימם להערכת הביצוע בפועל (הערה 1). בנוסף לכך, יש לפעול לסגירת תבר"ם פתוחים שאושרו בשנת 2019, במידה אינם פעילים (הערה 2).

הליך ניהול תב"ר, מפתחתו ועד לסגירתו

- ייזום הפרויקט;
- איתור מקורות מימון;
- אישור בהנהלת ומליאת המועצה;
- פתיחת תב"ר בספרי המועצה;
- אישור הוצאות ושריון תקציבי;
- הגדלות - אישור מחדש בהנהלת ומליאת המועצה;
- העברות תקציביות ממקורות מימון חיצוניים;
- שימוש במקורות מימון ייעודיים;
- החלטה על סגירת תב"ר;
- העברת עודף תקציב לקרן פיתוח או סגירת גירעון בתב"ר.

נהלים לניהול תבר"ם

מאגף הגזברות נמסר כי קיימות נורמות עבודה לניהול תבר"ם אך אין נהלי עבודה כתובים ומאושרים. בהתאם לכך, הביקורת ממליצה על עריכת נהלים כלהלן,

1. נוהל הכנת תב"ר ופיקוח על ביצועו (להלן - נוהל תב"ר)

מטרת הנוהל לקבוע שיטה לביצוע מעקב תקציבי ובקרה פנימית לתב"ר. נוהל זה יכלול הוראות לעניין הכנת תב"ר, הליכי אישור תב"ר, תוקף תב"ר, מימוש הוצאות והכנסות בתב"ר והנחיות כלליות נוספות. הנספחים לנוהל הם טפסים ייעודיים לבקשות לפתיחת תב"רים ולשינויים בהם.

2. נוהל סגירת שנת תקציב (להלן - נוהל סגירת שנה)

מטרת הנוהל להגדיר תהליכים ופעולות שיש לנקוט בהן, לרבות קביעת לוח זמנים לביצוע פעולות הנדרשות על ידי הגזברות ואגפי המועצה, לצורך סגירת שנת התקציב ופתיחת השנה הבאה. הנוהל יכלול גם בדיקת יתרות גרעוניות זמניות בתבר"ם פתוחים בסיומה של שנת תקציב ביום 31 בדצמבר, במטרה לאזן יתרות אלו (הכנסות = הוצאות), זאת בהתאם להוראת משרד הפנים האוסר יתרות גרעוניות בתבר"ם. יצוין, כי בדוחות הביקורת המפורטים מטעם ר"ח משרד הפנים בשנים האחרונות, תועד ממצא כי המועצה חרגה בהוצאות תבר"ם בהיקפים כספיים לא מבוטלים.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

תכנון תב"ר

בשנת 2005 פרסם משרד הפנים הנחיות לרשויות המקומיות במסגרת הנחיה בנושא "כללים חדשים להכנה ואישור של תקציבים בלתי רגילים" לפיהן הרשויות המקומיות יכינו תוכניות עבודה רב שנתיות. בהתאם לכך, על הרשות המקומית לרשום את כלל הפרויקטים או הפעולות המיועדות לתכנון או לביצוע במהלך שנות התוכנית, לפי סדר עדיפות, לרשום לוחות זמנים משוערים לביצוע, אומדני עלויות ומקורות המימון ידועים או אפשריים. כמו כן, על הרשות לציין השפעות אפשריות של הפרויקט או הפעולה על מצבת כוח אדם ועל ההוצאות השוטפות בתקציבה הרגיל. הרשויות המקומיות יגזרו מהתוכנית הרב שנתית, תוכנית עבודה שנתית. התוכנית תכלול תקבולים ותשלומים בלתי מותנים (כאשר מקור המימון מובטח) וברשימה נפרדת, תקבולים ותשלומים מותנים (כאשר מקור המימון אינו מובטח).

באגף הגזברות מרוכזות בקשות הפרויקטים-תבר"ם מאת אגפי המועצה. צוות הכולל בעלי תפקידים מהגזברות, מנכ"ל המועצה וראשי האגפים (כל אגף בנפרד), קובע סיווג, סדרי עדיפות ומסגרת המימון השנתית לתב"רים בהתאם לדחיפות ולהנחיות ראש המועצה והמנכ"ל.

נמצא כי שלא בהתאם להנחיות משרד הפנים, תוכנית הפרויקטים הרב-שנתית של המועצה אינה כוללת מידע אודות מועד התחלת ביצוע תב"ר (בפועל או מתוכנן), משך הזמן המשוער ואת השפעת הפרויקט על ההוצאות השוטפות ועל מצבת כוח האדם.

תכנית תבר"ם לשנת 2022

לקראת שנת התקציב 2022 המועצה גיבשה תוכנית פיתוח רב-שנתית (חומש) לשנים 2022 עד 2025, שממנה נגזרה תוכנית פיתוח לשנת התקציב הנוכחית.

הסיווג וקביעת סדרי העדיפות נעשה לפי המדדים הבאים:

עדיפות 1 - פרויקטים בתיעדוף גבוה ומיידי;

עדיפות 2 - פרויקטים בתיעדוף גבוה אך לא מיידי;

עדיפות 3 - תיעדוף גבוה מותנה במימון משרדי ממשלה/קול קורא;

עדיפות 4 - עדיפות משנית.

התוכנית כללה מקורות המימון ביחס לעלויות הפרויקטים - בסך 71,119 אלפי ₪ (הכנסות מול הוצאות).

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

מקורות מימון 2022					פרוייקטים לפי אגפים לשנת 2022				
גורמים שונים	הלוואות	היטלי פיתוח	קרן פיתוח	משרדי ממשלה / פיס	עדיפות 4	עדיפות 3	עדיפות 2	עדיפות 1	
0	0	0	6,000	0	0	0	0	6,000	יישובים
0	2,000	0	3,677	3,760	310	8,972	0	155	ספורט
0	0	0	700	0	0	0	0	700	מחשוב
50	0	0	600	0	0	0	650	0	אסטרטגית
0	0	0	0	0	0	0	0	0	מבקר
100	0	0	1,800	300	0	200	0	2,000	שירותים חברתיים
0	0	220	305	0	0	0	0	525	תרבות נוער וצעירים
0	4,000	1,000	1,846	0	0	0	0	6,846	כללי
0	0	0	270	0	0	0	0	270	היכל התרבות
0	9,000	250	8,450	16,511	0	9,121	10,490	14,600	חינוך
50	0	0	2,753	1,340	195	1,000	1,200	1,748	תפעול
0	0	200	1,648	3,853	140	75	4,045	1,440	הנדסה
0	0	0	438	0	0	0	160	278	מוניציפאלית
200	15,000	1,670	28,486	25,763	645	19,367	16,545	34,562	סה"כ

1

1

1

המקורות העצמיים התבססו על היתרות הקיימות והצפויות בקרן והיטלי פיתוח (מסומן בספרה 1 בתחתית הטבלה), כאשר הסכום של 30,156 אלפי ₪ (28,486+1,670), הינו הסיכום המצרפי של תקציב פנוי לפיתוח הצפוי להתקבל בשנת 2022 בסך 22,405 אלפי ₪* ובתוספת היתרה לתחילת שנת 2022 בכרטיסי קרנות והיטלי הפיתוח בספרי המועצה בסך 7,751 אלפי ₪.

*סך 22,405 אלפי ₪, הינו הסכום נטו של הוצאות (מימון הוועדה לתכנון ובניין ואגף הנדסה, פירעון מלוות ותקצוב תבר"ם שאושרו בעבר) בקיזוז מהכנסות (היטלי השבחה, חלף היטלי השבחה כולל אזה"ת אקו-פארק בנימין, הכנסות ממכירת נכסים והלוואות בסך 15 מיליוני ₪).

יצוין, כי לסך המקורות העצמיים בסך 30,156 אלפי ש"ח, התווספה בטעות הלוואה נוספת (כפילות), בסך 15 מיליוני ₪ ובכך עמדו המקורות העצמיים שעליהם התבססה תוכנית התבר"ם השנתית על 45,156 אלפי ₪ (ובתוספת מקורות חיצוניים ממשרדי ממשלה בסך 25,963 אלפי ₪, הסתכמה היתרה לסך 71,119 אלפי ₪). למרות הטעות הנ"ל שהגדילה את המקורות העצמיים בסך 15 מיליון ₪, עלות תוכנית הפרוייקטים המקורית לא צומצמה עקב גידול צפוי בהכנסות מהיטלי השבחה, חלף היטלי השבחה, הכנסות ממכירת נכסים ועוד.

מדיווח למליאת המועצה בחודש אוקטובר 2022 עולה כי הגירעון העדכני בקרנות הפיתוח של המועצה עומד על 1.4 מיליון ₪ וצפוי להתאזן עד סוף השנה.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

ייזום פרויקט פיתוח

במדריך לגזבר ברשויות המקומיות, שפרסם איגוד הגזברים ברשויות המקומיות (להלן - מדריך לגזבר), מצוין כיצד לקבל דרישות לתב"ר, מיחידות הרשות השונות:

"הגזברות מוציאה הנחיות ליחידות ברשות להכנת הדרישות לתקציב הבלתי רגיל. הדרישות יפרטו תיאור הפרויקט המבוקש (או ההצטיידות פיזיים וכמותיים), מטרת השימוש בפרויקט ואומדן עלות כולל מע"מ. היחידה המבקשת תציין מקורות מימון אפשריים או מובטחים באם יש (התחייבות משרד החינוך, משרד התחבורה, מפעל הפיס, תרומות וכדומה). מומלץ לציין במסגרת הדרישה השלכות כספיות של אחזקת הפרויקט עם הפעלתו. לדוגמא, הוצאות תפעול מהתקציב הרגיל של מבנה חדש: אחזקה, ניקיון, חשמל, ביטוח וכדומה, ציוד מוטורי – דלק תיקונים, ביטוח, סך הכול העלות השנתית. בנוסף לכך, היחידה המבקשת תערוך דירוג עדיפויות רשימת הפרויקטים המבוקשים על ידה".

להלן מדגם תבר"ם שנפתחו, החסרים נתונים בבקשות לפתיחת ו/או תוספת לתב"ר

תב"ר חדש/תוספת לתב"ר קיים	מס' תב"ר	שם תב"ר	תקציב באלפי ש"ח	נתונים חסרים בבקשה לפתיחת/תוספת לתב"ר
תב"ר חדש	1915	פעולות בטיחות בדרכים 2022	88	שם התב"ר, סכום כולל, מחלקה אחראית
תוספת לתב"ר קיים	1609	תכנון קו ביוב חורשים למט"ש ניר אליהו	776	פנייה ברורה מהמחלקה האחראית, הסבר לתוספת (צפי הוצאות ולאizzo תקופה)
תוספת לתב"ר קיים	1604	הסדרת בתי עלמין במועצה	470	פנייה מסודרת מהמחלקה האחראית, הסבר לתוספת (צפי הוצאות ולאizzo תקופה)
תב"ר חדש	1922	חלוקת הכנסות ג'לג'וליה מתחם שד/1004/5	1,534	מטרת התב"ר, מחלקה אחראית.

מבדיקת הביקורת עולה, כי לא קיימת הנחייה אחידה של הגזברות לאגפי המועצה לפתיחת תב"ר. בפועל בקשה לתב"ר חדש/תוספת תב"ר מוגשת מהאגפים לגזברות – במייל חופשי ולא כמסמך מוגדר הכולל נתונים נדרשים לתהליך אישור וביצוע התב"ר.

הביקורת ממליצה על הקמת בקשה אחידה במסגרת טופס מקוון לפתיחת/תוספת לתב"ר, כולל פנייה ממחלקה (איש קשר), מטרת התב"ר, מקורות מימון, צפי הוצאות כולל הוצאות תפעול, שם התב"ר, התקופה הצפויה בה בתב"ר פעיל, אישור הנתונים על ידי מנהל האגף ואישור קבלה על ידי אחראי תבר"ם האגף הגזברות. הנתונים הנ"ל גם יוצגו בהליך אישור התב"ר במליאת המועצה.

פתיחת תב"ר בספרי המועצה

בספר הנחיות הדיווח הכספי מובא, כי בכדי לאפשר בקרה נאותה, רישום פרויקטים בספרי הרשות יכלול את סכום התקציב, מועד אישורו וסכום התקבולים והתשלומים. רישום זה מאפשר לזהות בכל פרויקט את הסטייה מהתקציב של התקבולים ושל התשלומים ואת תוצאת הפרויקט הבודד (עודף או גירעון).

במדריך לגזבר גם נכללים הנחיות לפתיחת תב"ר במערכת הנהלת החשבונות העירונית: "כל תקציב בלתי רגיל מקבל מספר סידורי רץ, וכך ניתן לעקוב אחר הפרויקטים מיום אישורם. כל תקציב יכלול גם את הנושא ואת המחלקה אליה הוא מיועד. מספר המחלקה יהיה זהה למספר המחלקה בתקציב הרגיל. כל תקציב יפרט את כל מקורות ההכנסה ומספריהן".

הליך פתיחת פרויקט במערכת אי.פי.אר, מודול תבר"ם כולל, (נמסר ע"י מנהל מדור ניהול תבר"ם בגזברות)

- אישור הפרויקט/תב"ר במליאת המועצה.
- מנהל מדור תבר"ם פותח את הפרויקט במערכת, לרבות כל הנתונים הנדרשים - שם, מספר, יחידה אחראית, בהתאם לפרטי התב"ר.
- עדכון תקציבי פיתוח, באמצעות יצירת כרטיסי הנהלת חשבונות המקושרים לפרויקט.
- מנהל מדור תבר"ם מעדכן את מנהלי המחלקות על פתיחת התב"ר והאפשרות לביצוע הוצאות בתב"ר.
- לצורך הקמת הזמנות עבודה בתב"ר החדש והמאושר, מנהלי המחלקות פונים למחלקת הנהלת החשבונות לשם שיוך התב"ר למחלקה הספציפית ופתיחת הזמנות.

מנהל מדור תבר"ם (שקדם) מסר, כי קיימת כפילות באישור פתיחת תב"ר הן במדור תבר"ם בגזברות והן באישור פתיחת תב"ר במחלקת הנהלת חשבונות, דבר העשוי לעכב פעילות בתב"ר. לדבריו, לצורך ייעול התהליך יש לאפשר כבר בעת פתיחת התב"ר שיוך מחלקתי שיאפשר פתיחת הזמנות ותחילת עבודה בתב"ר.

בדיקת רצף מספרי תבר"ם אקראית,

מספר תב"ר	מספר תב"ר עוקב	תקין / לא תקין
1713	1714	תקין
1926	1927	תקין
2211	2212	תקין

לא נמצא פער במספר תבר"ם (העלול להעיד בין היתר על מחיקת או העלמת נתונים). במטרה להבדיל בין תבר"ם כלליים לבין תבר"ם ביישובים, נפתחה סדרה ממספר 2201 והלאה לתיעוד תבר"י הפיתוח ביישובים.

ניהול תבר"ם בחשבונות בנק יעודיים

בפקודת העיריות, סעיף 213א נקבע כי כספים של תקציב בלתי רגיל ינוהלו בנפרד מכספי חשבון התקציב הרגיל ולא ייעשה כל שימוש בכספים של תקציב בלתי רגיל שלא למטרה שלשמה נועד (סעיף 34א בפקודת המועצות המקומיות מחיל את ההוראה הנ"ל גם על מועצות אזוריות). בנוסף לכך, חוק יסודות התקציב, תשמ"ה-1985 נקבעו כללים המחייבים את הרשות המקומית לפתוח חשבון בנק נפרד המיועד להקצבות שהתקבלו מהמדינה או ממפעל הפיס ומיועדות לעבודות פיתוח.

כללים לניהול חשבונות בנק נפרדים לכספי הקרנות, נקבעו גם בחוזרי מנכ"ל כלהלן, על הרשות המקומית לפתוח חשבונות בנק נפרדים לכל אחד מחמשת הנושאים, מים וביוב; כבישים, מדרכות ותיעול; היטלי השבחה; עשייה במקרקעין וקרן כללית (שלא עבור אחד הנושאים הקודמים). הכספים המתקבלים עבור תקציבי הפיתוח יופקדו באחד מהחשבונות המיועדים, ותשלומי ההוצאות יבוצעו בהתאם מכל אחד מהחשבונות המיועדים.

מבדיקת הביקורת נמצא, כי בניגוד להוראות הנ"ל למועצה אין חשבונות בנק נפרדים לניהול כספים המיועדים לתקציבים בלתי רגילים בכלל ולניהול הנושאים/תחומים בנפרד כפי שנקבע בחוזרי מנכ"ל (מים וביוב, כבישים, מדרכות ותיעול וכו').

ללא ניהול כספי נפרד כמחויב וכמובא לעיל, המועצה למעשה עוברת על הוראות מפורשות הדורשות הפרדה מוחלטת בין ניהול כספים המיועדים למטרות שוטפות ובין כספים המיועדים לפרויקטים המנוהלים באמצעות תקציבים בלתי רגילים.

בהתאם לכך, ובהיעדר הוראה אחרת המייתרת קביעה זו, המועצה באמצעות אגף הגזברות נדרשת לייעד חשבונות בנק נפרדים לתקציבי פיתוח בנפרד מחשבונות הבנק לפעילויות כספיות שוטפות. יודגש כי אין לפתוח חשבון בנק נפרד לכל תב"ר אלא הפרדה בפעילות כספית שוטפת ללא שוטפת.

אישור הוצאות בתב"ר

תב"ר נועד לרוב לעבודות פיתוח חד-פעמיות בלבד. משכך, אין לבצע במסגרתו הוצאות שוטפות, המשמשות להתנהלות השוטפת של נכס או פרויקט שמנהלת המועצה. הוצאות שוטפות יבוצעו מהתקציב הרגיל של המועצה. להלן דוגמאות להוצאות שוטפות שנכללו בתב"ר או להוצאות שאינן מתאימות להגדרתו של התב"ר

מספר תב"ר	שם תב"ר	תאריך רישום	תיאור הוצאה	סכום בש"ח	הערה
1880	גרעינרים נווה ירק	אוגוסט 2021	שיפוץ גן ילדים	33,989	הוצאה לכאורה לא קשורה לתב"ר
1731	שדרוג מחשבים למוסדות חינוך	אוגוסט 2020	משחקים לגן פטל (לא ציוד מחשב)	17,332	הוצאה הקשורה למוסד חינוכי אך איננה ציוד מחשב כמוגדר בתב"ר
1735	תכנון בינוי שש שנתי צור יצחק	2020-2022	רכישת ציוד שוטף לבית הספר	369,024	כולל גם הוצאות שוטפות שאינן אמורות להיכלל בתב"ר (כלי מטבח, בידורית ועוד)

ממדגם בדיקה שנערך, פרט לתבר"ם הנ"ל, לא נמצאו הוצאות בסכומים מהותיים שאינם אמורים להיכלל בתב"ר ספציפי, הן כהוצאה שוטפת או כהוצאה שאינה מתאימה להגדרת התב"ר

הגדלות ושינויים בתב"רים

בחלק מהפרויקטים נדרשות הגדלות של תב"רים. בהתאם להנחיות הדיווח כספי, "במהלך ביצוע התב"ר עשויים לחול שינויים בתקציבו. שינויים אלה נובעים בעיקר מהתייקרויות, אומדן שגוי של תקבולים או תשלומים הרחבת העבודות וכדומה. כאמור, גם שינויים אלה מחייבים באישור תקציבי מראש של מליאת הרשות... כל תוספת תקציבית הדרושה אמורה להיות מגובה בתוספת למקורות המימון אשר תקבל ביטוי בשינוי סכום התקציב המאושר של התקבולים ושל התשלומים. גם במקרה של הרחבת התב"ר, אין להתחיל בעבודות ההרחבה, לרבות פרסום מכרז וחתימה על חוזה לביצוע העבודה לפני קבלת האישור התקציבי".

בישיבת המליאה מיום 14.6.22, בנוגע לממצאים בדוח ביקורת המפורט (ר"ח משרד הפנים לשנת 2020), הביעו מספר חברי מליאה את דעתם בנושא, כלהלן,

"הפתרון שאמור להיות בחוק... זה לנסות לתכנן מראש יותר טוב, על מנת שלא תהיה חריגה יומית וגם לא חריגה. השיטה הזו, שאנחנו מאשרים תב"ר ואחרי תקופה באים ואומרים לנו תקשיבו, יש פה עוד איזה תב"ר, צריך לאשר אותו כי התב"ר ההוא לא הספיק, כי 1,2,3,4 - לפעמים זה כורח המציאות, אני מבין גם היו לנו כמה ישיבות לפני שהבנו, אבל לא בכל מקרה זה כורח המציאות".

"...אבל אנחנו לא רואים את המוצר הזה אף פעם. זאת הבעיה. אני רוצה לראות מוצר מהסוג הזה. יש לנו פרויקטים, התחילו ב-א', נגמרו ב-ד'. ההפרש הוא זהה. נבע מ-1,2,3,4 סיבות מפורטות שסוף סוף איך התנהלו העניינים האלה שאנחנו אף פעם לא גומרים פרויקט כמו שתכננו".

להלן ריכוז נתוני תב"ר מס' 1576 – בניית תוספת כיתות בית חינוך ירקון בהתאם לסכומים ולפרטים שהובאו לאישור ישיבות מליאות המועצה משנת 2016 ועד 2019.

בניית תוספת 12 כיתות בבית החינוך ירקון בהתאם להחלטת מליאת המועצה מיום 12.4.2016

תאריך אישור מליאה	סכום שאושר במליאת המועצה	פרטים	מקור המימון
12.4.2016	500,000	תכנון בניית 12 כיתות ביה"ס ירקון	קרן פיתוח
9.10.2016	200,000	תוספת לתכנון	קרן פיתוח
5.2.2019	5,500,000	מימון ביניים מועצה	משרדי ממשלה (לא חינוך)
27.6.2018	250,000	הצטיידות	קרן פיתוח
6.5.2019	5,609,736	פדיון עלות בניית שלב א' של תוספת הכיתות.	משרד החינוך
17.12.2019	593,264	סיום שלב א' הסתיים. עדכון זה הינו להתאמת התב"ר לעלות הסופית.	משרד החינוך
סה"כ	12,653,000		

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

בפועל עלותו הסופית של הפרויקט בספרי המועצה הינה בסך 7,051,960 ₪ כאשר מתוכם 6,203,000 ₪ ממשרד החינוך והיתרה מקרן פיתוח.

הביקורת מצאה, כי עקב הצגה לא מדויקת במליאת המועצה, הסכום הסופי שאושר לכאורה הינו 12,653 אלפי ₪ כאשר בפועל סכומו הסופי של התב"ר עמד על 7,052 אלפי ₪ בלבד.

להלן פורמט מומלץ להצגת תבר"ם לאישור מליאת המועצה – סכום בסיס והגדלות:

כותרת - מס' תב"ר + שם תב"ר + הסבר קצר

סכומי התב"ר שאושרו בעבר:

מקורות המימון	פרטים	סכומים שאושרו במליאת המועצה (₪)	תאריך אישור מליאת המועצה
		A	הסך שאושר בעבר

תוספת לתב"ר לאישור המליאה הנוכחית:

מקורות המימון	פרטים	סכום מבוקש לאישור	תאריך מליאה נוכחית
		B	
		A+B	סך התב"ר, כולל ההגדלה הנוכחית

קבלת כספים ממקורות מימון חיצוניים

תבר"רים ממומנים כאמור בין היתר, מקרנות המועצה או באמצעות גורמים חיצוניים שונים, כגון משרדי ממשלה או מפעל הפיס. בפתיחת תב"ר הכולל מימון של גורם חיצוני נדרשת התחייבות (הרשאה) בכתב של אותו גורם להענקת המימון. בגביית סכום המימון מגורם חיצוני, על המועצה להציג אסמכתאות על אודות הביצוע.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

להלן מדגם תבר"ם, בהם למועד הביקורת טרם התקבלו הכנסות מגורמים חיצוניים שיש לגביהם הרשאות (באלפי ₪).

מספר תבר"ם	שם תבר"ם	משרד ממשלתי משתתף	סכום ההשתתפות	סכומים שהתקבלו	טרם התקבל	הסבר
1486	מעון יום בצור יצחק	משרד החינוך	4,368,000	2,624,637	*1,743,363	חסר סמל מוסד לקבלת ההפרש ממשרד החינוך. בהתאם לתגובת אגף החינוך - אין צורך במעון ולכן לא יהיה סמל מוסד גם בשנת הלימודים הבאה
1505	מעון יום בירחיב	משרד החינוך	3,248,000	2,136,058	1,111,942	בשלבי דיווח סופיים באחריות אגף ההנדסה
1568	נגישות תחנות אוטובוס	משרד התחבורה	211,815	-	211,815	בתהליכי דיווח מול משרד התחבורה
1613	תכנון וביצוע תאורת לד בישובים	משרד הביטחון	342,000	-	*342,000	טרם דווח לצורך קבלת השתתפות
1882	רכבי ביטחון לאייל וירחיב	משרד הביטחון	305,000	-	*305,000	טרם דווח לצורך קבלת השתתפות

בבדיקה נמצאו תבר"ם שטרם דווחו לקבלת השתתפות ממקורות מימון חיצוניים או ללא זכאות לקבלת הפרש השתתפות עקב חוסר בהשלמת התהליך (מעון צור יצחק). כמו כן, בבדיקה עלה כי במודול תבר"ם במערכת הנהלת החשבונות, לא ניתן לבצע מעקב יעיל אחר הכנסות מגורמי מימון חיצוניים, לרבות ביצוע בקרה תקציבית על פרויקטים הכוללים הרשאות תקציביות מגורמי מימון חיצוניים, לרבות:

- ניהול תהליך איסוף וריכוז החומרים הנדרשים להגשת בקשות התקציבים, ובכלל זה השלמות חומרים, ככל שהתבקשו.
- הפקת דוחות מעקב אחר התקדמות ביצוע הפרויקטים ברמת הרשאה (סך ההוצאות ששולמו וסך הזמנות השריון שנרשמו בפרויקט) לצורך זיהוי המועד המוקדם ביותר שבו המועצה יכולה להגיש למשרד הרלוונטי את הבקשה לקבלת המימון.

יודגש, כי בהיעדר מעקב ממוחשב כאמור, המעקב אחר התקדמות הפרויקטים נעשה באופן ידני הכולל בדיקה פרטנית של פרויקטים שההוצאות והשריונים בגינם מנוהלים לעתים כחלק מתבר"רים הכוללים פרויקטים רבים, דבר המקשה על איתור נתוני כל פרויקט. בהתאם לכך, יש להטמיע במערכת הפקת דוחות בקרה ממוחשבים לאיתור מקרים חריגים שבהם לא התקבלו תקציבים במשך זמן רב וטיפול במקרים אלו, טרם ביטול ההרשאה התקציבית על ידי הגוף המממן.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

תבר"ם שאושרו במליאת המועצה אך לא בוצעו בפועל

מליאת המועצה מאשרת לאחר דיון, תבר"ם לביצוע.

הביקורת בקשה לבדוק את הסיבות לאי ביצוע בפועל תבר"ם שאושרו במליאת המועצה.

להלן מדגם תבר"ם שאושרו בשנים 2019 ועד 2021 וטרם בוצעו.

מס' תבר	שם מס' תבר	תאריך פתיחה	תקציב כולל	בדיקת הביקורת
1771	14 יח"ד במתן "ישן מול חדש"	01/01/20	55,146	תבר"ר לא בוצע. לא התקבל תקציב משרד השיכון ליישוב מתן.
1780	מרחבי הכלה בית חינוך ירקון ובית חינוך צור יצחק	01/03/20	120,000	תבר"ר לא בוצע. לא התקבל מימון משרד החינוך
1781	גן חדשני צבר / עידן / סיגלון	01/03/20	300,000	תבר"ר לא בוצע. לא התקבל מימון משרד החינוך
1782	חצר לימודית ב"ס יצחק נבון	01/03/20	500,000	תבר"ר לא בוצע. לא התקבל מימון משרד החינוך
1793	דרכי חיץ למניעת התפשטות אש	01/03/20	200,000	תבר"ר לא בוצע (מימון קרן פיתוח)
1800	שיפוץ מקלטים והרחבת חמ"ל	01/03/20	240,000	תבר"ר לא בוצע (מימון קרן פיתוח)
1818	שיפוץ והרחבת בית כנסת בכפר מעש	01/07/20	300,000	תבר"ר לא בוצע אושרה תמיכה על ידי המשרד לענייני דת אך בפועל לא התקבלה.
1821	סלילת רחוב הרקון בעדנים	01/08/20	220,000	תבר"ר לא בוצע (מימון היטלים וקרנות סלילה)
1840	מבנים יבילים ליד ב"ס צור יצחק	01/02/21	280,000	תבר"ר לא בוצע
1841	מבנים יבילים חווה חקלאית	01/02/21	140,000	תבר"ר לא בוצע
1842	בינוי חווה חקלאית	01/02/21	300,000	תבר"ר לא בוצע
1754	שיפוץ אנדרטה ירחיב	01/11/19	22,000	תבר"ר לא בוצע לא התקבל תקציב משרד הביטחון
1755	שיפוץ אנדרטה גן חיים	01/11/19	29,000	תבר"ר לא בוצע לא התקבל תקציב משרד הביטחון
	סה"כ		2,706,146	

מבדיקת הביקורת עולה כי בין השנים 2019 ועד ינואר 2022, אושרו בסך הכול (ומעבר למוצג בטבלה לעיל) במליאת המועצה 24 תבר"ם בהיקף של 4.6 מיליון ₪ שכלל לא בוצעו, דהיינו לא התקבלו הכנסות ולא הוצאו הוצאות למימוש הפרויקט נשוא התבר"ר.

כפי שעולה מבדיקת הביקורת, הסיבות לאי ביצוע התבר"ם עשויות להיות שונות, אך עם זאת עקב אי ביצוע התבר"ם לא התקבל מימון חיצוני ממשרדי ממשלה שהיה עשוי להתקבל אם וכאשר היו נעשות עבודות (הוצאות) למימוש הפרויקט.

לנוכח היקף מספר התבר"ם שלא בוצעו, שהם מעל 10% ממספר התבר"ם שאושרו במליאת המועצה (2% מסך תקציב התבר"ם שאושרו), הביקורת ממליצה כי כחלק מהליך בדיקת פרויקט וקליטתו כתבר"ר, טרם אישורו במליאת המועצה, יש לבדוק סבירות מימוש/ביצוע ובהתאם לכך, להימנע מלאשר במליאת המועצה פרויקטים/תבר"ם שבסבירות גבוהה לא ימומשו

תבר"ם ללא תנועה

הנחיות דיווח כספי קובעות כי תב"ר יגיע לידי סימומו כאשר הסתיימה העבודה ו/או רכישת הטובין ומלוא ההוצאה נזקפה לתשלומים, מומשו כל ההכנסות שתוקצבו וכן מוצו כל התקבולים האפשריים מכל המקורות האפשריים. תב"ר שנועד לצורך קבלת הלוואה לזמן ארוך ייסגר לאחר קבלת מלוא הלוואה. לאחר השלמת האמור לעיל, התב"ר מוכרז כתב"ר גמור והוא נסגר. במקרים בהם הופסק ביצוע תב"ר ללא קביעת מועד חידוש העבודה, או שהעבודה הופסקה מעל לתקופה של 12 חודשים, ולא קיים גירעון מימוני בתב"ר, ייסגר התב"ר ויוצא מקובץ התב"רים במערכת הנהלת החשבונות. סגירת התב"ר וגריעתו ממערך התב"רים מחייבת קבלת אישור מועצת הרשות.

להלן מדגם תב"רים שלא בוצעו בהם פעולות בשנים 2021-2022, אך הם מוגדרים במערכת כפתוחים (באלפי ₪):

מס' תב"ר	שם תב"ר	תאריך פתיחה	תקציב כולל	הכנסות כולל	הוצאות כולל	גירעון (עודף)
1741	רכישת ציוד חרום לחורשים ומתן	01/06/19	100,000	50,000	63,787	13,787
1743	רכישת גרור כיבוי אש לירחיב	01/06/19	36,000	34,953	33,907	(1,046)
1746	בניה/שיפוץ מבנה ציבור מתן	01/06/19	182,224	170,736	170,737	1
1748	עמי אסף-הנגשת 4 כיתות ליקויי שמיעה	01/09/19	120,000	0	33,733	33,733
1758	קיימות בגני ילדים (כלים רב פעמיים, מדיחי כלים)	01/11/19	200,000	50,000	34,854	(15,146)
1776	חיבור ביוב כפר סירקין לפ"ת	01/03/20	400,000	20,000	11,466	(8,534)
1777	פינוע עבודה תקן "עוז לתמורה" ו"אופק חדש" ירקון	01/03/20	262,000	0	131,947	131,947
1787	מסמך תכנוני פארק הירקון	01/03/20	45,000	45,000	9,000	(36,000)
1817	נגישות מוסדות מועצה	01/07/20	631,364	131,364	85,563	(45,802)
1820	הלוואה ממפעל הפיס להקמת מערכות PV	01/08/20	4,324,800	0	2,000,000	2,000,000
1832	ריענון רכב ביטחון גירית	01/12/20	210,500	158,000	158,000	-
2201	אייל עבודות פיתוח	01/06/19	379,478	280,040	178,157	(101,883)
2225	צור יצחק תקציבי פיתוח	01/06/19	1,822,000	1,408,247	935,442	(472,805)
	סה"כ		8,713,366	2,348,340	3,846,592	

בהמשך לבקשת הביקורת, לא התקבלו הסברים פרטניים לכך שבמהלך של כשנתיים לא בוצעו פעולות בתבר"ם הנ"ל. עם זאת מבדיקה, ניתן לאפיין כי בחלקם של התבר"ם אין סיבה מוגדרת להיותם פתוחים ללא ביצוע פעולות, פרט לכך שהסיבה לכך הינה חוסר בקרה ותשומת לב. בבדיקה פרטנית לתב"ר 1820 - הלוואה ממפעל הפיס להקמת מערכות PV, עולה כי בחודשים אוגוסט ואוקטובר 2020 שילמה המועצה באמצעות החברה הכלכלית 2 מיליון ₪ לחברה הכלכלית כפר סבא על התקנת מתקנים סולריים במבני ציבור ברחבי המועצה (הפרויקט במימון מפעל הפיס). עם זאת בפועל למועד הביקורת וכעבור שנתיים מביצוע העבודה כספי מפעל הפיס טרם התקבלו.

הביקורת ממליצה, כי במטרה לעמוד בהנחיות הדיווח הכספי, תב"ר שהסתיימה בו העבודה ונזקפו בו כלל ההכנסות וההוצאות יובא סמוך למועד זה לאישור סגירה במליאת המועצה ולא רק בסוף שנת העבודה כנהוג עד כה. בנוסף לכך, יש לבצע מעקב פרטני אחר תבר"ם ללא תנועה. במקרים בהם הופסק ביצוע תב"ר ללא קביעת מועד חידוש העבודה, או שהעבודה הופסקה מעל לתקופה של 12 חודשים, ולא קיים גירעון מימוני בתב"ר, ייסגר התב"ר ויוצא מקובץ התב"רים במערכת הנהלת החשבונות לאחר קבלת אישור מליאת המועצה.

ועד מקומי מתן

מבוא

מתן יישוב קהילתי במועצה אזורית דרום השרון, הוקם בשנת 1991 כחלק משרשרת מיישובים יהודיים על "קו התפר", לצורך עיבוי ההתיישבות היהודית באזור השרון המזרחי. תחילת האכלוס במתן הייתה בשנת 1995. נכון לשנת 2022 מתגוררים במתן כ-4,000 תושבים (800 משפחות). היישוב מנוהל על ידי 11 חברי ועד מקומי נבחר, תושבי מתן ועובדים (מזכ"ל, קב"ט, עובדי אחזקה, מנהלת חשבונות ועוד).

ביישוב מופעל מתנ"ס המרכז פעילויות חוגים לנוער ומבוגרים ופעילויות תרבות (ראה הרחבה בגוף הדוח).

הועד המקומי מרכז ומנהל את הפעילויות האדמיניסטרטיביות והכספיות של המתנ"ס, בריכת השחייה, תנועות הנוער, הגמלאים ועוד.

מחזור ההכנסות בשנת 2022, על כלל הפעילויות בספרי ועד מתן עלה על 13 מיליון ₪.

מטרת הביקורת

בחינת התנהלות ותפקוד וועד מקומי מתן על פי כללי המנהל התקין כמתחייב מדיני הרשויות המקומיות. הביקורת בחנה בין היתר:

1. עמידה בצו המועצות האזוריות, תשי"ח-1958 (להלן-הצו), חוזרי מנכ"ל משרד הפנים;
2. מתן שירותים לתושבים בהתאם לכתב האצלת הסמכויות;
3. בחינת התנהלותו הכספית של הוועד המקומי;

אופן ביצוע הביקורת

הביקורת בדקה את פעילות הוועד המקומי בשנים 2021-2022. במסגרת הבדיקה נסקרו מסמכים שונים בתפקוד הוועד כגון דוחות כספיים, פרוטוקולי ישיבות הוועד המקומי, דוחות תקציב, מסמכי הנהלת חשבונות (חשבוניות הוצאה, העתקי שיקים וכו'), הסכמי מתן שירותים, פוליסות ביטוח ועוד.

נערך סיור ביישוב במטרה להתרשם מתחזוקת המרחב הציבורי, כבישים ומדרכות, גני משחקים ומגרשי ספורט, אולם בית העם, מועדון נוער ועוד.

יצוין, כי במהלך תקופת הביקורת מזכ"ל הוועד הנוכחי (ר.ב) סיים את תפקידו והוחלף על ידי המזכ"ל הקודם שחזר לתפקידו כמזכ"ל ביישוב (צ.ל).

הביקורת נערכה תוך שיתוף פעולה מלא, מצד יו"ר ומזכיר הוועד המקומי.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

עיקרי הממצאים וההמלצות

מהבדיקות והממצאים שנערכו במסגרת דוח ביקורת, עולה כי הוועד המקומי פועל למתן שירות מוניציפאלי לתושבים בהתאם למסמך האצלת הסמכויות מהמועצה, תוך איזון תקציבי ובהתאם לסדרי מנהל תקין, זאת בכפוף לממצאים וההמלצות המובאות להלן.

1. כוח אדם ושכר

מבדיקת תיקי שכר אישיים של עובדי הוועד עולה כי לחלקם אין חוזה העסקה או שאינם חתומים על ידי הוועד המקומי כמעסיק (ראה הרחבה וממצאים נוספים בפרק כוח אדם ושכר בגוף הדוח).

מומלץ לבצע רה-ארגון בתיקי השכר של העובדים, תוך הקפדה על קיום חוזה חתום על ידי העובד והוועד המקומי כמעסיק.

2. התקשרויות עם ספקים ונותני שירותים

נמצאו התקשרויות בסכומים מהותיים ללא הצעות מחיר או הצעת מחיר אחת בלבד.

הביקורת מציינת כי לעיתים קיים קושי בקבלת מספר הצעות מחיר ולפיכך מומלץ כי בהתקשרויות מעל 5,000 ₪ (או בכל סכום אחר שיקבע על ידי הוועד), יש לקבל לפחות 2 הצעות מחיר ובכך לעמוד בסדרי מנהל תקין ועקרונית יעילות וחסכון בגוף המתקצב מכספי ציבור.

3. התקשרויות עם ספקים ונותני שירותים

הביקורת מציינת לחיוב, כי בהתקשרויות מהותיות בשירותי גינון, אבטחה ובהשכרת מבנה להפעלת פעוטון, ערך הוועד הליכי מכרז והתקשרות בחוזה חתום, זאת כמחויב בכללי התקשרות עם ספקים קבלנים ונותני שירותים בתוספת השנייה לצו המועצות האזוריות-הוראות בדבר מכרזים וקבלת הצעות (להלן-התוספת השנייה). עם זאת הביקורת מצאה, כי הוועד התקשר עם גורמי חוץ ספקים וקבלנים בסכומים שמעל סכומי הפטור מעריכת מכרז, זאת ללא ביצוע מכרז/או התקשרות בהתאם לנוהל יועצים, כמחויב בתוספת השנייה. כך לדוגמא, בשנת 2022 ערך המתנ"ס תהליך מובנה לבחירת מפעיל חוגי המחול במתנ"ס, שכלל הקמת ועדה ייעודית לבחירת המפעיל, קבלת הצעות ממפעילי חוגי מחול, ראיונות, טבלת השוואה מפורטת ומתן ניקוד. יצוין, כי על אף המורכבות והמקצועיות בהליך בחירת המפעיל, גורמי המתנ"ס ו/או הוועד המקומי לא ערכו הליך מכרזי כמחויב בתוספת השנייה לצו.

הביקורת מתריעה כי הוועד המקומי מחויב לפעול בהתאם לכללי התוספת השנייה לצו המועצות האזוריות וכל חריגה מכך, עלולה להביא לידי חיוב אישי לבעלי תפקידים, גם אם יוכח מעל כל ספק כי ההתקשרות נעשתה כחלק מפעילות הוועד המקומי כשירות לתושבים, במסגרת סמכותו המוניציפאלית.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

4. אגודת הכדורסל "מכבי מתן דרום השרון"

במהלך הביקורת עלה, כי מרכיבים מהותיים מפעילותה הכספית של אגודת הכדורסל, שהינה עמותה רשומה שאינה כפופה חוקית לוועד מקומי מתן, נכללים במערכת הנהלת החשבונות ובדיווחים הכספיים של הוועד, זאת ללא הסכם חתום המסדיר את היחסים בין הצדדים. כך לדוגמא, במערכת הנהלת החשבונות של הוועד לשנת 2022 נכללים סכומי תקבולים מגבייה בגין פעילות ומנגד תשלומי שכר למאמנים - בסכומים של מאות אלפי ₪, כמפורט בדוח. כמו כן נמצא כי הוועד מימן ממקורותיו, מעל 80 אלפי ₪ הוצאות האגודה, מעבר לסכומי הכנסות שהתקבלו בוועד. בגוף הדוח מפורטות עובדות וממצאים נוספים שעלו בביקורת, בכל הנוגע לפעילות האגודה בספרי הוועד המקומי.

הביקורת מתריעה, כי פעילות האגודה בספרי הוועד ללא חוזה המסדיר את היחסים, אינה עולה בקו אחד עם סדרי מנהל תקין המחויבים בגוף מוניציפאלי ציבורי. בהתאם לכך, על הוועד לקבל החלטה האם להפסיק לחלוטין את פעילות האגודה בוועד או להסדיר את היחסים בחוזה חתום הכולל את מאפייני השירותים שהוועד מעניק לאגודה ועלותם הכספית.

5. התנהלות קופות קטנות

מסקירת כרטיסי קופות קטנות (ועד, מתנ"ס, נוער) עלה, כי ההיקף הכספי בשלושת כרטיסי ק"ק בספרי הוועד הינו מעל 75 אלפי ₪ בשנת 2022. משמעות הדברים היא, כי פעולות בסכומים מהותיים שאמורים להירשם ישירות בכרטיסי ההוצאה "עוברים דרך" כרטיסי ק"ק. דרך רישום זו נוגדת את ההחלטה המוצדקת של ועדת הכספים להגביל את סכום ההוצאה הנרשמת והמשולמת בקופה קטנה. בנוסף לכך, התנהלות זו סותרת את ייעודה של ק"ק להחזר הוצאות בסכומים נמוכים, זאת במטרה לאפשר בקרה אפקטיבית ורישום הוצאות נכון ומדויק בספרי הוועד. פרט לכך, הביקורת התרשמה כי הרישום וההתנהלות בקופות הוועד המקומי (מזומן, שיקים וק"ק) נעשה באופן תקין.

במטרה לחזק את הבקורות על ההתנהלות הכספית והפעילות בקופות הקטנות, הביקורת ממליצה לאמץ נוהל ק"ק כמובא בגוף הדוח

6. עריכת דוחות כספיים

למועד הביקורת, הדוחות הכספיים לשנת 2021 טרם נערכו ונחתמו - כשנה לאחר סיום שנת הכספים. יצוין, כי סעיף 134 (ד) לצו קובע, כי הדוח הכספי יוגש לא יאוחר מארבעה חודשים מתום שנת הכספים.

הביקורת מתריעה כי על הוועד להקפיד על עריכת דיווח כספי חתום על ידי רואה חשבון סמוך לסיומה של שנת הכספים ובכל מקרה לא באיחור של שנה.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

7. ממצאים נוספים שעלו בסיור ביישוב מתן עם מזכ"ל היישוב

- תחזוקת כבישים – בחלקו של היישוב מצב הכבישים לא מיטבי וזקוק לריבוד מחדש. לדוגמא, דרך הביטחון ממתחם התחזוקה עד למרכז הגזם ובורות בכביש בין שתי הכיכרות בכניסה וביציאה ממתן, המשמש גם את תושבי היישוב ירחיב הסמוך.
- מערכת הביוב – עקב תשתיות רעועות וצנרת ישנה, קיימים בקעים בצנרת הגורמים לנזקים לכבישים (דוגמת רחוב חבצלת)
- בעיית לחץ מים – השכונה דרומית סובלת מחוסר לחץ מים הפוגע באיכות החיים של התושבים.
- סטטוס חניות רכב – קיים מחסור בחניות רכבי תושבים (בעיקר ברחובות צרים וללא מוצא).

על הועד לפעול לתיקון ושיפור הליקויים בתשתיות כמפורט לעיל מתקציבו השוטף ומכספים המתקבלים מהמועצה לפרויקטים ביישוב (במסגרת תב"ר). עם זאת, במידה והמימון הנ"ל אינו מספק, על הועד להכין ולהגיש תוכנית רב שנתית למועצה (נושאים לטיפול, עלויות, אפשרויות מימון, מדרג דחיפות וכו'), לצרכי דיון וקבלת החלטות.

חוק ומנהל

הרכב הוועד המקומי

סעיף 90 לצו קובע, כי כל ישוב יתנהל על ידי ועד מקומי.

סעיף 96 לצו קובע, כי ביישוב המונה מעל 1,500 תושבים מספר חברי הוועד לא יפחת מתשעה ולא יעלה על אחד-עשר חברים.

ועד מקומי מתן מונה 11 חברים בהתאם לחוק. כ"ר הוועד מכהן מר הדר שושני.

סמכויות הוועד המקומי

סעיף 132 לצו קובע, כי לוועד מקומי יהיו בתחומי הנהלתו, כל סמכויות המועצה שבתחומה לפי סעיף 63, ככל שאצלה לו המועצה על פי החלטתה ובהתאם לתנאים שנקבעו בה, לרבות התנאים והמגבלות בסמכויות אלה. המועצה האצילה מסמכויותיה מיום 1.1.2010 (מסמך מיום 6.8.2017), סוגי שירות כמפורט להלן, לאחריותם וביצועם של הוועדים המקומיים.

להלן טבלת סוג שירות, סמכויות הוועד המקומי וסקירת ביצוע השירות על ידי הוועד המקומי- מתן:

סוג השירות	אופי השירות	אופן מתן השירות
תברואה – טיאות רחובות	התקשרות, תאום פיקוח, קביעת רמת השירות	ע"י קבלן המועצה, פעמיים בחודש.
תברואה- פינוי גזם ופסולת מוצקה	התקשרות, תאום פיקוח, קביעת רמת השירות	ע"י קבלן מועצה לפי הקצאה פעמים בשבוע גזם וגושית אחת לחודש
הדברה	תאום הפיקוח, קביעת היקף ורמת השירות	הוועד המקומי (פרט לעצי אורן)
בטחון	התקשרות וביצוע תחזוקת מרכיבי בטחון בישובים טיפול במקלטים, שמירה, ציוד כיבוי והערכות למניעת דליקות, מטה מ"ח יישובי.	היישוב התקשר עם חב' שמירה. הכנסות מאגרת שמירה מהמועצה.
גינון	התקשרות, ביצוע, פיקוח ותשלום	הוועד התקשר עם שירות חברה חיצונית
תחזוקה- מבנים שטחים ציבוריים ומתקני ציבור	התקשרות וביצוע תחזוקה שוטפת לכל מוסדות הציבור המקומיים (למעט מוסדות חינוך). אחזקה ופיקוח של מתקני משחקים ושטחי ציבור	הוועד באמצעות עובדים שמעסיק
תחזוקה- כבישים פנימיים, מדרכות וניקוז מקומי	התקשרות, ביצוע, פיקוח ותשלום	בהתאם לצורך – הצעות מחיר מקבלנים רלוונטים
תחזוקה – תאורת רחובות	תשלום חשבונות חשמל.	הוועד המקומי משלם עלויות חשמל. תחזוקה ע"י המחלקה הטכנית במועצה.
תרבות וחוגים	תרבות יישובית מקומית	הוועד באמצעות המתנ"ס מפעיל חוגים בתשלום חודשי למדריכים
נוער	פעילות נוער יישובית ותנועתית מקומית	רכז הנוער מועסק ומשולם ע"י הוועד, המועצה מעסיקה עובד נוסף כרכז התנועה
ותיקים וגמלאים	פעילות מקומית	שירות על ידי עובדת בחצי משרה
רווחה ושירותים חברתיים	פעילות מקומית מעבר לשירותים עפ"י חוק	המחלקת לשירותים חברתיים במועצה ובנוסף הוועד מעסיק רכזת גמלאים
שירותי דת	הפעלת ותחזוקת בתי הכנסת	תחזוקה והפעלה על ידי הוועד המקומי
קבורה	תחזוקה של בתי עלמין, שרותי קבורה	הוועד לא מטפל בשירותי קבורה
אספקת מים	התקשרות עם ספקי מים. תחזוקת המערכות והקווים	אספקה באופן ישיר על ידי מקורות. גבייה על ידי המועצה
מערכות ביוב - תחזוקה	טיפול במתקני ביוב ובקווי ביוב מקומיים בתוך תחום הישוב	תחזוקה שוטפת על ידי הוועד המקומי
ועד מקומי – מנהלה	הפעלה / קניית שירותים עפ"י תקציב הוועד. העסקת עובדים בכפוף לתנאים ולמגבלות בצו. התקשרות לביטוחים שונים הנדרשים בהתאם לנכסים, ולפעילויות אותן מבצע הוועד.	על ידי הוועד המקומי
ניהול חשבונות	עפ"י דין	ע"י הוועד המקומי – הוועד מעסיק עובדת
ביקורת חשבונות	עפ"י דין	משרד רו"ח חיצוני

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

תיעוד עבודת הוועד המקומי

סעיפים 48 ו-54 מתוקף סעיף 132(ג) לצו, קובעים את עבודת הוועד המקומי ותהליכי קבלת ההחלטות בוועד. סדרי עבודת הוועד כגון קביעת סדר יום בישיבות, מנין חוקי, תיעוד בפרוטוקולים, ביצוע ומעקב אחר החלטות ופומביות ושקיפות ישיבות הוועד, הינן חלק מפעילויות שבשגרה החיוניות לניהול תקין של יישוב על ידי הוועד המקומי. יצוין, כי בהתאם ללשון הצו, ועד מקומי מחויב לקיים 7 ישיבות ועד לכל הפחות, בשנת עבודה.

בשנת 2021 תועדו 9 פרוטוקולי ישיבות ועד מקומי ובשנת 2022 תועדו 8 פרוטוקולים, עד למועד הביקורת – תקין.

יצוין לחיוב, כי פרוטוקולי ישיבות הוועד כוללים נושאים מגוונים הנוגעים לניהול היישוב, כמו כן קיימת המשכיות ועקביות בטיפול בנושאים, הבאים לידי ביטוי בפרוטוקולים כגון, טיפול בהנגשה, פתרונות תחבורתיים, הסדרת חנייה, גינון, תשתיות ועוד.

כחמשך לתיעוד בפרוטוקולים, מומלץ לנהל בקרת החלטות לביצוע, בטבלת מעקב (לדוגמא בתוכנת אקסל) שתכיל עמודות כגון, מס' ותאריך פרוטוקול, ההחלטה שהתקבלה, האחראי לניהול הביצוע מבין חברי הוועד ותאריך יעד להשלמת יישום ההחלטה. ניהול בקרת החלטות, חיוני למעקב אחר השלמת ביצוע, במסגרת תאריכי היעד שנקבעו.

בעלי זכות חתימה בוועד

סעיף 78 מכוח סעיף 132 לצו קובע, כי כל המחאה או פקודת תשלום (כגון הוראת קבע או העברה בנקאית) לחובת הוועד המקומי, יהיו חתומים בידי יו"ר הוועד וחברי ועד שנתמנו על ידי הוועד המקומי. בפרוטוקול הוועד המקומי מיום 22.11.18 נקבעו שלושה חברי הוועד המקומי כמרשי החתימה (ה.ש, ד.ג, ע.ל) בשם הוועד המקומי.

מבדיקת מדגם העתקי המחאות עולה כי השיקים נחתמו על ידי מרשי החתימה, שאישורם תועד בפרוטוקול הוועד המקומי.

תקציב וביצוע

הגשת ואישור התקציב

סעיף 134(ב) לצו קובע, כי ועד מקומי יגיש תקציב לאישור המועצה לא יאוחר מיום 1 באוקטובר בכל שנה, לשנת הכספים הבאה. סעיף (ד) קובע, כי המועצה תמסור בכתב לוועד את החלטותיה בדבר התקציב עד ליום 31 בדצמבר. תקציב הועד המקומי מתן לשנת 2022 בסך 11,053 אלפי ₪, אושר במליאת המועצה ביום 1.2.2022 (התקציב לשנת 2021 – 10,079 אלפי ₪).

תקציבי הועד המקומי נערכו בהתאם לפורמט הקבוע שנקבע בחוזר מנכ"ל משרד הפנים 3/2011. יצוין, כי הגשת התקציב במועד ואישורו במליאת המועצה חיונית לתכנון פעילותו של הוועד המקומי בשנה העוקבת, אך יחד עם זאת אינה מונעת עדכון התקציב במועד מאוחר יותר, בהתאם לנתוני התקציב המעודכנים במהלך שנת העבודה.

ניתוח תקציב וביצוע (אלפי ₪) – נתונים לא מבוקרים

סעיף	תקציב 2022 (תקציב מאושר)	ביצוע 2022 (מאזן בוחן)	ביצוע 2021 (מאזן בוחן)
מיסי ועד מקומי, החזרי ארנונת מועצה ואגרת שמירה	4,106	4,202	4,076
הכנסות מפעילויות נוער, מתנ"ס וכו'	3,408	4,706	3,860
הכנסות מים וביוב ובריכה	3,293	3,510	3,388
תבר"ם - הכנסות	600	747	52
סך הכנסות	11,407	13,165	11,376
מנהל כללי ופירעון מלוות	1,098	1,137	1,077
אחזקה, שמירה וביטחון	1,338	1,730	1,394
גינן ותאורת רחובות	1,021	1,073	727
תנועות נוער ומנוער	1,207	966	1,419
פעילויות מתנ"ס וותיקים	3,383	4,484	3,288
מים וביוב	1,895	1,739	2,130
פיתוח וקאנטרי	1,020	1,361	1,125
תבר"ם - הוצאות	445	823	302
סך הוצאות	11,407	13,313	11,462
גירעון שנתי	-	(148)	(86)

מנתוני הביצוע של הועד בשנים 2021 ו-2022 ניתן להסיק את העובדות והממצאים הבאים:

1. הועד פועל באיזון תקציבי, זאת גם בהתייחס לגירעון השנתי המהווה 1% מביצוע ההכנסות (בקירוב).
2. הגידול בביצוע ההכנסות וההוצאות נובע בעיקר מעלייה בהכנסות וההוצאות העצמיות כגון, פעילויות נוער, מתנ"ס בריכה ועוד.
3. בשים לב כי הגירעון המצטבר של הועד לשנים 21-22 עומד על 234 אש"ח (נתונים לא מבוקרים), על הועד לשאוף לסיים שנת פעילות באיזון תקציבי וללא גירעון בפעילותו הכספית.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

תגובת הוועד המקומי

כפי שהוסבר לביקורת, חלקו של הגרעון נובע מכך שתשלומי המועצה לוועד בגין שנת 2022 התקבלו בתחילת שנת 2023. בהתאם לכך, בדוחות הכספיים לשנת 2022, ירשמו כהכנסות לקבל ובכך הגרעון ירד ויעמוד על 72 אש"ח (ולא 148 אש"ח כרשום בטבלה לעיל). יצוין, כי הגרעון הזניח יחסית, נובע בעיקרו מתשלום שכר כפול בחודש אפריל לשני מזכ"לים (היוצא והנוכחי) וכן תשלום פדיון חופשה למזכ"ל הנוכחי.

כוח אדם ושכר

סעיף 132 לצו קובע כי "ועד מקומי רשאי להעסיק עובדים לשם ביצוע סמכויות שהמועצה אצלה לו ובלבד שיש למשרות אלו הקצבה בתקציבו המאושר".

(א) "לא יתמנה אדם לעובד של ועד מקומי אלא באישור המועצה".

(ב) "שכרם ותנאי עבודתם של עובדי ועד מקומי יהיו כשל עובדי מועצה אזורית....".

לבקשת הביקורת התקבלו ונסקרו המסמכים הבאים,

1. חוזי העסקה ככול שיש (ראה טבלה לעיל)

2. תלושי שכר לחודש יוני 2022.

3. דוח תמחיר עלות שכר מצטבר.

בהתאם לדוח תמחיר שכר לחודש ספטמבר 2022, בוועד מתן רשומים 45 עובדים מקבלי משכורות. מצבת העובדים כוללת, עובדים קבועים בהם מזכיר, מנהלת חשבונות, קב"ט, אנשי אחזקה, עובדי/ות מתנ"ס ובריכה ועובדים זמניים-רכזי נוער ונערים בעבודות מזדמנות.

בישיבת ועדת כספים מחודש ינואר 2022 הוחלט על העלאה של 5% בשכר העובדים.

להלן בדיקה מדגמית תיקי שכר עובדי הוועד,

שם העובד/ת	תפקיד	קיום חוזה העסקה	שכר בתלוש ש"ח	צבירת ימי חופשה (תלוש 06/2022)	הערות/המלצות
מ.ל.	מנהלת חשבונות	אין חוזה	10,223	32	יש לערוך חוזה העסקה
מ.מ.	עובד אחזקה	אין חוזה	8,498	3	יש לערוך חוזה העסקה
מ.ר.	עובד אחזקה	אין חוזה	8,340	3	יש לערוך חוזה העסקה
מ.ר.	קצין ביטחון (קב"ט)	חוזה משנת 2016	10,863	48	חוזה מקורי בשכר 2,500 ₪. יש לערוך חוזה העסקה מעודכן
נ.ק.	מנהלת מתנ"ס	חוזה משנת 2018	13,550	19	תקין
ק.ש.	עובד מתנ"ס	חוזה משנת 2022	12,300		חוזה לא חתום ע"י הוועד
מ.ש.	רכזת ותיקים	חוזה משנת 2021	9,200	(4)	לעובדת יתרת חופש שלילית
ז.ש.	מנהל הבריכה	חוזה משנת 2021	12,300	3	תקין

ממצאי הביקורת

1. לחלקם על עובדי הועד אין חוזה העסקה – מצב זה מנוגד להוראת חוק הודעה לעובד ולמועמד לעבודה (תנאי עבודה והליכי מיון וקבלה לעבודה) תשס"ב-2002, המטיל על המעביד חובה למסור לעובד תוך 30 יום, ולנער – תוך 7 ימים, ממועד תחילת עבודתם, הודעה בכתב אשר מפרטת את כל תנאי עבודתו כאמור בחוק.
2. מרבית חוזי ההעסקה שנבדקו ללא חתימת הועד – חוזה העסקה הינו הסכם בין עובד למעביד ולכן קיימת חובת אשרור החוזה על ידי חתימה וחתימת של הועד.
3. נמצאו עובדים עם יתרת ימי חופשה גבוהה - סעיף 7(א) לחוק חופשה שנתית, תשי"ח-1958, קובע כי "אין החופשה ניתנת לצבירה; ואולם רשאי העובד בהסכמת המעסיק, לקחת רק שבעה ימי חופשה לפחות ולצרף את היתרה לחופשה שתינתן בשתי שנות העבודה הבאות". הרציונל שעומד מאחורי קביעה זו נובע מהרצון לעודד את העובד לצאת לחופשה בפועל על מנת לנוח ולהתאווור, לצבור כוחות, ולמנוע את שחיקתו לאורך שנות העבודה, וזאת במקום לצבור את ימי החופשה ולפדות אותם כנגד קבלת תשלום דמי פדיון חופשה עם סיום עבודתו אצל המעסיק.
4. נמצאה עובדת עם יתרת חופש שלילית – אמנם קיימת אפשרות לעובד לקבל שכר אף שאין לזכותו יתרת ימי חופש, אך מומלץ להימנע ממצבים אלו בגוף הממומן על ידי כספי ציבור כוועד מקומי.

התקשרויות עם ספקים ונותני שירותים

הביקורת בחנה התקשרויות הועד עם גורמי חוץ, דהיינו ספקים, יועצים ונותני שירותים.

על רשות מקומית, כמו גם על וועד מקומי חלים הוראות בדבר מכרזים וקבלת הצעות, במטרה לאפשר פעילות והתקשרויות מול ספקים וקבלנים על פי כללי המנהל התקין, היעילות והחיסכון. כללי ההתקשרות הועד המקומי עם ספקים, קבלנים ונותני שירותים אחרים הם בהתאם לכללים החלים על המועצה האזורית, בתוספת השנייה לצו (הוראות בדבר מכרזים וקבלת הצעות).

להלן המדרגים בסכומי ההתקשרות בהתאם להוראות התוספת השנייה:

סוג מכרז	סכום שירותים באלפי ₪
פטור אך נדרשות הצעות מחיר	עד סך 70,300
מכרז זוטא - פניה לארבעה ספקים	מסך 70,300 ועד 175,700
מכרז זוטא - פניה לששה ספקים	מסך 175,700 ועד 351,500
מכרז פומבי באמצעות המועצה	מסך 351,500 ומעלה

סעיף 85 לצו (מכוח ס' 132 (ג)), קובע כי הועד המקומי רשאי להתקשר בחוזה לביצוע סמכויותיו בתנאי שיש להתחייבות הכספית בחוזה כיסוי בתקציבו המאושר.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

התקשרויות ורכישות עד לסכום 70,300 ₪ (הצעות מחיר)

להלן מדגם תשלומים לספקים בשנת 2022:

כרטיס חו"ז/הוצאה	פרטי הוצאה	סכום באלפי ש"ח	בדיקה / הסבר מזל"ל מתן
60899	גלעדי ספורט ימי	42	לא התקבלו הצעות מחיר. התקבל הסכם חתום על ידי הועד והספק
59030	שמח אירועים והפקות בע"מ – מופע יום העצמאות	14	התקבלו מספר הצעות ולבסוף נבחרה ההצעה המתאימה לאופיו של היישוב.
59067	רהיטי דניאל-סדנת בניית דק שנת מצווה	10	הליך ההתקשרות על ידי ועד הורים של ילדי בני מצווה. התשלום בוצע ע"י הועד כנגד תשלום של ההורים.
59221	קוראל אחזקות מבנים ועבודות חשמל	62	התקבלו 3 הצעות מחיר. נבחרה ההצעה הזולה ביותר.
59245	חן הנדסה – הסדרי תנועה ביישוב	43	התקבלו 3 הצעות מחיר. נבחרה ההצעה הזולה ביותר.
59274	ג'מפר הפקות ואירועים	30	התקבלו מספר הצעות ולבסוף נבחרה ההצעה המתאימה לאופיו של היישוב.
59230	ויי.סי.די אטמוספיר בע"מ – רכישת מסכי לד	44	התקבלו 3 הצעות מחיר. נבחרה ההצעה הזולה ביותר.
60236	אביב מערכות - מצלמות	58	ההוצאה מורכבת ממספר עבודות קטנות שאינם מצריכות הצעות מחיר.
60272	פרופר ספורט	52	התקבלו 3 הצעות מחיר. נבחרה ההצעה הזולה ביותר.

הביקורת מציינת לחיוב כי לרוב הוועד המקומי רוכש שירות או טובין לאחר בחינת מספר הצעות מחיר. כמו כן קיימת הקפדה לקבלת חשבונית מס ותשלום בשיק בחתימת שני מורשי חתימה.

עם זאת, נמצאו התקשרויות בסכומים מהותיים ללא הצעות מחיר או הצעת מחיר אחת בלבד. הביקורת מציינת כי לעיתים קיים קושי בקבלת מספר הצעות מחיר ולפיכך מומלץ כי בהתקשרויות מעל 5,000 ₪ (או בכל סכום אחר שיקבע על ידי הועד), יש לקבל לפחות 2 הצעות מחיר ובכך לעמוד בסדרי מנהל תקין ועקרונות יעילות וחסכון בגוף המתקצב מכספי ציבור.

תגובת הועד המקומי

מודגש שלכל התקשרות עם ספק, הועד משתדל לקבל הצעות מחיר ומובאות הצעות מחיר כנדרש ולפחות 2 הצעות מחיר.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

התקשרויות ורכישות מעל לסכום 70,300 ₪ (מכרז זוטא או פומבי)

להלן פרטים על נותני השירות לוועד המקומי בשנת 2021 שהתקשרות עימם מחייבת מכרז:

נותן שירות לוועד המקומי	מהות ההתקשרות	עלות שנתית באלפי ש"ח	ביצוע מכרז וקיום חוזה
גל יחב פיתוח ואחזקה בע"מ	שירותי גינון ותחזוקה	871	נערך מכרז וקיים חוזה חתום
בן בטחון (1989) בע"מ	שירותי אבטחה	727	נערך מכרז וקיים חוזה חתום
חלום של מקום	השכרת מבנה להפעלת פעוטון	234 (הכנסה)	נערך מכרז וקיים חוזה חתום
דור הסוללים בע"מ	עבודות סלילה	297	התקבלו הצעות מחיר, אך לא נערך הליך מכרזי.
אפ.פי.אי.אס חברה לבנייה ופיתוח בע"מ	עבודות פיתוח	110	התקבלו הצעות מחיר, אך לא נערך הליך מכרזי.
אלקטרה בע"מ	אספקת והתקנת גופי תאורה	280	התקבלו הצעות מחיר, אך לא נערך הליך מכרזי.
התקשרות מאמן מכבי מתן (א.ח)	אימון קבוצת כדורסל	178	ההתקשרות שלא בהתאם למכרז או נוהל יועצים. על חוזה ההעסקה חתומה אגודת מכבי מתן ולא ועד מקומי מתן

הביקורת מציינת לחיוב, כי בהתקשרויות מהותיות בשירותי גינון, אבטחה ובהשכרת מבנה להפעלת פעוטון, ערך הוועד הליכי מכרז והתקשרות בחוזה חתום, זאת כמחויב בכללי התקשרות עם ספקים קבלנים ונותני שירותים בתוספת השנייה לצו המועצות האזוריות-הוראות בדבר מכרזים וקבלת הצעות (להלן-התוספת השנייה). עם זאת הביקורת מצאה, כי הוועד התקשר עם גורמי חוץ ספקים וקבלנים בסכומים שמעל סכומי הפטור מעריכת מכרז, זאת ללא ביצוע מכרז /או התקשרות בהתאם לנוהל יועצים, כמחויב בתוספת השנייה.

בהתאם לכך, הביקורת מתריעה כי הוועד המקומי מחויב לפעול בהתאם לכללי התוספת השנייה לצו המועצות האזוריות וכל חריגה מכך, עלולה להביא לידי חיוב אישי לבעלי תפקידים, גם אם יוכח מעל כל ספק כי ההתקשרות נעשתה כחלק מפעילות הוועד המקומי כשירות לתושבים, במסגרת סמכותו המוניציפאלית.

תגובת הוועד המקומי

בעניין הממצא לגבי התקשרות ללא מכרז עם "דור הסוללים" –התשלומים לספק הם במסגרת תב"ר תשתיות ע"ס 600 אש"ח שהתקבל מהמועצה. יש לציין, כי הוועד קיבל מספר הצעות מחיר לכל עבודה שקבלן ביצע, ובאישור המועצה לא נערך מכרז לעבודות אלו. חשוב לציין כי הוצאות שכ"ט עריכת מכרז, היו מקטינות באופן משמעותי את סכומי התב"ר לטובת פיתוח תשתיות לרווחת התושבים.

בהתאם לממצאים לעיל, מומלץ להגדיר ולתעד הליכי התקשרויות מחייבים מול ספקים וקבלנים, בהתאם לתוספת השנייה לצו:

- סכומים עד 70 אלפי ₪ - קבלת 2 או 3 הצעות מחיר בהתאם לגובה הסכום (יקבע על ידי הוועד); בחינת הצעות המחיר יתועדו בפרוטוקול ישיבת הוועד; הצעות המחיר יתויקו בספרי הוועד בצמוד לחשבונית ושיק התשלום; בסכומים מעל 10 אלפי ₪ (או סכום אחר שיקבע על ידי הוועד) יעשו בהתקשרות על בסיס חוזה חתום.

- סכומים מעל 70 אלפי ₪ - עריכת מכרז בהתאם להוראות התוספת השנייה לצו, זוטא או פומבי.

מתנ"ס מתן

הועד המקומי מפעיל מתנ"ס (מרכז תרבות, נוער וספורט), המקיים פעילויות וחוגים לתושבי מתן ויישובי הסביבה, ילדים, נוער ומבוגרים, במגוון תחומים. המתנ"ס מופעל על ידי מנהלת המתנ"ס, רכזת חוגים ועובדי אחזקה (אם ואב בית).

בשנה הנוכחית, מפעיל המתנ"ס מעל 40 חוגי ספורט, אומנות לחימה, מחול, בריכה, סטודיו, מוזיקה וחוגי העשרה כמו שחמט, קרמיקה, לגו ועוד כמפורט בחוברת חוגים לשנת פעילות 2022-2023. במגוון החוגים משתתפים 1,200 תושבי מתן וכ-300 תושבי חוץ.

בנוסף המתנ"ס מהווה מרכז תרבות ופנאי, מפיק אירועי תרבות להם מוזמנים תושבי מתן והסביבה. כמו כן, המתנ"ס רוכש ומנהל הצגות ילדים, הרצאות, מסיבות, מופעים - חלקם בתשלום וחלקם בסבסוד מלא או חלקי של ועד מתן.

לצורך כך, המתנ"ס מתקשר ונותן שרות ל-30 מדריכי ומפעילי חוגים עצמאיים (פרילנס) ומספר מדריכי חוגים שכירים עובדי ועד מתן וכן עם ספקי הצגות, הגברה, הופעות, ציוד ועוד.

המתנ"ס מפרסם את פעילותו על בסיס חודשי לתושבים באמצעות לוח פעילות מפורט הכולל את אירועי המתנ"ס במתן ובסביבה באותו חודש.

ניתוח פעילות המתנ"ס לשנת 2022 (נתונים לא מבוקרים), מצביע על עודף הכנסות על הוצאות של מעל 400 אלפי ₪ (ללא הכנסות והוצאות מכבי מתן).

פעילות כספית מתנ"ס 2022	אלפי ₪
הכנסות	
גבייה מחוגים	3,736
הוצאות	
שכר ונלוות	661
משרדיות ואחזקה	197
חוגים	1,467
חוג מחול	521
קייטנות	349
אחרות	101
סך הוצאות	3,296
עודף הכנסות על הוצאות	440

חוגים

הועד המקומי חותם על חוזה סטנדרטי עם מפעילי החוגים ומשלם בהתאם לתנאי החוזה. נבדקו מדגמי חוזים חתומים עם מפעילי החוזים – תקין.

חוג מחול

נבדק קיום חוזה חתום – תקין.

בהתאם למוצג לעיל, הועד המקומי שילם מעל 500 אלפי ₪ לחברת בורסטין-ווליצקי בע"מ (להלן- האקדמיה למחול), זאת בהתאם לתנאי התמורה בחוזה – 70% מתשלומי הרישום שגבה הועד עבור חוגי המחול בהדרכת האקדמיה למחול.

יצוין, כי בשנת 2022 ערך המתנ"ס תהליך מובנה לבחירת מפעיל חוגי המחול במתנ"ס, שכלל הקמת ועדה ייעודית לבחירת המפעיל, קבלת הצעות ממפעילי חוגי מחול, ראיונות, טבלת השוואה מפורטת ומתן ניקוד. יצוין, כי על אף המורכבות והמקצועיות בהליך בחירת המפעיל, גורמי המתנ"ס ו/או הועד המקומי לא ערכו הליך מכרזי כמחויב בתוספת השנייה לצו.

תגובת הועד המקומי

אכן לא התקיים מכרז עקב עלויות גבוהות בעריכת מכרז (כ 40 אש"ח), אך הובאו הצעות מחיר וכפי שהובא בדוח נעשה הליך בחירה מסודר אך ללא מכרז.

אגודת הכדורסל "מכבי מתן דרום השרון"

אגודת הכדורסל "מכבי מתן דרום השרון" (להלן-האגודה) מרכזת את פעילות הכדורסל במועצה. האגודה פעילה למעלה מ-20 שנות פעילות ומשחקים בה מעל 200 שחקנים בכל הגילאים ברחבי המועצה. פעילות האגודה מתחלקת לתחום התחרותי – קבוצות המשחקות בליגות אזוריות ולבית הספר לכדורסל במרכזי הכדורסל של המועדון בביה"ס צופית, ביה"ס אהרונוביץ ורמת הכובש (מידע מתוך אתר האינטרנט של האגודה).

במהלך הביקורת עלה כי על אף שהאגודה הינה גוף משפטי עצמאי ונפרד מועד מקומי מתן, חלקה של פעילותה הכספית נכלל במערכת הנהלת החשבונות ובדיווחים הכספיים של הועד. בהתאם לכך, הרישום במערכת הנהלת החשבונות של הועד לשנת 2022 (נתונים לא מבוקרים) כולל סך 564 אלפי ₪ תקבולים (הכנסות) מגבייה מפעילות חוגי הכדורסל של האגודה וכן סך 644 אלפי ₪ תשלומים ששילם הועד בעיקר בגין משכורות, מחנה אימונים, תשלום למאמן לפי חוזה העסקה והוצאות משפטיות. פער הוצאות על הכנסות בספרי הועד בגין פעילות האגודה, עומד על 80 אלפי ₪.

להלן עובדות וממצאים שעלו בביקורת בכל הנוגע לפעילות האגודה:

1. פעילויות האגודה נערכות במרכזי כדורסל מחוץ ליישוב מתן (ביה"ס צופית, ביה"ס אהרונוביץ ורמת הכובש);
2. הזיקה העיקרית של האגודה לועד מקומי מתן (מעבר לשם האגודה – מכבי מתן דרום השרון), נובעת מכך שחלקם של משתתפי החוגים ושחקני קבוצות הכדורסל מתגוררים ביישוב מתן.
3. הועד המקומי גובה תשלומי חוגי הכדורסל המנוהלים באגודה.
4. תלושי השכר של עובדי האגודה מופקים ומשולמים על ידי הועד המקומי. בהתאם לכך, הועד המקומי הוא המעסיק בפועל של עובדים אלו, על כל המשתמע מכך.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

5. לפי נתונים לא מבוקרים לשנת 2022, הועד המקומי מימן ממקורותיו את פעילות האגודה בסך 80 אלפי ₪ (פער הוצאות על הכנסות).
6. הסכם העסקתו בפרינס של א.ח מאמן הכדורסל נערך על מסמך לוגו של ועד מקומי מתן אך נחתם על ידי "אגודת מכבי מתן" שאינה בעלת זכות חתימה בשם ועד מקומי מתן. יצוין, כי שכרו של מאמן הכדורסל משולם ומתועד בספריו ועד מקומי מתן.
7. חוזי העסקה של מספר מאמני כדורסל באגודת מכבי מתן, המועסקים ומקבלים שכר מוועד מקומי מתן – חתומים על ידי מר ש.ז. יו"ר אגודת מכבי מתן. יצוין, כי למר ש.ז. אין זכות חתימה בשם ועד מקומי מתן.
8. התקבולים והתשלומים המתוארים לעיל בגין פעילות אגודת מכבי מתן, נכללים בספרי הועד המקומי והדיווח הכספי, זאת בעוד שאגודת מכבי מתן מנהלת רישום ודיווח כספי כגוף משפטי נפרד מהועד המקומי.
9. שירותי הועד המקומי לאגודת מכבי מתן אינם מעוגנים בהסכם שירותים ואינם כוללים תמורה כספית.
10. הועד המקומי שילם סך 18 אלפי ₪ - הוצאות משפטיות בגין אגודת מכבי מתן בגין שירותי ייעוץ ועריכת חוזים.

קופת מזומן ושיקים

כחלק מהפעילות השוטפת, מנוהלות בוועד קופות מזומן ושיקים וכן קופות קטנות בועד, המתנ"ס והנוער לרכישות ותשלומים בסכומים נמוכים.

כרטיס קופת מזומן

תיעוד כספי גביית מזומן מפעילויות שונות המופקדות לחשבון הבנק של הועד או משמש לרכישות בסכומים נמוכים כאמור. היקף סכומי המזומן שתועדו בכרטיס קופת מזומן בשנת 2022 הם בסך 24 אלפי ₪.

בבדיקת יתרת כרטיס קופת מזומן ביחס ליתרה הפיזית בכספת הועד - נמצאה התאמה.

הביקורת מעירה, כי קופת מזומן אמורה לשמש ככרטיס המתעד גביית מזומן והפקדתו בבנק או העברת סכומים ל"קופות קטנות". בהתאם לכך, לא נכון לתעד רכישות בכרטיס זה אלא בכרטיס קופה קטנה כאמור.

כרטיס קופת שיקים

תיעוד תקבולים בשיקים, בעיקר מהכנסות שכר דירה מבנים שמשכיר הועד המקומי. היקף סכומי השיקים שתועדו בכרטיס קופת שיקים בשנת 2022 הם בסך 220 אלפי ₪. בבדיקת יתרת הכרטיס ביחס לפרטי השיקים בכספת הועד - נמצאה התאמה.

התנהלות קופות קטנות

התנהלות באמצעות "קופה קטנה" (להלן-ק"ק) מאפשרת רכישות קטנות הנדרשות לתפקוד ולאחזקה שוטפת. התנהלות בק"ק הינה מחזורית, דהיינו קיים סכום מזומן בקופה (לרוב בין 500 ל-1,000 ₪), המשמש לרכישות כנגד חשבוניות הוצאה.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

מסקירת כרטיסי ק"ק ומשיחות עם מנהלת החשבונות, כרטיס קופה קטנה משמש בעיקרו לתיעוד הוצאות שוטפות של הועד, המתנ"ס והנוער, באופן של העברת חשבוניות ששולמו על ידי העובד והעברת סך ההחזר בשיק הועד המקומי לזכות העובד.

בישיבת ועדת כספים של הועד המקומי, בחודש ינואר 2022 נקבע, כי מאחר וההוצאות בגין שימוש עובדים בכרטיס האשראי שלהם לצורך תשלום עבור הוצאות הועד גדלו משמעותית, הוחלט לתחום את ההוצאות ולהגביל את סכום ההוצאה עד לסכום של 1000 ₪, מעבר לסכום זה יובא לאישור הועדה.

מסקירת כרטיס ק"ק עלה, כי ההיקף הכספי בשלושת כרטיסי ק"ק בספרי הועד הינו מעל 75 אלפי ₪ בשנת 2022. משמעות הדברים היא, כי פעולות בסכומים מהותיים שאמורים להירשם ישירות בכרטיסי ההוצאה "עוברים דרך" קופה קטנה.

דרך רישום זו, ראשית נוגדת את ההחלטה המוצדקת של ועדת הכספים להגביל את סכום ההוצאה הנרשמת והמשולמת בקופה קטנה, אך מעבר לכך, התנהלות זו סותרת את ייעודה של ק"ק להחזר הוצאות בסכומים נמוכים, זאת במטרה לאפשר בקרה אפקטיבית ורישום הוצאות נכון ומדויק בספרי הועד.

להלן מדגם הוצאות שנרשמו בכרטיס ק"ק ועד מקומי (מס' כרטיס 11004) בסכומים מעל 1,000 ₪ ושלדעת הביקורת יש לרושמן ישירות בכרטיס ההוצאה ולא באמצעות ק"ק כמוסבר לעיל,

תאריך	פרטים	סכום ההוצאה ב"ח
5.1.22	רכישת טלפון למנהלת הנוער	1,300
2.1.22	ביטוחי חובה רכבים	6,317
11.2.22	ביטוחי חובה רכבים	4,013
7.3.22	פרסום	1,421
30.3.22	ארוחות בטיול	4,294
29.5.22	מצלמות לשער גדר ביטחון	702
19.9.22	פיצות לפעילות	1,300
21.11.22	קורס מנהל בריכה	1,404

פרט לכך, הביקורת התרשמה כי הרישום וההתנהלות בקופות הועד המקומי (מזומן, שיקים וק"ק) מתבצעת היטב.

במטרה לחזק את הבקורות, מובא להלן עיקרי נוהל ק"ק שיש לאמץ בהתנהלות הכספית של הועד המקומי:

- הקופה תנוהל בשיטת דמי מחזור, דהיינו יופקדו בקופה סך שיוחלט על ידי הועד (מומלץ עד 1,000 ₪), שישולמו כנגד חשבוניות מאושרות.
- כספי ק"ק מיועדים לביצוע רכישות חד פעמיות בסכומים נמוכים לשימוש של הועד.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

- אין לשלם מכספי ק"ק – ללא אסמכתא לרכישה (חשבונית מס/קבלה).
- מזומן יוצא מק"ק לצורך רכישה, בהחתמת המקבל ובהתחייבותו להעביר חשבונית מס על סך הסכום שהוצא.
- יש לקבוע סכום מרבי של כל רכישה בודדת (מומלץ עד 300 ₪ כולל מע"מ), אין לפצל רכישות באופן מלאכותי לצורך תשלום מק"ק.
- החזר הוצאה מכספי ק"ק, יעשה בכפוף לתנאים הבאים:
- התקבל אישור מאת יו"ר/מזכיר הועד לבצע את הרכישה (ניתן גם אישור עקרוני מתועד בפרוטוקול).
- דרישת החזר ההוצאה נסמכת על חשבונית מס קבלה המפרטת את פרטי הרכישה.
- יש להחתים את מקבל תשלום החזר על גב חשבונית הרכישה.
- על חשבונית ההוצאה יש לחתום בחותמת "נפרע" (למניעת תשלום כפול).
- יש להתאים באופן קבוע את הסכום הפיזי בק"ק לרישום בספרים, באופן שכאשר יתרת המזומן תעמוד על אפס, כרטיס ק"ק יהיה מאוזן.

תגובת הועד המקומי

אופן התנהלות קופה קטנה - ההוצאות נרשמות בסעיף ההוצאה ולא בקופה. מאחר ואין אפשרות לתשלום בהמחאה בנקאית (שיק) או אמצעי תשלום אחר מלבד מזומן, ומפאת העובדה שהועד אינו עושה שימוש בכרטיסי אשראי, קיים אילון לשלם מידי פעם הוצאות מקופה קטנה ולחייב בהתאם בסעיף ההוצאה המתאימה.

כיסוי ביטוחי

לוועד המקומי פוליסות ביטוח בתוקף לשנת 2022 (1.1-31.12.22) כלהלן:

סוג ביטוח	סכום הכיסוי הביטוחי במיליוני ש"ח	סכומי השתתפות עצמית בש"ח
רכוש (מבנים, תכולה, נזקי טבע)	5 עד 17 מ"ש"ח	8,000
צד שלישי	8 מ"ש"ח	10,000
חבות מעבידים	20 מ"ש"ח	6,000
אחריות מקצועית	12 מ"ש"ח	10,000
עבודות קבלניות	10 מ"ש"ח	בהתאם למקרה הביטוח

סך עלות כיסויי הביטוח (פרמיה) ששילם הועד – סך 62 אלפי ₪.

מסקירת הכיסוי הביטוחי עולה, כי הועד המקומי רכש כיסויים ביטוחיים לפעילותו.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

עריכת דוחות כספיים

סעיף 134 (ד) לצו קובע, כי ועד מקומי שהחליט לפעול לביצוע הסמכויות שהואצלו לו בעצמו, ולא באמצעות המועצה יגיש למועצה מידי שנה, דוח כספי שנתי מבוקר בידי רואה חשבון, לגבי שנת הכספים שחלפה. הדוח הכספי יוגש לא יאוחר מארבעה חודשים מתום שנת הכספים. למועד הביקורת הדוחות הכספיים לשנת 2021 טרם נערכו ונחתמו.

יצוין כי בהתאם לצו כאמור, על הוועד המקומי להגיש את דוחותיו הכספיים בגין השנה הקודמת בהתאם לתאריך שנקבע בצו (עד סוף אפריל).

קבלת מלוות

סעיף 135(ב) לצו קובע, כי ועד מקומי רשאי לקבל מלוות למימון פעולות פיתוח בלבד, באישור המועצה וממונה משרד הפנים. להלן פירוט הלוואות הועד ליום 31.12.22 באלפי ₪.

מטרת ההלוואה	סכום ההלוואה המקורי	יתרת ההלוואה-לוח סילוקין (נומינלי)	תנאי ההלוואה	נותן ההלוואה
תאורת LED	586	260	ללא הצמדה וריבית	מוא"ז דרום השרון
החלפת תאורת גדר	101	55	צמוד מדד + 2.5%	מוא"ז דרום השרון
סגירת חוב למועצה	1,200	354	צמוד מדד + 3%	מוא"ז דרום השרון

נספח - הבסיס החוקי לעבודת מבקר המועצה

להלן הוראות צו המועצות המקומיות (א) בנושא הביקורת במועצה:

פרק שמיני: עובדים וביקורת

סימן ב' : מינוי מבקר וסמכויותיו (תיקון : תשנ"ז)

145א. מינוי מבקר המועצה

- (א) המועצה בהחלטת רוב חבריה, תמנה מבקר פנימי במשרה מלאה למועצה (להלן המבקר), על פי הוראות צו המועצות המקומיות (שירות עובדים) התשכ"ב - 1962.
- (ב) היה מספר התושבים בתחום המועצה 10,000 או יותר, רשאי השר לאשר שהמבקר יכהן במשרה חלקית שלא תפחת מחצי משרה, בתנאי שהשלמת משרתו לא תהיה אלא בעבודת ביקורת ברשות מקומית אחרת ובאישור השר.
- (ג) היה מספר התושבים בתחום המועצה פחות מ- 10,000, רשאי השר לאשר שהמבקר יכהן במשרה חלקית שלא תפחת מרבע משרה ובתנאים האמורים בסעיף קטן (ב).
- (ד) המבקר לא ימלא במועצה תפקיד נוסף על הביקורת, זולת תפקיד הממונה על תלונות הציבור או הממונה על תלונות העובדים, וזאת אם מילוי תפקיד נוסף כאמור לא יהיה בו כדי לפגוע במילוי תפקידו העיקרי.
- (ה) המבקר לא ימלא מחוץ למועצה תפקיד שיש בו או שעלול להיות בו ניגוד עניינים עם תפקידו כמבקר.

145ד. תפקידי המבקר

- (א) ואלה תפקידי המבקר :
- (1) לבדוק אם פעולות המועצה, לרבות פעולות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965, נעשו כדין בידי המוסמך לעשותם תוך שמירה על טוהר המידות ועקרוניות היעילות והחיסכון,
- (2) לבדוק את פעולות עובדי המועצה,
- (3) לבדוק אם הוראות הנוהל של המועצה מבטיחות קיום הוראות כל דין, טוהר המידות ועקרוניות היעילות והחיסכון,
- (4) לבקר את הנהלת החשבונות של המועצה ולבדוק אם דרכי החזקת כספי המועצה והחזקת רכוש ושמידתו מניחות את הדעת,
- (5) לבדוק אם תוקנו הליקויים בהנהלת ענייני המועצה שעליהם הצביע המבקר או מבקר המדינה.
- (ב) הביקורת לפי סעיף קטן (א) תיעשה גם לגבי המועצה הדתית שבתחום המועצה וכן לגבי כל תאגיד, מפעל, מוסד, קרן או גוף, אשר המועצה משתתפת בתקציבם השנתי כדי יותר מעשירית לגבי אותה שנת תקציב, או משתתפת במינוי הנהלתם (כל אחד מאלה, להלן - **גוף מבוקר**).
- (ג) בכפוף להוראות סעיף קטן (א) יקבע המבקר את תכנית עבודתו השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף הביקורת לפי -
- (1) שיקול דעתו,
- (2) דרישת ראש המועצה לבקר עניין פלוני,
- (3) ככל האפשר בהתאם להמלצות ועדת הביקורת.
- (ד) המבקר יקבע, לפי שיקול דעתו, את הדרכים לביצוע ביקורתו.
- (ה) המבקר יכין ויגיש לראש המועצה מדי שנה הצעת תקציב שנתיית ללשכתו לרבות הצעת תקן עובדים. המועצה תדון במסגרת דיוניה בהצעת התקציב השנתי, בהצעת התקציב והתקן של לשכת המבקר, כפי שהגיש המבקר.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

145. המצאת מידע למבקר

- (א) ראש המועצה וסגניו, חברי המועצה, עובדי המועצה, ראש המועצה הדתית וסגניו, חברי המועצה הדתית, עובדי המועצה הדתית וחברים ועובדים של כל גוף מבוקר, ימציאו למבקר, על פי דרישתו, כל מסמך שברשותם אשר לדעת המבקר דרוש לצורכי הביקורת ויתנו למבקר כל מידע או הסבר שיבקש.
- (ב) למבקר או לעובד שהוא הסמיק לכך, תהיה גישה לצורך ביצוע תפקידו לכל מאגר מידע, רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים ולכל תוכנת עיבוד נתונים אוטומטי של המועצה או של גוף מבוקר.
- (ג) לגבי מידע החסוי על פי דין, יחולו על המבקר ועל העובדים מטעמו המגבלות הקבועות בחוק או לפיו לגבי המורשים לטפל במידע כאמור.
- (ד) עובד של המבקר שאינו עובד מועצה, יחולו עליו לעניין עבודתו האמורה כל איסור והגבלה החלים על עובד הציבור שהוא עובד המבקר.
- (ה) לצורך ביצוע תפקידו, יוזמן המבקר ויהיה רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מליאת המועצה, או של כל ועדה מוועדותיה, או כל ועדה מוועדותיו של גוף מבוקר. בישיבה שאינה סגורה רשאי להיות נוכח גם עובד מעובדיו של המבקר.

145. ד"ח על ממצאי הביקורת

- (א) המבקר יגיש לראש המועצה אחת לשנה ד"ח על ממצאי הביקורת שערך. בעת הגשת הד"ח כאמור, ימציא המבקר העתק ממנו לוועדת הביקורת.
- (ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א) רשאי המבקר להגיש לראש המועצה ולוועדת הביקורת ד"ח על ממצאי ביקורת שערך בכל עת שייראה לו, או כאשר ראש המועצה או ועדת הביקורת דרשו ממנו לעשות כן.
- (ג) בתוך שלושה חודשים מיום קבלת ד"ח המבקר יגיש ראש המועצה לוועדת הביקורת את הערותיו על הד"ח וימציא למועצה העתק מהד"ח בצירוף הערותיו.
- (ד) ועדת הביקורת תדון בד"ח המבקר ובהערות ראש המועצה עליו ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה בתוך חודשיים מיום שנמסרו לה הערות ראש המועצה כאמור בסעיף קטן (ג). בטרם תשלם הוועדה את סיכומיה והצעותיה, רשאית היא, אם ראתה צורך בכך, לזמן לדיוניה נושאי משרה של המועצה או של גוף מבוקר כדי לאפשר להם להגיב על הד"ח.
- (ה) תוך חודשיים מן היום שבו הגישה ועדת הביקורת את סיכומיה והצעותיה תקיים המועצה דיון מיוחד בהם ותחליט בדבר אישור ההצעות.
- (ו) לא יפרסם אדם ד"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הוועדה, להתיר פרסום כאמור. לעניין סעיף קטן זה, "ד"ח" - לרבות חלק מד"ח ולרבות ממצא ביקורת.
- (ז) הוגש ד"ח הביקורת למועצה, יעביר ראש המועצה העתק ממנו לשר. אין בהוראות סעיף זה לגרוע מסמכות השר לפי סעיף 203.

122. ועדת ביקורת

- (א) המועצה תבחר מבין חבריה ועדת ביקורת.
- (ב) ראש המועצה וסגניו לא יהיו חברים בוועדת הביקורת.
- (ג) מספר חברי ועדת הביקורת לא יפחת משלושה ולא יעלה על חמישה, ובלבד שהמועצה שלידה פועלת ועדת הנהלה ולא כל הסיעות במועצה מיוצגות בה, יהיה לפחות חבר אחד של ועדת הביקורת נציג של סיעה שאיננה מיוצגת בוועדת הנהלה.
- (ד) יושב ראש ועדת הביקורת יהיה מסיעה שונה מזו של ראש המועצה, זולת אם הייתה במועצה סיעה אחת בלבד.

מועצה אזורית דרום-השרון

קרית המועצה ת.ד. 500 נוה ירק 49945 טל. 03-9000500 פקס. 03-9000501

www.drom-hasharon.org.il

122.א. תפקידי ועדת הביקורת

(א) אלה תפקידי ועדת הביקורת:

- (1) לדון בכל דו"ח ביקורת של מבקר המדינה ושל נציב תלונות הציבור על המועצה.
  - (2) לדון בכל דו"ח של משרד הפנים על המועצה ובכל דו"ח של מבקר המועצה.
  - (3) לדון בכל דו"ח ביקורת אחר על המועצה שהוגש לפי כל דין.
  - (4) לעקוב אחר תיקון הליקויים שהעלתה הביקורת.
- (ב) ועדת הביקורת תגיש למועצה את סיכומיה והצעותיה.